

Soerin Jankie
donderdag 6 april 2017

Geachte heer/mevrouw,

Het behalen van opleidingspunten vind ik een goede zaak.

Maar een probleem is dat er vaak weinig zaken zijn in de toevoegingspraktijk.

Zo moeten wij al 12 punten halen voor strafzaken om een toevoeging te krijgen bij meerderjarigen en 8 punten voor strafrecht minderjarigen.

Ook voor het Vreemdelingenrecht gelden strenge opleidingseisen. Dat is wel goed, maar de zaken worden minder en de kosten van cursussen zijn vrij hoog.

Als de cursuskosten minder zouden zijn zou dat wel te doen zijn. Maar je moet in het Vreemdelingenrecht ook lid zijn van een specialisatievereniging en dat kost ook al ongeveer 1100 Euro per jaar.

Het behalen van 10 punten per specialisatie is wel erg veel. Als er genoeg zaken zouden zijn en de kosten van de cursussen en verenigingen minder, zou dat nog wel redelijk zijn, maar gelet op de bezuinigingen in de gefinancierde rechtshulp en de afname van zaken op het gebied van het strafrecht en vreemdelingenrecht zie ik dat wel als een probleem.

Hoogachtend,
Mr S. Jankie, advocaat

Job Knoester
donderdag 6 april 2017

Beste,

Hierbij reageer ik op het voornemen van de orde om als eis te stellen dat advocaten jaarlijks minimaal tien PO-punten per gespecialiseerd rechtsgebied moeten behalen.

Ik mis differentiatie per rechtsgebied. Als het er echt om gaat om kwaliteit te willen waarborgen zou naar mijn idee voor grotere rechtsgebieden een eis van jaarlijks twintig punten in plaats van tien punten een minimale norm moeten zijn. Ik heb alleen verstand van strafrecht en tbs. Een norm van twintig punten lijkt mij voor het strafrecht zeker op zijn plaats, maar ik denk ook aan een complex rechtsgebied als personen- en familierecht.

Daarnaast mis ik het rechtsgebied tbs bij jullie planning. Binnen het strafrecht zou meer aandacht moeten zijn voor de kwaliteit in tbs-zaken. Hierbij valt in ieder geval te denken aan tbs- verlengingsprocedures en daaraan verwante zaken. Het gaat hierbij om langdurige vrijheidsbeneming waarbij de rechtszoekende een specialist verdient. Een minimale norm van jaarlijks tien punten op dit rechtsgebied lijkt, gelet op de omvang ervan, hierbij op zijn plaats.

Met vriendelijke groet,
Job Knoester

F.S. Jansen
30 mei 2017

Geachte dames, heren,

Veel PO punten

Uw voorstel is een onredelijke belasting voor de sociale advocatuur. Ik kan namelijk niet achterblijven met het behalen van deze 10 PO punten voor ieder rechtsgebied dat ik behandel, want dan loop ik klanten mis. Aangezien ik Strafrecht, jeugdstrafrecht, huurrecht, sociaal zekerheidsrecht, algemeen bestuursrecht en verscheidene soorten civiel recht behandel, zal ik straks een aanzienlijk aantal PO punten moeten behalen.

Drempel voor sociale advocatuur

Aldus werpt u een drempel op voor de sociale advocatuur om advocatuur te bedrijven.

Onevenredige belasting

Bovendien is dat oneerlijk ten opzichte van de grote kantoren, die werken met gespecialiseerde secties. Voor hen is het vrij eenvoudig om akkoord te gaan met uw voorstel, want zij worden er niet zo sterk door geraakt als een eenmanszaak in de sociale advocatuur als ik.

Belangen van kleine kantoren/sociale advocatuur

Ik krijg de indruk dat eenmanszaken die sociale advocatuur bedrijven onvoldoende vertegenwoordigd zijn in het bestuur en dat u niet voldoende opkomt voor mijn belangen. Ik ervaar dat als bijzonder frustrerend.

Niet in het belang van de advocatuur

Uw voorstel lijkt niet in het belang te zijn van de advocatuur, maar van andere groepen zoals klanten en de Raad voor Rechtsbijstand. Maar u bent u niet de Nederlandse Orde van *klanten van* advocaten, en ook niet de Nederlandse Orde van de *Raad voor Rechtsbijstand*, maar de Nederlandse Orde van *Advocaten*.

Klanten hebben verschillende soorten zaken, willen 1 advocaat

Ik heb vrijwel uitsluitend toevoegingszaken. Die klanten hebben meerdere problemen op meerdere rechtsgebieden: uitkeringsproblemen, vervolgens huurrechtelijke problemen, daarna betalingsproblemen en dus civielrechtelijke problemen, vervolgens strafzaken en vervolgens ook problemen met hun kinderen en dus jeugd(straf)recht. Die klanten willen niet voor ieder probleem een andere advocaat.

Bovendien is het nog maar de vraag of die 'specialisten' überhaupt toevoegingszaken doen. De (wetgeving rondom) sociale advocatuur is namelijk een eigen specialisatie op zich. Bij een betalende zaak kan men bijvoorbeeld volstaan met een urenspecificatie en een factuur, maar bij een toevoegingszaak komen meer vereisten kijken.

Vakbekwaamheid ipv kwaliteitsbevordering

De Nova gaat over vakbekwaamheid, niet over kwaliteitsbevordering en behoort zeker geen reclame te maken voor gespecialiseerde kantoren.

De Nova website is niet bedoeld om reclame te maken voor specialisatiekantoren. Daar zijn de specialisatieverenigingen voor. U behoort er te zijn voor ALLE advocaten. En als een gespecialiseerd kantoor reclame wil maken over zijn specialisatie, dan kan hij of zij dat uiteraard op zijn eigen website zetten.

Specialisatie

10 PO per jaar maakt iemand niet tot specialist. De benaming 'specialist' enkel en alleen omdat iemand 10 PO punten heeft behaald, is onjuist.

Daarentegen zijn de PO punten wel nuttig voor de RvR, bijvoorbeeld om een drempel aan te leggen voor bepaalde rechtsgebieden.

Maar u behoort de belangen van advocaten te behartigen en niet de belangen van de RvR.

Intern/binnen de balie PO punten verplicht stellen in het kader van vakbekwaamheid is begrijpelijk, maar extern/naar klanten toe PO punten gebruiken om iemand aan te merken als specialist is onterecht.

Weinig aanbod

De cursussen van civiel jeugdrecht zijn over het algemeen iedere keer inhoudelijk hetzelfde, maar toch moet ik ze iedere keer weer doen omdat ik er PO punten voor moet halen. Het is niet logisch dat ik diezelfde cursussen straks nog vaker moet volgen.

Verkeerde oplossing

Het is mij niet geheel duidelijk wat het concrete probleem is dat moet worden opgelost met dit voorstel.

Het uitgangspunt behoort te zijn dat iedere advocaat kundig is. Daarom volgen we tenslotte eerst een universitaire opleiding en vervolgens drie jaar lang een advocaat-stagiaire opleiding én behalen we ieder jaar PO-punten. Een aantal PO-punten extra zullen van een slechte advocaat geen goede advocaat maken. Als u van mening bent dat de advocatuur niet goed functioneert, dan is het vermeerderen van het aantal verplichte PO punten een verkeerde oplossing, die bovendien te laat in de (opleidings)keten wordt geïntroduceerd.

Afsluitend

Dit voorstel wekt bij mij de indruk dat u onvoldoende aandacht hebt voor de praktijk van eenmanszaken binnen de sociale advocatuur en daardoor heb ik het gevoel dat ik vrij basale dingen van de sociale advocatuur aan u moet uitleggen en dat wekt geen vertrouwen bij mij op.

+++++

Advocatenkantoor Van Dijk
donderdag 6 april 2017

Dat wordt dan dus kauwen en herkauwen van dezelfde jurisprudentie zonder dat het toegevoegde waarde heeft. Wellicht moet dan eerst worden onderzocht of rechtshulp en zeker toegevoegde rechtshulp op het platteland blijvend kan worden gerealiseerd. De advocaten in de algemene praktijk hebben er geen belang bij zaken aan te nemen waarvoor werkelijk een specialisatie noodzakelijk is. Kost veel te veel tijd.

J.L.H. Holthuijsen
vrijdag 7 april 2017

Geachte heer/mevrouw,

Ik heb kennis genomen van het voorstel om voor elk van de rechtsgebieden arbeidsrecht, sociaal zekerheidsrecht, huurrecht, jeugdrecht, personen- familie- en erfrecht, psychiatrisch patiëntenrecht, strafrecht en asiel- en vreemdelingenrecht een minimum van 10 PO-punten per jaar verplicht te stellen om zaken op dat terrein te mogen behandelen.

Ik vind het, om tal van redenen, geen goed voorstel. De advocaat wordt hierdoor onnodig vergaand beknot in zijn mogelijkheden om, ieder jaar opnieuw, zelf te bepalen op welke rechtsgebieden hij zijn kennis en kunde op dat moment wil bijspijkeren of oprispen. Zelf behandel ik bijvoorbeeld zaken op het gebied van contractenrecht, aansprakelijkheidsrecht, huurrecht, goederenrecht in alle vormen en varianten, consumentenrecht, etc. Ik heb een vrij brede civiele praktijk en heb daarnaast bijzondere aandacht voor procesrecht en internationaal privaatrecht, en soms spelen ook aspecten van mededingingsrecht en merkenrecht een rol in zaken die ik behandel. Huurrecht vormt naar schatting ongeveer 15 % van mijn praktijk, maar krachtens dit voorstel zou ik, elk jaar opnieuw, 50% van mijn verplichte 20 PO-punten moeten gaan besteden aan huurrecht. Dit terwijl ik sowieso zelf elke week al de NJ, RvdW en Praktijkids bijhoud en daarmee dus toch al de jurisprudentie op dit vakgebied bijhoud maar dat ik die lees, is niet "aantoonbaar" in de zin van de CCV, en daar kan ik dus niet mee volstaan. Ik vind dat zonde. Het draagt niet bij aan een toename van mijn kennis en kunde, maar legt mij veeleer beperkingen op, hetgeen ik ongewenst acht.

Uiteraard kan mij tegengeworpen worden dat de Orde mij niet verplicht mij tot 20 punten te beperken en dat het mij vrij staat om jaarlijks véél meer punten te behalen, maar dat is voor een relatief klein kantoor onbetaalbaar.

Het voorstel dat waarschijnlijk bedacht is door personen die op grotere kantoren en veelal in secties werkzaam zijn houdt bovendien onvoldoende rekening met de omstandigheid dat advocaten op kleinere kantoren veelal op meerdere vakgebieden werkzaam zijn. Eén van onze advocaten behandelt bijvoorbeeld onder meer zaken op het gebied van arbeidsrecht, sociale zekerheidsrecht, erfrecht en huurrecht. Het voorstel zou hem verplichten minimaal 40 PO-punten per jaar te gaan behalen en zou bovendien de facto verhinderen dat hij bijvoorbeeld daarnaast een cursus bewijsrecht of aansprakelijkheidsrecht gaat volgen. Dat is onwenselijk en bovendien voor het kantoor onhaalbaar. Ook hier zou weer tegengeworpen kunnen worden dat mijn kantoorgenoot dan maar op minder vakgebieden werkzaam moet zijn, maar met slechts twee vakgebieden krijgt hij (in een stad als Maastricht, waarin zeer veel concurrentie is en alleen al in onze straat vijf advocatenkantoren gevestigd zijn) zijn praktijk niet gevuld. Of is de Orde voornemens haar leden van extra betalende zaken te voorzien om de extra cursusbelasting op te vangen?

Dit zijn enkel twee voorbeelden van problemen die zich zouden voordoen op ons kantoor, waar slechts zeven advocaten werkzaam zijn. Op andere kantoren zouden zich ongetwijfeld soortgelijke complicaties voordoen. In de praktijk veelvoorkomend is bijvoorbeeld de strafrechtadvocaat die ook jeugdzaken en familiezaken behandelt. Moeten al deze advocaten nu ineens 30 punten per jaar gaan halen? Wie betaalt dat?

Een derde niet te veronachtzamen aspect is het recht van de cliënt op vrije advocaatkeuze. Dit fundamentele grondrecht wordt geweld aangedaan wanneer een cliënt zich niet kan laten bijstaan door de advocaat van zijn keuze, enkel omdat die advocaat toevallig het voorafgaande jaar geen 10 PO-punten

heeft behaald op het specifieke rechtsgebied waarvoor de cliënt zijn bijstand inroept. Ik heb cliënten voor wie ik reeds jarenlang huurrechtzaken doe. Wanneer hij mij in de toekomst wil inschakelen en ik heb het jaar ervoor geen 10 PO-punten huurrecht gehaald, mag ik hem dan ineens niet meer bijstaan? Dat lijkt mij in strijd met het EVRM. Indien een cliënt wil kiezen voor een advocaat met een aantoonbaar specialisme, kan hij altijd de keuze maken voor iemand die bijvoorbeeld

aangesloten is bij een specialisatievereniging. Die keuze ligt echter bij de cliënt en dient bij de cliënt te blijven. Wanneer een cliënt mij als advocaat wil inschakelen en ik mijzelf voldoende ter zake kundig acht om de zaak in behandeling te nemen, dan is het de Orde m.i. niet gegeven om daarin tussen te komen.

Ik adviseer u om bovenstaande redenen met klem dit voorstel niet aan te nemen. Het is ontegenzeggelijk een belangrijk goed dat de Orde toeziet op de vakinhoudelijke bekwaamheid van haar leden, doch enerzijds dient de regelzucht niet door te schieten, en anderzijds dient de Orde mijns inziens voor ogen te houden dat haar leden bestaan uit universitair geschoolde professionals met jarenlange praktijkervaring, die als geen ander in staat kunnen worden geacht zélf te bepalen wanneer en op welke terreinen zij aan bijscholing behoefte hebben.

Met vriendelijke groet,
Jeroen Holthuijsen,

Paul van Lange
zondag 9 april 2017

L.S.,

Kort en goed, ga verder op de ingeslagen weg. Hoogstens kan een discussie gevoerd worden op het aantal te behalen punten. 8 punten lijkt mij ook voldoende.

Met vriendelijke groet,
Paul van Lange

P.J. van den Broeke
woensdag 12 april 2017

Het opknippen van rechtsgebieden met daaraan verbonden eisen van kwalificatie door specialisaties bedreigen de advocatie als onafhankelijk bedrijfsgroep die de burger moet begeleiden door het juridisch labyrint van de Nederlandse staat. Om de zaak enigszins te willen beperken wil ik het hier specifiek hebben over het level-playing field die de advocaat moet hebben wil hij kunnen opereren als juridisch professioneel persoon. Een van de voorwaarden die een advocaat hieraan mag/moet stellen is dat hij inzage moet hebben in het businessmodel van de advocatuur grossierend in door de RVR gesubsidieerde rechtshulp. Aan dit laatste schort het een en ander, immers inschrijving bij de Raad voor Rechtsbijstand verplicht tot kosten, maar geeft met zijn voor de specifieke rechtsgebieden Ikea lifestyle gids, weinig inzicht in de te verwachten omzet. Dit is een slecht businessmodel waarop de advocatuur onvoldoende kan vertrouwen. De inschrijvingen kunnen kort van duur zijn, immers deze kunnen door de RVR ook weer snel worden beëindigd wanneer niet is voldaan aan de gestelde eisen. Ook kan de advocaat zich geplaatst zien voor plotselinge kosten verhogingen. Zie bijvoorbeeld het strafpiket waarvoor de eisen van het aantal te behalen opleidingspunten werd verdubbeld. Een 100% kosten stijging. Ook vormen andere kartel organisaties zoals het juridisch loket, slachtofferhulp obstakels waarin de advocatuur onvoldoende inzicht in heeft. Deze organisaties vormen de nog net niet "officieel" benoemde poortwachters van ons rechtsbestel. Kortom mijn pleidooi is om een inzichtelijke vorm van gesubsidieerde rechtshulp te creëren waar behalve naast eisen ook returns die te verwachten zijn, inzichtelijk gemaakt worden. Door de huidige gang van zaken vindt de sanering van de Advocatie nu aan de achterdeur plaats zonder echter dat de orde inzage heeft in aantallen, en meer precies welke advocaat niet en welke advocaat wel in zijn bestand blijft bestaan.

Advocatenkantoor mr. P.J. van den Broeke,

Sanne van Andel
dinsdag 18 april 2017

Geachte heer, mevrouw,

Met belangstelling las ik de voorgestelde maatregelen ten behoeve van de kwaliteitsbevordering. Het zou mooi zijn als de orde zich ook hard maakt voor een koppeling van kwaliteitseisen van de beroepsgroep aan de kwaliteitseisen die de overheid stelt in het kader van de subsidiering van rechtsbijstand en niet een eigen kader in het leven roept dat afwijkt van dat van de Raad voor Rechtsbijstand.

In het huidige voorstel kan een specialist strafrecht (10 punten gehaald) op grond van het behaalde aantal punten in voorkomende gevallen geen toevoegingen mogen doen (geen 12 punten gehaald), Mij lijkt het zeer nuttig als alleen een "erkend" specialist ook (toevoegings-)zaken mag doen op het gebied van zijn of haar specialisatie en dat aan de op dit moment vrij willekeurige wijze waar op soms wel en soms geen opleidings- of ervaringsvoorwaarden door de Raad voor Rechtsbijstand worden gesteld in samenwerking met de Orde een eind gemaakt zou moeten worden.

En wat doet de Orde als iemand niet de punten gehaald heeft maar zich toch als specialist afficheert? Wordt er praktisch wel gehandhaafd? Hoe en hoe effectief controleert de Orde en wat wordt de sanctie? (worden alle websites gecontroleerd op de vermelding van "specialisme", en is een omzeiling van dat begrip dan wel of niet aanleiding voor het aannemen van een overtreding van de specialistenregel?; gaat iemand alle tweets lezen die advocaten versturen?)

Met vriendelijke groet,
Sanne van Andel

Jos Hemelaar
woensdag 19 april 2017

Geachte heer of mevrouw,

Gaarne reageer ik op het voorstel om de invulling van de kwaliteitseis (grotendeels) te laten samenvallen met een eis om jaarlijks 10 PO-punten te behalen op rechtsterreinen waarop men werkzaam wil zijn. Ik heb de volgende bezwaren tegen dit voorstel.

1. Het voorstel discrimineert advocaten die hun gewone praktijkoefening in de sociale advocatuur zoeken. Vrijwel alle geselecteerde rechtsterreinen waarvoor de eis zou moeten komen te gelden, zijn toevallig net rechtsterreinen waarop de sociale advocatuur werkzaam is. Kennelijk is het niet erg om onopgeleid IE-recht te bedrijven, zonder het volgen van vakgerichte cursussen werkzaam te zijn op het gebied van transportrecht, fusies en overnames te begeleiden zonder dat er relevante PO punten moeten worden behaald, het verzekeringswezen te adviseren of in rechte op te treden in handelsgeschillen zonder dat een bewijsje hoeft te worden overgelegd dat er voldoende op kwaliteit wordt ingezet. Dat is niet fair end at is ook onverdedigbaar. Ik begrijp best, dat men dan zal zeggen: "Ja maar in die sectoren zijn de rechtzoekenden mondig genoeg". Maar dat is geen weerwoord. Immers, het gaat er niet om, of de rechtzoekenden kunnen beoordelen of de advocaat in kwestie goed is. Het gaat erom, dat de Orde minimumeisen wil stellen ten aanzien van de kwaliteit, die de Orde moet waarborgen. Als dan het behalen van 10 PO punten kennelijk een norm is, en wanneer kennelijk de kwaliteit niet geborgd is zonder het behalen van die norm, dan zal ook aan de advocaten die zich uitsluitend op betalende markt richten die norm moeten worden opgelegd voor hun respectievelijke rechtsterreinen. Zijn zij al goed genoeg? Dan zullen zij waarschijnlijk al de 10 PO-punten jaarlijks behalen (althans volgens de premisse die de AR hanteert) en is het opleggen van deze eis geen verzwaring. Waarom er dan van af zien om ook dáár de 10 punteneis te stellen? Ik meen: gelijke monniken, gelijke kappen. Géén selectieve keuze voor een bepaald aantal rechtsterreinen, die 'toevallig genoeg' nu net de rechtsterreinen zijn waarop de sociale advocatuur zich begeeft.

Voor alle duidelijkheid: ik realiseer mij, dat er ook advocaten zijn die alleen een betalende praktijk hebben en (toch) op de geselecteerde rechtsterreinen werkzaam zijn, maar waar het om gaat is, dat géén van de geselecteerde rechtsterreinen is er één waar de sociale advocatuur niets te zoeken heeft. Er zijn géén rechtsterreinen geselecteerd waarin uitsluitend de betalende markt wordt bediend. In die zin is het een scheve last die wordt opgelegd.

Ik wijs er daarbij nog op, dat de regering in navolging van de Commissie Wolfsen erop aan stuurt, dat de sociale advocatuur voor minstens 25 % hun opdrachten zou moeten binnenhalen op de betalende markt. De NOVA sluit nu een deel van die markt voor hen af. Bedankt NOVA!

2. Het voorstel houdt er ten onrecht geen rekening mee, dat juist op de genoemde rechtsterreinen al kwaliteitsnormen bestaan in de inschrijvingsvoorwaarden van de RvR. Afgaande op de gedachte die de AR kennelijk heeft dat alleen "kwetsbare rechtzoekenden" op deze wijze beschermd hoeven te worden, en we mogen aannemen, dat hiermee ongeveer dezelfde groep mee wordt bedoeld als de groep die in aanmerking komt voor een toevoeging, is het voorstel overbodig.

3. Het voorstel is betuttelend. Het beroep van advocaat is een vrij beroep, en elke advocaat is vrij om de zaak aan te nemen die hij wenst aan te nemen. Zolang hij het maar goed doet en geen beroepsfouten maakt. Het gaat niet aan om rechtsgebieden uit te sluiten voor individuele advocaten. Dat komt ook in strijd met de vrije advocaatkeuze. Ik juich het zeker toe, dat advocaten zich steeds voldoende bijscholen, maar kwaliteit en kennis kan op meerdere manieren verkregen worden. Daarbij komt, dat een advocaat ook bijvoorbeeld vanwege een bepaalde zaak zich stante pede in de laatste weetjes kan

verdiepen en die zaak vervolgens met verve kan doen. Het systeem zoals het is bedacht maakt dan echter, dat de cliënt eerst tot het eind van het jaar moet wachten voor hij verder mag met die advocaat. Dan is de zaak echter misschien al verloren.

4. Het voorstel is desastreus voor eenpitters die nog iets van een generalist proberen te zijn. Aan dat soort advocaten bestaat nog steeds behoefte, met name ook in de praktijk buiten de grote steden. Indien die eenpitters zo verstandig zijn geen zaken aan te nemen die hen boven de pet gaan qua inhoud of omvang, en zolang ze voldoende vliegreuen maken, hun jurisprudentie lezen, en de contacten met confrères en collegae onderhouden waardoor ze steeds een klankbord houden bij vragen of ze het goed aanpakken, is er niets mis met hun keuze voor een bredere praktijk. Het voorstel maakt die praktijkvoering echter waarschijnlijk onrendabel. Rechtzoekenden kunnen dan wellicht niet meer dicht bij huis naar de hun vertrouwde advocaat, moeten verder weg naar de ene advocaat voor het ene probleem en de andere advocaat voor het andere. Maar niet overal zit men op doorgeleerde specialisten te wachten, en zeker ook niet bij elke zaak. Meer dan de helft van de kantoren in Nederland bestaat uit eenpitters. Voordat de Orde een dergelijk voorstel zou willen doen of invoeren zou nagegaan moeten worden wat zo'n voorstel voor gevolgen voor hen zou hebben.

5. Ten slotte: het volgen van cursussen waarmee 10 PO punten worden behaald is geen garantie voor kwaliteit. Het betekent alleen maar, dat degenen waar de Orde zich zorgen om maakt vaker ergens zullen aanschuiven zonder er iets te leren. Als de Orde vindt, dat kwaliteit gemeten moet worden, dan s.v.p. ook alleen PO-punten erkennen waarbij na afloop van de cursus een examen is behaald. Dan weten we tenminste dat de maatregel niet leidt tot een circus waarin de zorgenbroeders acte de presence geven en niet eens opletten of niet eens begrijpen wat er te berde wordt gebracht. Helaas zie ik zulke advocaten soms aanschuiven, en rustig de krant lezen tijdens de cursus, of op hun telefoon hun mail bijwerken. Zo kan iedereen aan de eis voldoen zonder deskundig te worden. Trouwens, bij een systeem waarbij de advocaat zelf mag aangeven of iets een PO-punt waard is, is een voorstel zoals de NOvA naar voor brengt al helemaal een papieren tijger, dat waarschijnlijk alleen de serieuze advocaten belast. Ik verzoek u om die redenen af te zien van het invoeren van het voorgestelde plan.

Met vriendelijke groet,
Jos Hemelaar

M. Jansen
maandag 24 april 2017

Geachte heer/mevrouw,

Voor wat betreft de specialisaties arbeidsrecht, sociaal zekerheidsrecht, huurrecht, jeugdrecht, personen- familie- en erfrecht, psychiatrisch patiëntenrecht, strafrecht en asiel- en vreemdelingenrecht loopt het voorstel van de NOvA waar het de praktijk met gefinancierde (gesubsidieerde) rechtsbijstand betreft geheel niet parallel met het beleid van de Raad voor Rechtsbijstand.
Dit in het kader van de door deze gehanteerde inschrijvingsvoorwaarden.

Terwijl de NOvA een verplichting van 10 PO-punten per jaar per rechtsgebied wenst heeft de Raad voor Rechtsbijstand wisselende eisen voor wat betreft de rechtsgebieden jeugdrecht, personen- en familierecht, psychiatrisch patiëntenrecht, strafrecht en asiel- en vreemdelingenrecht.
Daarnaast kent de Raad voor Rechtsbijstand een afzonderlijke specialisatie slachtofferzaken. De specialisaties arbeidsrecht, sociaal zekerheidsrecht, huurrecht en erfrecht kent de Raad voor Rechtsbijstand dan weer niet.

M.i. verdient het aanbeveling dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen advocaten die op uurtarief werken en zij die (nog) aan gesubsidieerde rechtsbijstand doen. Dit waar het specialisaties, het adverteren daarmee en de bekostiging ervan betreft. Ook om de concurrentieverschillen en andere verschillen tussen de commerciële en meer idealistische advocatuur niet nog groter te maken dan toch al het geval. Afstemming zou een goede zaak zijn.

Voor de goede orde, dat dient niet tot gevolg te hebben dat toevoegingsadvocaten per specialisatie bij de Raad voor Rechtsbijstand verplicht zouden worden (ook) tien PO-punten per jaar te halen. Alsdan laat zich immers aanzien dat de algemene praktijk, van met name kleine(re) kantoren, ook vanwege de tijds- en kosteninvestering die dat met zich mee zou brengen en de steeds dalende netto vergoeding per uur voor wat betreft toevoegingen illusoir zou worden.

Verder geldt dat een specialistische praktijk met name buiten grote(re) stedelijke gebieden niet zelfstandig kan bestaan. Ook dat dreigt het gevolg te worden van het voorstel.
Een en ander zou indien doorgevoerd tot gevolg hebben dat de rechtspraktijk, na de terugtrekkende rechtspraak en de verzamelende politie, nog verder van de burger/rechtzoekende af komt te staan, hetgeen onwenselijk moet worden geacht.

Met vriendelijke groet,
Marijn Jansen

Aart van Voorthuizen
maandag 24 april 2017

Beste collega's

Wat mij betreft – ik beperk mij tot het strafrecht – zou het wenselijk zijn dat de NOVA hogere eisen stelt dan nu het geval is aan dit specialisme. Ik realiseer mij echter dat dat niet haalbaar is en probeer mee te denken over wat dan wel zou kunnen.

Uitgangspunt zou wat mij betreft moeten zijn dat je maar op twee rechtsgebieden 'specialist' kunt zijn. Als enige eis 2 x 10 punten – wat mij betreft alleen juridisch – is dunkt mij dan wat magertjes, zeker als de NOVA zich realiseert dat er steeds meer minder dure cursussen worden aangeboden. Maar als de NOVA vast wil houden aan minimaal 20 punten, zou een tweede eis kunnen zijn, per specialisme een x-aantal uren/zaken per jaar.

Ook een toets tijdens het Dekenbezoek, van hoe professioneel/gedegen/gespecialiseerd de praktijk wordt gevoerd – ik ken collega's zonder bibliotheek! – zou een mogelijkheid kunnen zijn om het specialisme te toetsen.

Een cursus afsluiten met een examen, zo heb ik recent ervaren, is een zware opgave en wat mij betreft ook niet nodig. Maar de gemiddelde cursusleider moet toch in staat zijn aan te geven of een deelnemers inzet heeft getoond? Hoef je wat mij betreft niet overal het juiste antwoord op te hebben, maar helemaal niets zeggen draagt bepaald niet bij aan een leerzame bijeenkomst. En de krant lezen of permanent de e-mail checken al helemaal niet. Een alternatief zou kunnen zijn het inleveren van huiswerk.

Ik haal meestal 30-40 punten per jaar en voornamelijk juridisch en op het gebied van het strafrecht. Toch moet ik vervolgens mijn uiterste best doen om cliënten er van te overtuigen dat ze bij mij moeten zijn. De NOVA zou er in dit verband voor kunnen kiezen om met verschillende gradaties van specialismen te werken. Bijvoorbeeld 'advocaat die ook strafrecht doet', 'strafrechtadvocaat' en 'strafrechtsspecialist'. In het laatste geval zie ik ook wel iets in de mogelijkheid om de titel 'strafrechtsspecialist' te kunnen voeren i.v.m. een specialisatie op deelgebieden van het strafrecht.

Tot slot een enkele opmerking over het strafpiket. Ik denk dat ik zeker niet de enige ben die van mening is dat menige collega ten onrechte op de piketlijst staat. U zult denken, dat er als je er op staat voldaan is aan de gestelde eisen en dat is zo. Alleen die eisen zijn niet enkel maar strafzaken doen en ook niet met de nodige passie dan wel inzet. Dus verbaast het mij niet dat verdachten regelmatig ondeskundig worden geadviseerd met betrekking tot hun proceshouding en dat er regelmatig geen nazorg wordt verleend – "meldt u zich maar als u een dagvaarding hebt ontvangen" – waaronder het eventueel vast laten horen van getuigen of aandringen op een sepot. Ik ben daarom van mening dat alleen 'strafrechtsspecialisten' op de piketlijst zouden mogen staan en in ieder geval dat alleen strafrechtsspecialisten verdachten zouden mogen bijstaan die van zware strafbare feiten worden verdacht.

Hoe een en ander te organiseren, is aan de NOVA, maar als daar een forum voor is, neem ik graag deel aan de discussie of draag ik graag anderszins mijn steentje bij.

Met vriendelijke groet,
Aart van Voorthuizen

Maartje Boudesteijn
maandag 24 april 2017

Geachte heer, mevrouw,

Hieronder gaat mijn reactie inzake de Kwaliteitsbevorderende maatregelen die u voorstelt.

Ik heb met name bedenkingen tegen de puntenverzwaring bij specialisaties. U geeft in het document aan dat eerst sprake is van een puntenverzwaring als sprake is van meer dan twee specialisaties. Deze veronderstelling is onjuist: bij de maatregelen stelt u namelijk ook voor dat advocaten worden verplicht deel te nemen aan intervisie en peer review, waarmee eveneens punten kunnen worden gehaald. Als een advocaat met twee specialisaties ook hieraan wil voldoen, dan spreken wij dus al over vier punten.

Daarnaast is door de beroepsgroep zelf al onderling voorzien in "specialisatiekeurmerken" door middel van de specialisatieverenigingen. Deze verenigingen stellen ook vaak puntenvereisten voor lidmaatschap. De maatregelen zijn wat mij betreft dan ook een overregulering.

Bovendien richt uw voorstel zich op rechtsgebieden waarbij de advocaat te maken krijgt met "de kwetsbare cliënt". Daarbij gaat u eraan voorbij dat heel veel werk op deze rechtsgebieden zich eveneens richt op niet-kwetsbare cliënten. U zadelt de advocaten die deze laatste groep vertegenwoordigen op met nog meer bureaucratie dan nu al het geval is.

Gelet op het voorgaande, verzoek ik u af te zien van de Kwaliteitsbevorderende maatregelen die u voorstelt.

Boudesteijn Advocatuur
Maartje Boudesteijn, advocaat

Matthijs Rutten
maandag 24 april 2017

Geachte heer, mevrouw,

Als het om kwaliteit gaat, vind ik de vraagstelling van de AR nog wat beperkt. Moet er niet ook gedacht worden aan kwaliteitbewaking door bijv. peer review of verplichte deelname aan specialisatieverenigingen e.d.? Inhoudelijke kennis is maar een deel van de vaardigheden die je als advocaat inzet en bovendien is inmiddels uit ten treuren bewezen dat feedback van je peers de kwaliteit van het werk wordt vergroot. Verplichte deelname aan een specialisatievereniging borgt ook meteen de inhoudelijke kwaliteit.

Hoewel het natuurlijk vloeken in de kerk is, zou verplichte specialisatie max. drie rechtsgebieden ook onderdeel van de discussie kunnen zijn. Artsen zijn ook verregaand gespecialiseerd en de meerwaarde van de specialisatie is inmiddels ook wel bewezen, wat betreft inhoudelijke behandeling, doorlooptijd, filterfunctie etc. Een algemene praktijk is niet meer van deze tijd. De regelgeving en de rechtspraak is daarvoor te complex en omvangrijk geworden. Een algemene praktijk zorgt er alleen voor dat rechtzoekenden in m.i. een groot aantal gevallen onvoldoende bijstand krijgen.

In ieder geval acht ik in dat geval een opleidingseis van max. 20 PO-punten te weinig. Juist in het geval van een algemene praktijk zou ingezet moeten worden op kwaliteitsbevordering door scholing. Immers, een algemene praktijk betekent dat een advocaat een groot aantal rechtsgebieden moet bijhouden. Dat lukt in deze tijd nooit als de eis beperkt is tot 20 opleidingspunten.

Vertrouwende u voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,
M.R.A. Rutten

Mr. P. Schuchmann
dinsdag 25 april 2017

Graag reageer ik als volgt op de voorgenomen maatregelen.

Op zich is er niets op tegen om kwaliteitsverbetering na te streven. Nu steeds meer eisen worden gesteld aan advocaten op bepaalde rechtsgebieden, en de advocaat daarvoor ook extra kosten moet maken, acht ik het redelijk dat ook de financiële vergoeding voor die specialisaties verhoogd wordt.

Als voorbeeld kan gelden de begeleiding van slachtoffers van strafbare feiten.

Die werkzaamheden zijn arbeidsintensief, en vereisen ook sociaal mededogen en empathie, waardoor een strikt zakelijke opstelling averechts werkt.

Onderdeel van de werkzaamheden is ook begeleiding naar de meerdere (vaak pro forma) zittingen, inclusief reistijd en reiskosten.

Bij een grote zaak met meerdere benadeelden bedraagt de uiteindelijke vergoeding via de RvR momenteel gemiddeld € 15,- tot € 25,- per uur. Daarvoor kan niemand het werk goed doen.

Ik vertrouw u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,
P.E. Schuchmann-Mooijman

A.S.M. Kunst
dinsdag 25 april 2017

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij mijn reactie n.a.v. het voornemen tot kwaliteitsbevorderende maatregelen. In algemene zin onderschrijf ik de voorgenomen maatregelen.

Wat betreft de aanscherping van de kwaliteitseisen voor de specialisaties ben ik het niet eens met de toename van het aantal punten voor BOPZ. De huidige norm van 6 punten acht ik voldoende, in twee jaar te behalen. In tegenstelling tot de andere rechtsgebieden, zoals het arbeidsrecht, gaan de veranderingen in het recht niet zo snel en is het een kwestie van bijhouden van de jurisprudentie.

Voor het arbeidsrecht en de pers. en familierecht ben ik het eens met het opschroeven van de specialisatienormen, waarbij ik voor het pers. en familierecht de eis zou willen invoeren dat advocaten die niet voldoen aan de norm geen rechtsbijstand mogen verlenen, ook niet wanneer dit betalende cliënten betreft.

Met vriendelijke groet,
A.S.M. Kunst

Evert Jan Dennekamp
dinsdag 25 april 2017

Geachte Dames, Heren,

Als letselschadespecialist ben ik aangesloten bij een twee door de orde erkende specialisatieverenigingen: LSA en ASP.

Door mijn specialisatie ben ik werkzaam in verschillende rechtsgebieden. Ik sta bijvoorbeeld slachtoffers bij in strafprocedures, in civiele zaken en in arbeidsrechtprocedures. Als de NOVA als signaal wil afgeven dat slechts arbeidsrecht-advocaten bedrijfsongevallen kunnen behandelen en slechts strafrecht advocaten slachtoffers van misdrijven kunnen bijstaan dan voel ik mij in het eigen specialisme miskend. Ik steun van harte de intentie die de NOVA nu brengt tot het voorstellen van de verplichte opleidingspunten, maar ik zou een lans willen breken voor een apart specialisme Letselschade.

Bijzonder is ook dat de voor de verplichte opleidingspunten aangewezen rechtsgebieden geen overlap vertonen met de door de NOVA erkende specialisatieverenigingen.

Zie: <https://www.advocatenorde.nl/specialisatieverenigingen-1> Ook daar lijkt de afstemming te ontbreken.

Met vriendelijke groet,
mr. E.J. Evert Jan Dennekamp

mr. A.H. Staring
dinsdag 25 april 2017

Beste collega's

In reactie op uw uitnodiging tot consultatie, zal ik me beperken tot het rechtsgebied strafrecht.

Wat mij betreft moet voorop gesteld worden dat het streven naar kwaliteitsverbetering altijd nastrevenswaardig is. Met andere woorden elke strafrechtadvocaat zou de intrinsieke motivatie moeten hebben om zijn of haar dienstverlening te verbeteren. Mijns inziens dient kwaliteitsverbetering plaatsvinden op verschillende terreinen. Kantoororganisatie, communicatie, financiën, know how etc.. Helaas is de praktijk weerbarstig. Soms lijkt niet elke collega doordrongen van de voortdurende noodzaak tot kwaliteitsverbetering. Ook heeft het – denk ik – te maken met de bezuinigingen op de gefinancierde rechtsbijstand. Ook spelen bepaalde elkaar snel opgevolgde veranderingen in het strafrecht een rol. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het voor vele collega's om financiële en praktische redenen lastig uitvoerbare verhoorsbijstand.

Als ik kijk naar de strafpraktijk, dan constateer ik dat een aantal collega's dit rechtsgebied beoefenen naast andere rechtsgebieden. Dit lijkt mij erg lastig zo niet onmogelijk. Tenminste als een hoge kwaliteit van dienstverlening wordt nagestreefd. Immers hoe denkt deze collega bijvoorbeeld per rechtsgebied zijn/haar kennis op hoog niveau te kunnen houden? Mijns inziens zou specialisatie in maximaal twee rechtsgebieden gestimuleerd moeten worden.

Voor wat betreft het op peil houden van kennis zou het minimaal aantal punten per jaar – nu 20 punten – moeten worden opgeschroefd naar 30 punten en dan geheel juridisch. Daarnaast zou elke collega die strafpraktijk wil voeren – voor zover zij dat nog niet hebben gedaan - moeten deelnemen aan de specialisatiecursus strafrecht en deze uiteraard succesvol moeten afronden. Mijns inziens zou voor een advocaat-stagiaire een aparte regeling moeten worden getroffen, aangezien zij in het kader van hun opleiding, wel ervaring zouden moeten kunnen opdoen. Overigens realiseer ik me bij dit alles wel dat dit meer kosten met zich meebrengt, welke voor de strafadvocatuur zwaar zullen vallen vanwege de bezuinigingen op de gefinancierde rechtsbijstand.

Als het gaat om de inrichting van de cursussen, is het wat mij betreft niet noodzakelijk dat er getentamineerd/geëxamineerd wordt. Mijn ervaring is evenwel dat het verrichten van een huiswerkopdracht – bijvoorbeeld per bijeenkomst – heel motiverend werkt. Mijns inziens is een huiswerkopdracht didactisch beter te verantwoorden dan een tentamen/examen. Als is het maar omdat huiswerkopdrachten klassikaal na worden besproken en tentamens doorgaans niet. Daarnaast is een huiswerkopdracht – vergeleken met een tentamen/examen – veel minder een moment opname. Overigens noopt het maken van een huiswerkopdracht voorafgaande de bijeenkomst tot voorafgaande bestudering van de stof, wat weer bijdraagt aan een actievare deelname aan de cursusbijeenkomst. Dit betreft overigens geen limitatieve opsomming van de voordelen van een huiswerkopdracht. Naar mijn overtuiging, ontkomen we – advocaten – er niet aan om te specialiseren in maximaal twee rechtsgebieden. Dat betekent dus keuzes maken in welke zaken je al dan niet aanneemt. Dat vergt voor sommige een omslag in de manier van denken. Ik erken dat dat best lastig is. Temeer nu advocaten steeds meer onder druk zijn komen te staan door de al eerder genoemde bezuinigingen en ook in andere opzichten hun werk in moeilijker omstandigheden moeten doen.

Voor wat betreft de collega's die zich geheel dan wel grotendeels richten op het strafrecht en de specialisatiecursus strafrecht met succes hebben afgerond, meen ik dat periodieke intervisie met strafrechtcollega's buiten eigen kantoor, kwaliteitsverbetering teweeg zou kunnen brengen. Ook een

verdere (deel)specialisatie binnen het rechtsgebied strafrecht – zoals we zien bij cassatiezaken, faillissementsfraudezaken, bijstand benadeelde partij, jeugdstrafzaken etc. – zou hiertoe kunnen bijdragen. Wat mij betreft betekent een verdere (deel)specialisatie binnen het strafrecht uitdrukkelijk niet dat een lidmaatschap van een specialisatievereniging een vereiste wordt, aangezien de praktijk leert dat een dergelijk lidmaatschap zeker geen garantie is voor kwaliteit, laat staan voor kwaliteitsverbetering is. De - ongetwijfeld goedbedoelde - “ballotagecommissies”, welke sommige van dergelijke verenigingen in het leven hebben geroepen ten spijt.

Overigens meen ik –zoals we bijvoorbeeld hebben gezien bij diverse acties, bijvoorbeeld die tegen de bezuinigingen op de gefinancierde rechtsbijstand - dat het wel wenselijk is dat strafrechtadvocaten zich verenigen. Welnu, daarvoor hebben we dus de NVSA. Maar goed, dit ter zijde.

Hoe een en ander te organiseren, is aan de NOvA, maar als daar een forum voor is, neem ik graag deel aan de discussie of draag ik graag anderszins mijn steentje bij.

Met vriendelijke groet,
Bert Staring

John Crepin
woensdag 26 april 2017

Geachte leden van de Algemene Raad,

Op persoonlijke titel een aantal opmerkingen met betrekking tot kwaliteit bevorderende maatregelen. Zelf ben ik specialist op het gebied van het straf-en jeugdrecht, alsmede de vreemdelingenbewaring. Een en ander past bij elkaar, omdat op ieder van deze terreinen vrijheidsbenemende sancties kunnen worden toegepast.

Daarbij is deelneming aan de (3) piketdiensten in mijn visie niet alleen relevant, maar ook noodzakelijk. Bij jeugdrecht moet worden aangetekend dat daar (verplicht) ook het civiele jeugdrecht onder valt. Daarbij moet o.a. gedacht worden aan uithuisplaatsing in een gedwongen kader (ook en vrijheidsbenemende maatregel).

Het spreekt voor zich dat op al deze terreinen opleidingspunten dienen te worden behaald om kennis bij te houden. De vraag rijst wel, of dit op alle gebieden het voorgestelde aantal punten moet zijn? Het strafrecht als zodanig overkoepelt met het formele en materiele recht ook grotendeels het jeugdstrafrecht.

Dat voor strafrecht 10, of 12 punten dienen te worden behaald (dit was al een recente verhoging van 4 naar 12!) vind ik terecht.

Maar dan heeft men bijvoorbeeld 3 cursussen van elk 4 punten gevolgd, of diverse lezingen. Het komt mij dan niet noodzakelijk voor om dan ook nog eens een dergelijk aantal punten voor het jeugd(straf)recht verplicht te stellen.

Formele en materiele kanten worden grotendeels al "meegenomen" in het strafrecht algemeen! De specifieke eisen en regels in het jeugdrecht, alsmede de meer pedagogische aanpak van de hulpverlening vragen aanvullende opleidingseisen.

Dit hoeft echter dan in mijn visie minder in puntenaantal/aantal cursussen te zijn. Kom zo op meer zinvolle alternatieven.

Nu moeten ieder jaar 4 punten voor jeugd straf en 4 voor jeugd civiel worden behaald. Dat is toereikend om overlappingen te voorkomen.

Voor vreemdelingenbewaring geldt nu de eis dat men lid moet zijn van de werkgroep vreemdelingenrecht en minimaal eenmaal per jaar een cursus actualiteiten vreemdelingenbewaring dient te volgen. Het lidmaatschap is prijzig en de cursus levert 5 punten op. Voor dit kleine deelgebied van het (grote en reguliere) vreemdelingenrecht is dit meer dan genoeg. Anders ook hier meer van het zelfde.

Naast de thans geldende, redelijke punteneisen acht ik lidmaatschap van bijvoorbeeld een specialisatievereniging en het doen van een minimaal aantal zaken per jaar relevanter om kennis en praktijkervaring op te (blijven) doen. Denk bijvoorbeeld aan de extra te stellen eisen aan cassatieadvocaten (lidmaatschap specialisatievereniging, vliegreuen en doen van een examen).

Het risico bestaat dat een en ander een stapeling van voorwaarden wordt, waarbij vooral de kleinere, minder draagkrachtige kantoren in vooral de gefinancierde rechtsbijstand de dupe worden, omdat zij onvoldoende budget voor vaak (te) dure (Kluwer e.d.) cursussen hebben.

Tenslotte wil ik nog een lans breken voor de 'peer review'. Kwaliteit toetsen inhoudelijk op dossier niveau. In mijn visie de enige manier om meer kritisch naar de aanpak van een zaak door collega's en jezelf te kunnen kijken.

Daar kan geen cursus, lidmaatschap vereniging, aantal zaken, etc. tegenop. Deze criteria toetsen immers weinig tot niets.

Tot zover enkele opmerkingen, die ik relevant acht voor de discussie over dit onderwerp.
Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, verblijf ik ,

Met vriendelijke groet,
J.T.C.M. (John) Crepin

Robert De Gruijl
woensdag 26 april 2017

Geachte heer/vrouwe,

Naar aanleiding van de baliebrede consultatie bericht ik u als volgt.

De voorgenomen Kwaliteitsbevorderende maatregelen zullen voor mij als echt sociaal advocaat - waarbij mijn praktijk enkel bestaat uit toevoegingscliënten – een enorme lastenverzwaring betekenen. Concreet betekent dit voor mij dat ik zeker 50 opleidingspunten zal moeten behalen. In deze tijd waarin de vergoedingen toch al zo onder druk staan en al jaren niet eens zijn geïndexeerd, zijn de voorgenomen Kwaliteitsbevorderende maatregelen voor mij onacceptabel.

Met vriendelijke groet,
mr. R.W. de Gruijl

P. van Baaren
dinsdag 7 maart 2017

Geachte confrères en collegae,

Hierbij een bijdrage met betrekking tot de vraag in hoeverre het wenselijk is per rechtsgebied 10 studiepunten te gaan eisen. Het gaat dan zogenaamd om kwaliteitsbewaking, maar de achterliggende gedachte is natuurlijk om advocaten die een algemene praktijk voeren, de nek om te draaien. Dit ten koste van de cliëntèle. Zelf heb ik mijn praktijk in een volkswijk. Mijn klanten benaderen mij inzake familierecht, arbeidsrecht, bestuursrecht, sociaal zekerheidsrecht, huurrecht, verbintenissenrecht, onrechtmatige daad, strafrecht, kortom, alles zo'n beetje.

Mijn klanten willen door mij geholpen worden, en niet door een ander. De klanten worden goed geholpen, althans goed genoeg. Het is voor de meest voorkomende zaken helemaal niet noodzakelijk dat hele gespecialiseerde kennis aanwezig is. Algemene kennis volstaat doorgaans. Zo komen in het huurrecht 9 van de 10 zaken neer op het niet betalen van de huur.

Een klant heeft dan meer aan een advocaat die de consequenties hiervan overziet, die zegt waar het op staat, en die de klant op het juiste spoor kan zetten. Een klant heeft in zo'n situatie niets aan een advocaat die heel veel studeerkamerkennis heeft op het gebied van het huurrecht, maar die verder weinig doortastend optreedt als uitzetting dreigt. Het is mijn stellingname dat de specialisatie die veel advocaten nastreven ten kosten gaat van de klant, de rechtzoekende. Het valt mij op dat sommige advocaten wel alles weten van het familierecht, tot in de kleinste details, maar helemaal geen snars begrijpen van een faillissement. Ze weten van een deelgebiedje alles, maar het grote geheel van de juridische problematiek overzién zij niet. Deze zogenaamde gespecialiseerde advocaten verenigen zich dan in kantoren, waarbij de één dan strafrecht doet, de ander huurrecht, de volgende arbeidsrecht, en weer de volgende familierecht. Deze advocaten gaan na verloop van tijd allemaal ruzie maken, omdat in het ene segment van de markt meer verdiend wordt dan in het andere segment van de markt, en advocaten soms net mensen zijn, en elkaar alsdan financieel het licht in de ogen niet gunnen. Ik heb dit heel vaak meegemaakt in mijn omgeving. Voorts is de klant de dupe van de specialisatiezucht van de advocaat. Een klant die betrokken is bij een aanrijding, waarbij ook nog eens te veel is gedronken, heeft een advocaat nodig die diverse disciplines overziet. Het rijbewijs kan worden ingenomen door het CBR. Alsdan is advocaat nodig die iets begrijpt van het bestuursrecht. Als er teveel gedronken is, kan de automobilist vervolgd worden ex art. 8 Wegen-Verkeers-Wet. We hebben dan te maken met een strafzaak.

Mogelijk is er ook letsel aanwezig. Alsdan moeten we een letselschadespecialist raadplegen. Voorts kan de persoon in kwestie worden ontslagen omdat deze niet meer functioneert door het ongeval. We moeten dan ook weer een arbeidsrechtadvocaat inschakelen. Als de persoon in kwestie door het ongeval aan lager wal raakt, betaalt hij de huur niet meer. We moeten dan een huurrechtadvocaat inschakelen. Mogelijk veroorzaakt één en ander ook nog familie-ellende zodat we weer naar een familie-advocaat moeten om de echtscheiding te regelen. De kinderen groeien op voor galg en rad, en worden gepakt bij een tasjesroof. Hup, een jeugdrechtadvocaat van stal gehaald.

Ik overdrijf het nu een beetje, maar de klant is zonder meer de dupe van de specialisatiezucht van de advocatuur. De klant heeft veel meer aan een advocaat die de algemene praktijk tot in de puntjes beheerst. De algemene praktijk zou moeten worden verheven tot standaard voor de advocatuur. Een advocaat die zich specialiseert doet de klant tekort. Hij weet alles op één rechtsgebied, maar kan verder de klant niet goed adviseren. Deze advocaat heeft immers geen overzicht over het juridische systeem. Ik realiseer mij dat er advocaten zijn die specialisaties willen doordrukken. Ze doen dit om hun eigen markt af te schermen. Als er veel eisen worden gesteld aan een specialisatie, kunnen advocaten met een algemene praktijk niet meer meedoen. Dezen worden uitgebannen uit het systeem. De specialist eist de klant voor zichzelf op. De Orde zou hieraan niet mee moeten doen.

Het jeugdrecht is ook zo'n belachelijk specialisme. Het rechtsgebied is simpelweg veel te klein om serieus als specialisme te worden genomen.

Heb je één cursus gehad, heb je ze allemaal gezien. De cursussen verschillen niet van elkaar. Een minderjarige heeft trouwens veel meer aan een advocaat die stevig in zijn schoenen staat, en die de minderjarige op het juiste spoor zet, in plaats van een advocaat die in juridische zin een Pietje precies is, maar niet snapt waar het in het leven om draait. Ik vind de ontwikkeling naar vergaande specialisatie heel slecht voor de advocatuur, en vooral heel slecht voor de cliëntèle. De meeste klanten zijn echt niet zo dom dat zij moeten worden beschermd tegen zichzelf. De meeste klanten voelen echt wel aan wat een goede advocaat is, en wat niet. De specialisatie dient louter en alleen het belang van de specialisten zelf. Zij willen hun markt afsluiten voor anderen. Als een advocaat met een algemene praktijk dadelijk 100 uur cursus moet gaan draaien, wordt de algemene praktijk de nek omgedraaid. Dit zou heel jammer zijn. De meeste klanten hebben meer aan een advocaat die een algemene praktijk heeft, en die verstand heeft van alle zaken, dan van een advocaat die van één onderwerp alles weet, en voor de rest volkomen ignorant is. Derhalve: ik vind de voorstellen waardeloos. Specialisatie is veel te ver doorgeschoten. De algemene praktijk zou tot specialisatie verheven moeten worden. Het gaat om de klant, en niet om het belang van de specialisten.

Met vriendelijke groet,
P. van Baaren

P. van Baaren
Donderdag 6 april 2017

Geachte confrères en collegae,

In mijn brief van 7 maart jl. legde ik u uit dat de algemene praktijk de klant het beste bedient. Immers negen van de tien zaken kunnen gewoon gedaan worden door een advocaat die de algemene praktijk goed in zijn vingers heeft. Als er straks verplicht 10 punten per specialisatiegebied gelden, wordt de algemene praktijk de nek omgedraaid. Mogelijk is dit ook de bedoeling en de achtergrond van het hele systeem. De specialisten worden bevoordeeld en de algemene praktijk wordt benadeeld. De specialisten kunnen op deze wijze hun markt afschermen, dit ten koste van de cliënt, die vaak meer heeft aan een advocaat die het hele rechtssysteem overziet.

Een bijkomend gevaar van de te ver doorgevoerde specialisatie is erin gelegen dat veel advocaten aan de bedelstaf worden gebracht. Ter toelichting:

Ik zie in het familierecht advocaten, specialisten, die in toegevoegde zaken veel te veel energie steken. Zij werken twintig tot dertig uur aan zaken waarvoor zeven punten gegeven worden. Deze advocaten kunnen op deze manier ongeveer zeventig of tachtig toevoegingen per jaar draaien. Ze hebben dan een omzet van misschien € 65.000,00, maar moeten hiervoor wel veertienhonderd uur werken. Het gaat om advocaten die naast de echtscheiding ook nog even boedelscheiding vragen in een toegevoegde procedure. Het gaat om advocaten die zich met hun ziel en zaligheid werpen in de echtscheiding en het heel normaal vinden dat ze dertig uur draaien in een zaak van tien of soms zelfs zeven punten. Op zich zijn deze advocaten voor de klant en voor de Raad voor Rechtsbijstand niet eens verkeerd. Zij werken zich immers volledig uit de naad voor een appel en een ei. Dit doen zij trouwens ook in echtscheidingsdossiers waar niets meer te bereiken valt, en waarin alleen maar schulden zitten.

Als ik als betalende advocaat veel nutteloze tijd in een dossier steek, en ik stuur hiervoor rekeningen, kan ik rekenen op een klacht. Ik kan als generalist nagenoeg iedere echtscheiding afwickelen binnen de 10 uur, als ik hiervoor maar de ruimte krijg van het systeem. Als maar een keer toegestaan wordt tegen een klant ook "nee" te zeggen. Juist familierechtspecialisten die 30 uur in een familiezaak steken, maken het systeem kapot. De Raad voor Rechtsbijstand en de Orde van Advocaten zou dit type advocaten niet als voorbeeld moeten stellen terzake de vraag hoe het moet. De orde zou dit type advocaten juist moeten afstraffen, en moeten uitleggen dat als er 10 uur voor een zaak staat, ze deze ook in 10 uur moeten afwickelen. Het systeem van specialisatie werkt in de hand dat advocaten nutteloze uren draaien.

Ik vind dat de Orde ook moet nadenken over wat de Orde zelf wil. Is het de bedoeling dat een advocaat veertienhonderd uur draait voor een omzet van 70,000 euro? Of is het reëel dat een advocaat die snel werkt, die een goed product levert ook een reëel salaris heeft. Zoals ik het zie, is de algemene praktijk de meest zekere basis voor voldoende zaken en voldoende expertise. Ver doorgevoerde specialisatie kan leiden tot studeerkameradvocaten, waarvan de meesten in de praktijk het zout in de pap niet verdienen en waarvan feitelijk geprofiteerd wordt. De Orde doet er goed aan in voorkomende gevallen de algemene praktijk te steunen en niet af te breken. De algemene praktijk is de basis van de advocatuur, specialisatie is een leuke bijkomstigheid, maar is niet de corebusiness. De algemene praktijk moet de basis van de advocatuur blijven.

Met vriendelijke groet,
P. van Baaren

P. van Baaren
Rotterdam, 7 april 2017

Geacht confrères en collegae,

Hierbij nog een opmerking mijnerzijds met betrekking tot de specialisatie en de algemene praktijk. Het is al de derde brief die ik u schrijf. De algemene praktijk gaat mij aan het hart.

Ik heb de indruk dat de Raad voor Rechtsbijstand de algemene toegevoegde praktijk de nek om wil draaien. Ik heb voorts de indruk dat ditzelfde idee ook leeft bij de leden van de Nederlandse danwel de Rotterdamse Orde van Advocaten. Deze leden bestaan allemaal uit dezelfde type mensen, namelijk mensen die kwaliteitsbewaking en specialisatie in toevoegingszaken hoog in het vaandel hebben staan. Het zijn allemaal mensen die te weinig oog hebben voor het feit dat kwaliteitsbewaking belangrijk is, maar dat dit niet wil zeggen dat voor iedere huis-, tuin-, en keukenzaak een specialist van stal moet worden gehaald. Waarom moet ik strafrechtsspecialist zijn om een eenvoudige tom -zitting te behandelen?

In de grote -mensen -wereld zijn specialisten niet goedkoper dan generalisten, maar juist duurder. Als de Raad voor Rechtsbijstand en de Orde van Advocaten vinden dat in een bepaald type zaken specialisten naar voren moeten worden geschoven, moet hier ook een specialistentarief tegenover staan. Ik stel voor dat als een strafrechtsspecialist een politierechter -zaak doet, hier geen 6 punten tegenover staan, maar 10 punten. De zaak wordt immers behandeld door een specialist. De eigen bijdrage is dan geen € 143,00, maar € 243,00. De specialist mag de zaak alleen behandelen als de eigen bijdrage betaald is. Ik als generalist, doe dezelfde politierechterzaak voor 6 punten, met een eigen bijdrage van € 143,00. De klant mag dan zelf kiezen of hij een specialist wil inschakelen, of een generalist. De specialist moet bij de toevoegingsaanvraag dan wel duidelijk uitleggen waarom specialisatie in deze zaak vereist is, en waarom niet kan worden volstaan met een gewone huis-, tuin-, en keukenadvocaat. We draaien de boel dan om. Het systeem dat de raad voorstaat, en mogelijk ook de orde, bevoordeelt de specialist enorm. Ze schermen hun markt af, en als ik gedwongen wordt per rechtsgebied 10 studiepunten te halen, kom ik aan een totaal van 100 studiepunten. Ik zit dan de hele maand in de schoolbanken. Hier is niemand mee gediend. De mensen van de Orde en de Raad voor Rechtsbijstand zijn allemaal gefocust op verlaging van kosten, kwaliteitsbeheersing en specialisatie. Zolang als ik advocaat ben, merk ik al dat iedereen zich keert tegen de generalist. Juist een goede generalist is de beste advocaat, die een toegevoegde klant zich kan wensen. Als ze zo nodig naar specialisatie willen gaan, moeten ze specialisten op zaken ook meer betalen dan generalisten, meer punten toekennen, en voorts moeten de specialisten dan maar uitleggen aan de raad waarom deze specifieke zaak een specialist nodig heeft en waarom de zaak niet kan worden behandeld door een generalist. Als de zaak dan wordt behandeld door een generalist, moet daar ook een prijskaartje aan hangen. De orde moet zich niet in een positie laten manoeuvreren dat ze meewerken aan het om zeep helpen van de algemene praktijk. De algemene praktijk moet de norm zijn, en niet de specialisatie.

Met vriendelijke groet,
P. van Baaren

Marjolein Verkijk | Verkijk Advocaat
dinsdag 2 mei 2017

Geachte heer, mevrouw,

Naar aanleiding van de mail van mevrouw Heleen Westdorp d.d. 18 april 2017 betreffende de consultatie NOvA inzake kwaliteitsbeleid zend ik u bijgaand mijn reactie.

Graag zal ik, in aanvulling op hetgeen is besproken op de hoorzitting van 25 januari jl., een nadere toelichting geven op de zorgen die wij als sociaal advocaten hebben ten aanzien van de .adviezen van de Commissie Wolfsen en de gevolgen die dat eventueel zou kunnen hebben op de rechtzoekende en de advocaat, werkzaam in de gefinancierde rechtsbijstand.

De rapportage van de Commissie Wolfsen is ondeugdelijk en in zichzelf tegenstrijdig.

Allereerst was de onderzoeksopdracht aan Wolfsen te onderzoeken wat de oorzaak was van de kostenstijging in de gefinancierde rechtsbijstand.

In de werkgroep Gefinancierde Rechtsbijstand, in welke ik participeer, was al bekend dat er geen sprake was van een kostenstijging maar van een kostendaling, de opdracht van Wolfsen bevreedde ons dan ook zeer.

Wolfsen stelt vervolgens direct vast dat van een kostenstijging geen sprake is. Toch zet Wolfsen het onderzoek voort.

Wolfsen is de mening toegedaan dat een sociaal advocaat beloond moet worden voor zijn of haar werk en stelt vast dat de sociaal advocaat recht heeft op een salaris dat gelijkwaardig is aan het salaris van een rechter. Uiteraard kan de sociaal advocaat zich in deze stelling vinden - het is dan vervolgens onbegrijpelijk hoe Wolfsen meent een en ander te kunnen concretiseren.

Er worden bezuinigingen voorgesteld die zijn weerga niet kennen - ik noem het fenomeen van de trajecttoevoeging waarbij twee jaar lang op een enkele toevoeging dient te worden geprocedeerd, zowel in eerste aanleg als in appel, met wijzigingsverzoeken, nieuwe verzoeken en aanvullende verzoeken. Het behoeft geen betoog dat invoering van de trajecttoevoeging het einde zal betekenen van de sociale advocatuur. Veel praktijken draaien merendeels op het personen-en familierecht en sociaal zekerheidsrecht - hoe kan een dergelijke praktijk nog omzet genereren?

Wolfsen gaat bij zijn stellingen en adviezen uit van een onjuist uitgangspunt, namelijk dat de sociaal advocaat voor 75% op toevoegingsbasis werkt en 25% betalende cliënten heeft.

Dit is echter nadrukkelijk niet zoals de wetgever het heeft bedoeld bij het invoeren van de Wet op de Rechtsbijstand.

Uitgangspunt van de Wet is dat de vergoedingen zodanig zijn dat de advocaat uitsluitend op basis van gefinancierde rechtsbijstand de praktijk moet kunnen voeren. Het staat Wolfsen niet vrij het fundament van de Wet op de Rechtsbijstand op deze wijze te ondergraven, het is een principiële onjuiste keuze. Van de betalende burger mag niet worden verwacht dat hij of zij de rechtsbijstand voor de mensen met een smalle beurs financieren, deze verantwoordelijkheid ligt bij de overheid/het ministerie van V&J.

In de werkconferentie van maandag 15 februari 2016, die plaatsvond bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie, zijn de rapporten van de Commissie Wolfsen en de contraexpertise van de Commissie Duurzaam Stelsel/Commissie Barkhuysen, opgesteld in opdracht van de Nederlandse Orde van Advocaten, besproken. In de verslaglegging van deze werkconferentie, die in mijn bezit is, spreekt de NOVA zijn grote teleurstelling uit omdat gebleken is dat V&J absoluut niet open stond voor de opmerkingen van de Commissie Barkhuysen; een open debat is niet tot stand gekomen. De NOVA meent zelfs dat de

conferentie slechts "voor de Bühne" was - een conclusie die de Orde niet lichtvaardig zal hebben getrokken.

Puntentoekenning.

In de huidige rechtspraktijk is het onmogelijk een zaak binnen de door de Raad vastgestelde aantal punten, het equivalent van de gewerkte uren, af te ronden.

In alimentatiekwesies speelt de problematiek van de samengestelde gezinnen, de meer en meer gecompliceerde manieren van inkomsten genereren - het zzp inkomen, kleinere ondernemers. Belastingaangiften moeten worden bestudeerd alsmede jaarrekeningen. De alimentatieberekening is gecompliceerder geworden in plaats van vereenvoudigd.

In omgangszaken doen zich bijna altijd complicaties voor. Partijen willen niet tot afspraken komen, de mediator wordt, helaas veelal tevergeefs, ingeschakeld, de Raad voor de Kinderbescherming doet onderzoek en adviseert - de gewerkte uren lopen op door de extra besprekingen, extra uren voor het bestuderen van stukken, extra tijd voor het opstellen van nadere processtukken.

Noch een alimentatiekwesie, noch een vaststelling omgangsregeling kan binnen 7 uren worden afgesloten, de gewerkte uren bedragen vrijwel altijd minimaal het dubbele. Een boedelverdelingsprocedure was en is naar zijn aard gecompliceerd - 20 tot 30 uren is geen uitzondering. Ik geef hier slechts summier aan hoezeer de huidige puntentoekenning en de daadwerkelijk gewerkte uren uit de pas lopen. In zaken als straat- en contactverboden, die helaas meer en meer voorkomen, vergt de behandeling in kort geding eerder dagen dan uren gelet op alle informatie die moet worden verzameld en getuigen met wie moet worden gesproken.

De uurvergoeding, kennelijk een non-onderwerp, dient wel degelijk in ogenschouw te worden genomen. De vergoedingen zijn in de loop van de jaren met 15% gekort - het is nu tijd om de vergoeding te herzien en naar boven bij te stellen.

Wij hebben steeds de indruk dat het de overheid ontgaat dat de vergoeding een bruto-omzet betreft - alle kosten, die wel jaarlijks oplopen, gaan van de vergoeding af.

De overheid heeft de plicht zorg te dragen voor een goed werkend systeem van gefinancierde rechtsbijstand.

De afbraak van het systeem van gefinancierde rechtsbijstand is ingezet met de korting op de puntenvergoeding, driemaal 5%, enige jaren geleden.

Vervolgens is ons opgelegd dat wij maar in een beperkt aantal rechtsgebieden werkzaam mogen zijn, hetgeen ons sterk beperkt in het genereren van omzet. Deze beslissing is absurd, nu wij allround zijn opgeleid en een dergelijke beperking niet is opgelegd aan advocaten buiten het stelsel.

Elk jaar worden de eisen/voorwaarden die aan ons worden gesteld om in bepaalde rechtsgebieden werkzaam te zijn uitgebreid en aangescherpt. Dit betekent dat wij hogere kosten maken en meer tijd moeten besteden aan onze opleiding, tijd die niet aan de praktijk kan worden besteed.

Uit het land bereiken mij berichten dat advocaten niet meer bereid zijn collega's die tot de piketregeling willen worden toegelaten te begeleiden - niet zolang de vergoedingen naar boven zijn bijgesteld.

Ook heb ik contact gehad met advocaten die hun kantoor hebben gesloten, de secretaresse hebben ontslagen en op hun privé adres de praktijk uitoefenen omdat zij de kosten niet meer kunnen opbrengen.

Rechtzoekenden kunnen geen advocaat meer vinden om hen bij te staan als benadeelde partij in een strafzaak - de kosten van de vereiste opleiding zijn dermate hoog dat het niet loont op dit rechtsgebied werkzaam te zijn. Onlangs heb ik een cliënte gratis bijgestaan in een dergelijke zaak, waarbij zij tegen de verdachte in bescherming moest worden genomen. Het feit dat niet over de puntenvergoeding zou mogen worden gesproken, is als het negeren van de witte olifant die in de kamer staat. Dat het de bedoeling van

V&J is dat de uitkomst van alle onderzoeken op het gebied van de gefinancierde rechtsbijstand budgetneutraal moet zijn, is cynisch - als de punten moeten worden herverdeeld betekent dat dat de sociaal advocaten tegen elkaar worden opgezet. Dit is al voorgekomen toen de strafrechtsectie van toenmalig staatssecretaris Teeven de toezegging kreeg dat de puntenvergoeding in civiele jeugdrechtszaken zou worden gehalveerd van 7 naar 3,5 punt. De Vereniging van Jeugdrechtsadvocaten heeft een en ander nog kunnen voorkomen.

Op deze wijze is de gefinancierde rechtsbijstand tot op het hemd uitgekleeft. Een en ander gevoegd bij de treurige constatering van de NOVA dat de inbreng van de advocatuur volstrekt niet ter zake schijnt te doen, rijst de vraag of de overheid zich bewust is van haar verantwoordelijkheid een systeem van gefinancierde rechtsbijstand in stand te houden dat daadwerkelijk de kwetsbaarste groepen mensen in de samenleving de rechtsbescherming biedt waarop zij aanspraak moeten kunnen maken. Het antwoord op deze vraag luidt dat dit volstrekt niet het geval is. Met vriendelijke groet,

Met vriendelijke groet,
M. Verkijk

W. Teusink c.s.
maandag 8 mei 2017

L.S. , Geachte Landelijke Deken

In reactie op uw verzoek om mijn visie, in het kader van de plannen voor verbetering van de kwaliteit van de advocatuur, middels aanscherping van specialisatie, bericht ik u als volgt.

Met verbijstering heb ik kennis genomen van voorstellen van MIJN EIGEN BELANGENORGANISATIE, welke er in het kort op neer komen, dat ik straks – en met mij vele andere kleine advocatenkantoren – de “tent wel kan sluiten”.

In de afgelopen 19 jaar heb ik een algemene praktijk gevoerd – zoals een huisarts een algemene praktijk voert – waarin IK ZELF beoordeelde, of ik een zaak naar behoren kon doen, of dat ik verwees naar een specialist.

Ik was en ben prima in staat om in voorkomende gevallen op te treden op het gebied van het arbeidsrecht en het huurrecht, het strafrecht en het personen- en familierecht. Tot op heden heb ik geen klachten ontvangen m.b.t. de wijze waarop ik mijn werkzaamheden in de afgelopen 19 jaar heb verricht.

Wel heb ik gemerkt, dat de druk op ons “sociaal advocaten” in de afgelopen jaren ontoelaatbaar is toegenomen. We hebben vele procenten aan inkomen ingeleverd en onze autonomie als advocaat wordt steeds verder uitgehoud.

Ik denk oprecht, dat beroepsgroepen zoals de huisartsen en de tandartsen, zich kapot lachen over de wijze waarop wij als advocaten onszelf door de mangel halen, terwijl 99 % van onze beroepsgroep al eeuwen lang, naar eer en geweten en BEEDIGD, op uitstekende wijze, de rechtstaat dient!

Ik kan niet begrijpen, waarom de Orde van Advocaten meent, dat het in het belang van de (sociale) advocatuur zou zijn, dat wij ons binden aan een of twee specialismen.

U voelt toch zelf ook wel aan, dat de eerstvolgende stap zal zijn, dat de overheid ALLEEN nog maar toevoegingen verstrekt aan “specialisten” en dan alleen nog maar m.b.t. de door hen opgevoerde specialismen?

Het is voor mij praktisch en financieel niet mogelijk om in de huidige tijd ruim 30-40 studiepunten extra te halen, om nog náást het strafrecht, het jeugdrecht en het personen- en familierecht, ingeschreven te kunnen staan voor andere “specialismen”.

Zonder deze extra “specialismen” is de algemene rechtspraktijk gedoemd ten onder te gaan, ZONDER dat er iemand is, die deze leemte zal willen en kunnen vullen.

U denkt toch niet werkelijk, dat onze “Zuid- As vrienden” zich, en masse, zullen storten op de sociale advocatuur – met vergoedingen van tussen de € 500,00 en € 1.000,00 voor COMPLETE PROCEDURES?

U denkt toch niet werkelijk, dat zogenaamde rechtsbijstandsverzekeraars staan te springen om “bakken met geld” uit te geven aan eenvoudige huurkwesties, echtscheidingen, strafzaken, jeugdzaken, arbeidszaken, etc?

Ik mag toch aannemen, dat u ook met een schuin oog heeft gekeken naar de belangen van de burger, die nog steeds een grondwettelijk recht heeft op een vrije toegang tot het recht?

Door het verdwijnen – dit gebeurt nu al – van vele middelgrote en kleine advocatenpraktijken, die juist de burger met een kleine portemonnee bedienden, is de rechtstaat niet langer een gegeven.

U gaat uit van een fictie, namelijk, dat advocaten wel bij elkaar zullen kruipen om op die manier het hoofd boven water te houden. Het omgekeerde is echter het geval!

Zoals ik hiervoor al aangaf, vallen de algemene praktijken uit elkaar, omdat de omzetverhoudingen te ver uit elkaar zijn gaan lopen. Door nog meer te hameren op onderlinge verscheidenheid, zullen advocaten

elkaar stuk concurreren. De Familierechtvennoot of de Arbeidsrechtvennoot wil niet meer de verdienbron zijn voor de Strafrechtvennoot en vise versa.

Dit klinkt als een gezonde marktwerking, maar leidt uiteindelijk tot een te kort aan advocaten die de sociale advocatuur nog willen of kunnen beoefenen.

Als de sociale advocatuur niet op korte termijn een reële mogelijkheid van bestaan wordt geboden, dan kunnen wij achteraf spreekwoordelijk "de koe in de kont kijken"! Er zal dan namelijk geen sociale advocatuur meer zijn, omdat deze ten onder is gegaan aan een voortdurende aanscherping van kwaliteitseisen en een niet meer te behappen omzetsdaling.

Ik stel dan ook voor, dat u zich nu eindelijk eerst eens tot het Ministerie wendt, om een financiële basis AF TE DWINGEN, waarmee de sociale advocatuur zich weer uit het dal kan vechten. Alvorens de sociale advocatuur nog meer eisen op te leggen, die uiteindelijk de nekslag voor deze mooie tak van sport zullen betekenen.

Mocht u naar aanleiding van het voorgaande met mij van gedachten willen wisselen, dan houd ik mij natuurlijk beschikbaar.

Overigens zond ik een afschrift van deze mail aan de Landelijke Deken van de Orde van Advocaten, in de hoop dat deze mijn zorgen zal kunnen waarderen.

Gaarne vernemend,
Met vriendelijke groet.
W.H. (Wim) Teusink.

S.M. van der Zwan
9 mei 2017

Mijne dames, heren,

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik te reageren op het voorstel. Ik kan mij op geen enkele wijze in het voorstel vinden. In het algemeen merk ik op dat ik ter bewaking van de kwaliteit van de balie een voorstander ben van een streng repressief toezicht en minder waarde hecht aan een tamelijk bureaucratisch preventief toezicht. Het is al vaker opgemerkt: aanwezigheid op een cursus is voldoende om puntjes te krijgen. Bij online-cursussen is zelfs dat niet nodig. Vakbekwaamheid is vooral individueel bepaald, met name door de factoren inzet en capaciteiten. Een advocaat die zich inzet voor zijn cliënten en over een zekere intelligentie beschikt, zal uiteraard zijn vakkennis bijhouden. Een puntensysteem voegt daar mijns inziens weinig aan toe. Wanneer ik voor mijzelf spreek, kan ik u mededelen dat ik in 2016 43 punten heb gehaald. (Bijna) al die punten zijn juridisch inhoudelijk gehaald. Wat zou er op tegen zijn als ik het dan in 2017 rustig aan zou doen. Dat maakt mij uiteraard geen slechtere advocaat.

Wat er ook van zij, het voorstel zoals dat nu voorligt is onzinnig en de daaraan ten grondslag liggende argumentatie eveneens.

Neem een advocaat die een algemene op particulieren gerichte praktijk voert. Er is een goede kans dat deze advocaat arbeidsrecht, sociaal zekerheidsrecht, jeugdrecht en personen- en familierecht beoefent en dat ook op zijn website vermeldt. 40 opleidingspunten dus op deze vier gebieden. Die advocaat zal blij zijn als hij die punten heeft gehaald en dus vanaf nu waarschijnlijk niet meer gaan deelnemen aan cursussen processtukken schrijven, cursussen bewijsrecht, cursussen appèltechniek of vele andere cursussen die zeer wel nuttig zouden kunnen zijn. De conceptregeling roept specialismepunten in het leven, maar schaft de facto algemene opleidingspunten af. Dat is een onwenselijke ontwikkeling.

IEDERE AANSPRAKELIJKHEID IS BEPERKT TOT HET BEDRAG DAT IN HET DESBETREFFENDE GEVAL ONDER ONZE BEROEPSAANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERING WORDT UITBETAALD VERMEERDERD MET HET EVENTUELE EIGEN RISICO

Dan mijn eigen praktijk.

Neem het voorbeeld van het huurrecht. Het argument om regelgeving te stellen, wordt gebaseerd op het beschermen van de zwakke in de samenleving. Ik weet weinig van huurrecht woonruimte, maar veel van huurrecht bedrijfsruimte, met name middenstandsbedrijfsruimte. Dat huurrecht beoefen ik veelvuldig ten behoeve van een multinational, die dus zeker niet voldoet aan de doelgroep die de conceptregeling probeert te beschermen. Ben ik specialist huurrecht? In de praktijk zeker als het gaat om middenstandsbedrijfsruimte. Profileer ik mij als specialist? Neen, maar de vraag of ik specialist ben of niet, wordt mij in de conceptregeling deels uit handen genomen. In mijn handboek moet ik verplicht opnemen welke rechtsgebieden ik beoefen en daar hoort het huurrecht bij. En ik schrijf artikelen in een blaadje van de ondernemersvereniging waarvan ik lid ben. Regelmatig gaan die over huurrecht of arbeidsrecht. Profileer ik mij daarmee als specialist? Zo ja, dan moet ik dus verplicht 10 punten per dat vakgebied halen. Ik ben lid van Insolad en dus zeker specialist op dat gebied. Daar horen ook zware opleidingseisen bij. Arbeidsrecht doe ik regelmatig en verder heb ik een algemene ondernemingsgerichte praktijk.

Het overgrote deel van de advocatuur bestaat uit kleine kantoren. Ik stel mij voor met een vaak algemene praktijk. Veel van die kantoren (en trouwens ook veel advocaten op grotere kantoren) delen hun werkzaamheden in rondom de cliënten waarmee zij vaak een persoonlijk contact hebben. De regeling draagt in zich dat dit persoonlijk contact met de advocaat van de keuze van de cliënt onder druk komt te

staan. Want komt de cliënt de ene keer met een arbeidszaak en de andere keer met een huurzaak, dan zou de consequentie van de regeling kunnen zijn dat telkens een andere advocaat zich met het dossier moet bezighouden.

Ik ben begonnen bij één van de grootste kantoren van Nederland. Over het algemeen stond dat kantoor grootbedrijven en multinationals bij, maar soms wisten ook kleinere ondernemingen de weg naar dat kantoor te vinden. Een veel gehoorde ergernis was dat iedere keer een andere advocaat op een nieuw dossier werd gezet, hetgeen het gevolg was van de interne regelgeving op dat kantoor. Het was ook één van de redenen waarom ik voor mezelf ben begonnen. Ik wil mijn praktijk cliëntgericht uitoefenen en niet bureaucratisch.

Ik wil zelf de norm zijn welke zaken ik wel aan kan en welke zaken niet en ik ben van mening dat dat ook één van de pijlers is waarop het vrije beroep berust. Er is ruimschoots voldoende regelgeving om te waarborgen dat advocaten geen zaken aannemen waar zij geen verstand van hebben. Die verantwoordelijkheid hoort echter te liggen bij de advocaat zelf. De cliënten zijn er niet mee gediend dat advocaten hun de deur zouden moeten wijzen en de cliënten die kiezen voor een kleiner kantoor zijn er niet mee gediend dat een soms al tientallen jaren bestaande aanspreekpunt beperkt wordt in zijn praktijkuitoefening of gedwongen wordt te fuseren als een breed pakket aan diensten wordt aangeboden. Generalist zijn is trouwens ook een specialisatie. Net zoals dat in de medische wereld geldt voor huisartsen.

De voorgestelde regeling beoogt vragen die tot de verantwoordelijkheid van de advocaat zelf behoren te vatten in veel te simpele en daarmee dus ongenueanceerde structuren. Dat is onwenselijk en ook de rechtsbedeling is daarmee niet gediend. En daarmee ook de advocatuur niet. Ik ben mordicus tegen het voorstel.

Met vriendelijke groet,
S.M. van der Zwan

Igor Janssen
woensdag 10 mei 2017

Ls,

Dank voor de openstelling van een consultatieronde. Een paar opmerkingen:

1. Bij het hanteren van een specialisatieregister zal de Raad in ogenschouw moeten nemen welke verwachtingen daarmee gewekt worden bij de rechtzoekende. Ik geef een voorbeeld ter verduidelijking: binnen het arbeidsrecht gaapt een kloof tussen advocaten die door de peer-group als expert worden bestempeld (de Grapperhausen, Duks, de Wolffs, Verhulps enz. van deze wereld) en de gewone-sterveling-arbeidsrecht-advocaat die met voldoende punten door het volgen van basale arbeidsrecht cursussen opgenomen worden in een specialisatieregister. Opname in een specialisatieregister zonder informatie over bijvoorbeeld criteria die voor opname werden gehanteerd en zonder verduidelijking van de deelgebieden binnen het arbeidsrecht (subspecialisaties zoals arbeidsongeschiktheid, flexibele arbeidsrelaties, non-concurrentiebedingen etc.) kunnen tot schijnzekerheid leiden. Een bijsluiters is een must, ook al omdat de vraag die de rechtzoekende beantwoord wil zien onbekend is;
2. Misschien zegt het aantal punten minder dan de manier waarop die punten werden behaald. Anders gezegd: het geven van onderwijs aan (erkende) instellingen of het annoteren van jurisprudentie of het schrijven van artikelen kan wellicht als (meer) onderscheidend worden gezien;
3. 1 en 2 in onderling verband beschouwd valt er wat voor te zeggen dat binnen het register een nadere aanduiding kan plaatsvinden op bijvoorbeeld sub onderwerp, branche, en weging van de activiteiten die tot het stempel specialist hebben geleid. Peer-review hoort daar onderdeel van te zijn. Duk zou bijvoorbeeld 5 sterren achter zijn naam krijgen, de Wolff ook maar wellicht beperkt tot arbeidsongeschiktheid (ik noem maar wat) en de gewone-sterveling-advocaat 1 ster. Daarbij geldt: ieder systeem dat recht probeert te doen aan de veelkleurigheid en complexiteit van de praktijk zal minder gemakkelijk toegankelijk zijn;

Met vriendelijke groet,
Igor Janssen

Ik heb toevoeging op mijn vorige e-mail:

De beperking van het aantal gebieden waarop iemand specialist kan zijn miskent dat een advocaat met een focus op een specifieke branche vaak rechtsgebied overstijgend adviseert. Branche kennis kan evenwel onderscheidend zijn voor de kwaliteit van de juridische dienstverlening.

Met vriendelijke groet,
Igor Janssen

mr. R. Delgado
vrijdag 12 mei 2017

Geachte heer/mevrouw,

Alhoewel het stellen van deskundigheideisen terecht is gaat het stellen van specialisatievoorwaarden mijns inziens te ver. Het spreekt voor zich dat een advocaat actuele kennis heeft van zijn/haar rechtsgebieden, maar specialisatie en het vereisen van maar liefst 10 opleidingspunten per gebied is overdreven. Ten onrechte wordt verondersteld dat de klant op zoek is naar een specialist, terwijl hij/zij wil dat iemand hem bijstaat die de theorie op een juiste wijze toepast in de praktijk en waarbij vooral de beleving telt.

Deze mogelijke nieuwe eis zorgt er bij een gemiddeld advocatenkantoor en in het bijzonder eenmanskantoren voor dat de kosten te hoog worden en het voeren van een rendabele praktijk met zaken voor particulieren in gevaar komt.

Het overgrote deel van zaken voor particulieren betreft zaken op het gebied van personen- en familie- alsook strafrecht, waarbij zaken op andere vlakken zoals arbeids-, jeugd- en huurrecht veel minder vaak voorkomen. De kosten per opleidingspunt zijn minimaal € 100,= en de tijdsbesteding circa 1 uur, zodat bij een algemene praktijk met bijvoorbeeld een minimaal aantal van 5 rechtsgebieden de scholingskosten jaarlijks oplopen tot meer dan € 5.000,= en 50 uren. Een stijging van 150% op de huidige opleidingskosten en -uren!

Daarnaast hebben de meeste zaken betrekking op specifieke aspecten binnen een rechtsgebied, waardoor het kennen van alle ins en outs in de praktijk niet nodig is. Ieder jaar 10 opleidingsuren op een bepaald rechtsgebied zal leiden tot inefficiënte opleidingen en een herhaling van lesstof, die voor een groot deel niet gebruikt wordt en niet perse een kwaliteitsverbetering veroorzaakt. Veel aspecten zijn overigens niet eens zo ingewikkeld, belangrijk of aan verandering onderhevig dat het voor een goede praktijkvoering noodzakelijk is constant cursussen te volgen.

Bovendien leidt een vanuit kosten-baten gedane keuze tot bepaalde rechtsgebieden ertoe dat de omzet van de kantoren aanzienlijk daalt, omdat andere zaken niet meer kunnen worden aangenomen en het veranderen van de praktijk teveel tijd en geld kost. Ook de beschikbaarheid van een advocaat in de buurt dat door rechtzoekenden erg op prijs wordt gesteld komt hiermee in gevaar.

Het komt mij voor dat een vergelijking met de medische praktijk hier van toepassing is.

Is het nodig dat - daar waar een patiënt op zoek is naar goede medische hulp en normaliter bij een huisarts terecht kan voor de meeste van zijn gezondheidsvraagstukken - deze dokter zich specialiseert in:

Anesthesiologie
Cardiologie
Cardiothoracale chirurgie
Dermatologie en venerologie
Heelkunde (chirurgie)
Interne geneeskunde
Otorinolaryngologie (keel-, neus- oorheelkunde)
Kindergeneeskunde
Klinische biologie
Klinische genetica
Klinische geriatrie
Pneumologie (longziekten en tuberculose)
Gastro-enterologie (maag-darm-leverziekten)
Medische microbiologie

Neurochirurgie Neurologie
Nucleaire geneeskunde
Gynaecologie en Obstetrie
Oogheelkunde
Orthopedie
Pathologie
Plastische chirurgie
Psychiatrie
Radiologie
Radiotherapie
Reumatologie
Revalidatiegeneeskunde
Spoedeisende geneeskunde
Stralingsgeneeskunde
Urologie

en per gebied jaarlijks minimaal 10 opleidingspunten moet halen? Zou een huisartsenpraktijk nog uitvoerbaar en rendabel zijn als hij noodgedwongen moet kiezen voor een beperkt aantal terreinen? Mag van een huisarts worden verwacht dat waar hij geen hulp of advies en behandeling (meer) kan geven dat hij de patiënt doorverwijst naar een specialist in het ziekenhuis?

Net als bij een huisarts is voor de meeste advocaten voor particulieren een vergelijkbare rol weggelegd, waarbij iedereen zijn grenzen hoort te kennen en de beroepseer, de reputatie en het tuchtrecht het beste waarborgt dat kwalitatieve dienstverlening geleverd wordt.

Het lijkt erop dat vooral kantoren met meerdere advocaten hier minder last van zullen ondervinden, aangezien zij door hun schaalgrootte in staat zullen zijn een brede praktijk uit te blijven oefenen en elkaar zaken toe te spelen. De voorgestelde maatregel is vooral interessant voor de overvloed aan bedrijven die dure opleidingen met weinig (nieuwe) inhoud en diepgang bieden dan dat de cliënten hiervan profiteren en de kwaliteit van de rechtshulp echt beter wordt.

Tot slot is mijn appel aan u ook richting de Raad voor Rechtsbijstand een kritisch geluid te laten horen over de tendens om steeds meer opleidingseisen te stellen, terwijl de noodzaak en het nut daarvan niet vast staat. Mij zijn in ieder geval geen onderzoeksgegevens bekend, die deze ontwikkeling concreet rechtvaardigt.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en wacht uw conclusies af.

Met vriendelijke groet,
R. Delgado

Robin Funnekotter
dinsdag 16 mei 2017

Geachte mevrouw Huges,

In navolging van ons eerdere contact reageer ik – namens Pels Rijcken – op de baliebrede consultatie en specifiek op de vraag of het noodzakelijk zou zijn om verplichte opleidingspunten, gecategoriseerd naar rechtsgebied, op te nemen in de geldende regelgeving.

Recent viel ons reeds de aankondiging van de Nederlandse Orde van Advocaten op waarin werd geschreven over de verplichtstelling van 10 opleidingspunten op het gebied van o.a. sociale zekerheid, arbeids-/ambtenarenrecht en vreemdelingenrecht, voor advocaten die op dat gebied optreden. Blijkens de aankondiging is voor de selectie van deze rechtsgebieden in eerste instantie de 'kwetsbare cliënt' tot uitgangspunt genomen. Hieronder wordt, naar ik begrijp, verstaan: de cliënt die tegenover een krachtiger wederpartij zoals de overheid, de werkgever en de verhuurder in rechte optreedt. Het zijn juist deze (weder)partijen die de advocaten van Pels Rijcken met grote regelmaat in rechte bijstaan. Ik zou mij dan ook zonder meer kunnen voorstellen dat overheden op dat punt niet beschermd hoeven te worden en dat deze regels (t.a.v. het behalen van een minimum aantal van 10 opleidingspunten per specialisatie) tot het bijstaan van natuurlijke personen beperkt zouden moeten worden. Overheden zijn, net als werkgevers of professionele verhuurders, ook goed in staat om (de kwaliteit van) het optreden van hun advocaat te beoordelen en zelf al de advocaat te selecteren die hen goed kan bijstaan. Zij kunnen daarin ook de afweging maken of zij een advocaat willen die een specialisatieopleiding heeft gevolgd, aan specifieke opleidingsverplichtingen voldoet of juist meer algemeen aan hun behoefte voldoet. Een opleidingsverplichting om datzelfde te bereiken is daarvoor niet nodig. Daarnaast zou genoemde opleidingsverplichting ons inziens een onevenredige opleidingsverzwaring tot gevolg hebben voor advocaten die zich in meerdere rechtsgebieden gespecialiseerd hebben. Tot een nadere gedachteswisseling over dit onderwerp zijn wij vanzelfsprekend graag bereid.

Met hartelijke groet,
Robin Funnekotter

mevr. mr. L.S. Wachters
donderdag 18 mei 2017

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij een korte reactie op het voorstel om het aantal PO-punten te wijzigen voor een aantal rechtsgebieden.

We vinden het niet logisch voor alle rechtsgebieden hetzelfde aantal punten te vragen. Immers, sommige rechtsgebieden vragen meer scholing dan andere rechtsgebieden.

BOPZ is bijvoorbeeld een vrij overzichtelijk rechtsgebied.

De Wet BOPZ is qua omvang en complexiteit niet te vergelijken met bijvoorbeeld de wetten in het kader van strafrecht.

Er zijn dan ook veel vaker wijzigingen in het strafrecht dan bij de BOPZ.

We zijn dan ook van mening dat 10 punten voor de BOPZ zeker teveel is, met 6 punten per jaar nascholing kan een advocaat prima kwaliteit leveren. In de afgelopen jaren is ook niet gebleken dat er op basis van de 6 punten onvoldoende kwaliteit geleverd is.

Bovendien moet er ook rekening worden gehouden met het feit dat BOPZ nooit een volledige rechtspraktijk oplevert, zoals bijvoorbeeld strafrecht dat wel doet.

In totaal moet de advocaat per jaar 20 punten halen. Het aantal te behalen punten voor de BOPZ moet dan wel in verhouding staan tot de omvang van de praktijk en de te behalen punten voor de andere rechtsterreinen. Een aantal van 10 staat niet in die verhouding.

Met vriendelijke groet,
Lidewij Wachters & Jannet Terpstra

Godelinde Schulte
vrijdag 19 mei 2017

Geachte Collega / Confrère,

Wat mij opvalt in ten aanzien van de kwaliteitsbevorderende maatregelen is dat die gericht lijken op rechtsgebieden binnen de sociale advocatuur. Er zijn mij geen feiten bekend die erop wijzen dat de kwaliteit in dit deel van de advocatuur bijzondere aandacht behoeft. Het verplicht minimum aantal opleidingspunten zou daarom voor alle advocaten op ieder rechtsgebied, ook buiten de sociale advocatuur, gelijk moeten zijn.

Het streven lijkt om iedere advocaat specialist te laten zijn binnen één rechtsgebied. Daarbij moet wel in het oog worden gehouden dat voor een goede bediening van cliënten vaak ook kennis vereist is van gerelateerde rechtsgebieden. Een voorbeeld uit mijn praktijk. In het strafpiket krijg ik een melding van een cliënt die beschuldigd wordt van het plegen van huiselijk geweld. Er wordt ook een huisverbod opgelegd. De echtscheiding blijkt al aangevraagd te zijn door de partner van cliënt.

Voor een cliënt is het niet prettig als hij met verschillende advocaten van doen krijgt. In het bedrijfsleven en bij de overheid is één aanspreekpunt voor klanten juist de trend. Voor advocaten zou het ook niet prettig zijn om in deze situatie met meerder collega's te moeten werken. Er zou veel tijd verloren gaan aan onderling overleg, waarvoor binnen een toevoeging geen vergoeding mogelijk is en waarvoor een betalende cliënt extra zou moeten betalen. In deze situatie spelen strafrecht, bestuursrecht en personen- en familierecht een rol. Verkokering is zeker niet zonder gevaar. Voor de cliënt uit mijn voorbeeld kan het veel uitmaken of de advocaat in zijn strafzaak en zaak betreft het huisverbod ook op de hoogte is van de regels voor het verkrijgen van een sociale huurwoning in een scheidingssituatie (afhankelijk van de woonplaats kan op basis van enkel de beschuldiging van huiselijk geweld meestal een urgentie verkregen worden voor een sociale huurwoning, terwijl de normale wachttijd in bijvoorbeeld Almere 8,5 jaar bedraagt).

Een oplossing zou kunnen zijn om per jaar minimaal 10 opleidingspunten gerelateerd aan specialisatiegebieden te vragen, maar advocaten wel zelf de verantwoordelijkheid te laten om opleidingen te kiezen die zij voor hun specialisatie(s) nodig vinden en overlap toe te staan. Bijvoorbeeld zou een advocaat dan voor jeugdrecht een cursus civiel jeugdrecht, actualiteiten jeugdstrafrecht en een cursus voorbereidend onderzoek in strafzaken kunnen doen. Die laatste cursus kan dan ook tellen voor de specialisatie strafrecht, voor beide rechtsgebieden is die immers van belang. Zou er om aan de verplichtingen te voldoen alleen gekozen kunnen worden voor opleidingen met het 'label' van het specialisatiegebied, dan zou een cursus procesrecht of procederen in kort geding niet mee kunnen tellen voor bijvoorbeeld het gebied van P&F. Temeer omdat advocaten in de sociale advocatuur al veel verplichte punten zouden moeten halen en vergoedingen onder druk staan, is het niet waarschijnlijk dat zij nog extra tijd en geld vrij zouden maken om ook die opleidingen te doen.

Mijn oplossing heeft natuurlijk een keerzijde. Van keuze- en interpretatievrijheid zou misbruik gemaakt kunnen worden. Indien gewenst, zou dat deels voorkomen worden door per specialisatie ieder jaar een actualiteitencursus op exact dat gebied te vragen (bijna altijd gaat het bij een dergelijke cursus om 4 PO-punten) en de punten daarnaast aan de eigen verantwoordelijkheid van de advocaat te laten, waarbij keuzes natuurlijk wel gemotiveerd moeten kunnen worden.

Met vriendelijke groet,
mr. G.I.H. (Godelinde) Schulte

R.K. van Der Brugge
maandag 22 mei 2017

Geachte mevrouw/heer,

BALIEBREDE CONSULTATIE KWALITEITSBELEID

Algemene opmerkingen:

Versterking van de kwaliteit van het werk van advocaten door jaarlijkse bijscholing te eisen, is legitiem. Zeker wanneer de belangen van kwetsbare rechtzoekenden in het geding zijn.

Wel moet bedacht worden dat een hoge kwaliteit van rechtshulp ook betekent: hogere kosten voor de advocaat. Met als onvermijdelijk gevolg hogere prijzen voor rechtshulp. Wanneer advocaten die op toevoegingsbasis werkzaam zijn, geacht worden een nog hogere kwaliteit en inzet te leveren dan vaak nu al het geval is, mag van de overheid verlangd worden dat de toevoegingsvergoeding substantieel hoger zal moeten worden. Gedacht moet worden aan tenminste 100%.

Zonder dergelijke hogere toevoegingsvergoeding, zullen de voorgestelde plannen juist ten koste gaan van de kwaliteit van de toegevoegde rechtshulp. Moeilijk valt in te zien hoe de verplichting van een toegevoegde advocaat om nog meer tijd aan bijscholing te besteden, gecombineerd kan worden met de noodzaak om een minimale omzet te realiseren om financieel het hoofd boven water te houden. Het spreekwoord zegt: "Iedere waar heeft zijn prijs". Dat geldt ook voor het verlenen van rechtshulp.

Een verplichting om nog meer bijscholingspunten te behalen, zal gecombineerd moeten worden met een verbod om (ook op betalende basis) werkzaamheden te verrichten op de betreffende rechtsgebieden. De bescherming van de kwetsbare rechtzoekende vereist immers dat deze ook daadwerkelijk wordt bijgestaan door een advocaat die is gespecialiseerd.

Ook zal verboden moeten worden dat de gespecialiseerde advocaat de werkzaamheden, zowel binnen als buiten kantoorverband, zal uitbesteden aan andere, niet gespecialiseerde, rechtsbijstandverleners.

Ook zal de gespecialiseerde advocaat de werkzaamheden persoonlijk moeten verrichten.

Zonder dergelijke verboden, zullen hogere kwaliteitseisen geen kwaliteitsverhoging/ - handhaving tot gevolg hebben.

Het moge duidelijk zijn dat bepaalde advocaten zich anders uitsluitend zullen specialiseren in het behalen van opleidingspunten en het zich op papier specialiseren in diverse rechtsgebieden. De daadwerkelijke werkzaamheden zullen echter (op de achtergrond) verricht worden door niet gespecialiseerde, juridische medewerkers.

Behalve advocaten, zijn er andere rechtshulpverleners die de bevoegdheid hebben om rechtshulp te verlenen aan bedrijven/particulieren. Denk aan het arbeidsrecht, huurrecht, sociaal zekerheidsrecht. En tot op zekere hoogte ook het personen- en familierecht (bijv. echtscheidingconsultants, - bemiddelaars). Zeker wanneer cliënten niet in aanmerking komen voor door de overheid gefinancierde rechtshulp, kan het voor hun financieel aantrekkelijk zijn om deze paralegals / juristen in te schakelen en niet (onmiddellijk) een beroep te doen op een dure, gespecialiseerde advocaat. Maar zelfs wanneer deze cliënten een goede opleiding hebben genoten, over ruime financiële middelen beschikken en dus behoorlijk "mondig zijn", kunnen zij in sommige omstandigheden als kwetsbaar beschouwd worden. Denk alleen maar aan de grote financiële gevolgen die een echtscheiding teweeg kan brengen.

Voorkomen moet worden dat deze paralegals / juristen volledig in de behoefte aan betaalbare rechtshulp gaan voorzien. Er is immers geen enkele garantie dat men de kwaliteit levert die een gespecialiseerde advocaat wel kan leveren.

De overheid zal moeten kiezen: of hoge kwaliteitseisen (waaronder bijscholing) stellen aan deze juristen / paralegals; of een verbod om werkzaam te zijn op de rechtsgebieden waarop gespecialiseerde advocaten werkzaam zijn. Dit niet vanwege het financiële belang van de gespecialiseerde advocaten maar vanwege het grote maatschappelijke belang dat bepaalde groepen van rechtzoekenden beschermd moeten worden tegen beunhazerij.

Wat de controle op dergelijke verboden betreft: in de praktijk kunnen deze moeilijk gecontroleerd worden. Maar als in een verordening / de wet dwingendrechtelijk vastgelegd wordt dat, mocht een advocaat handelen in strijd met deze verboden, de (bedrogen) cliënt zich kan beroepen op nietigheid van de gemaakte afspraak met de advocaat, met als gevolg de verplichting om het volledig honorarium / de toevoegingsvergoeding terug te betalen, zal dat beslist een effectieve afschrikwekkende werking hebben. Bovendien dient het handelen in strijd met dergelijke verboden tuchtrechtelijke gesanctioneerd worden met schrapping. Ook kan overwogen worden om het handelen in strijd met deze verboden als een economisch delict strafbaar te stellen.

Dus: uitsluitend het kwaliteitsplan van de NOVA is onvoldoende om een daadwerkelijke verbetering van de kwaliteit van rechtshulp op bepaalde rechtsgebieden tot stand te brengen. De overheid zal ook moeten ingrijpen op de markt van aanbieders van andere juridische dienstverleners.

Wat de vragen betreft van de NOVA:

Vraag 1): Ja, mijns inziens zijn de plannen nuttig. Zeker v.w.b. de door de NOVA genoemde rechtsgebieden.

Daaraan zou ik willen toevoegen (1b):

- het procederen ten overstaan de bestuursrechter;
- bouwrecht t.b.v. consumenten (denk aan arbitrageprocedures)
- intellectueel eigendomsrecht (sommige advocaten staan kleine bedrijven hierin bij; de kwaliteit is vaak ondermaats)
- medisch aansprakelijkheidsrecht;
- beslag- en executierecht.

10 punten per jaar (vraag 1a) per rechtsgebied is mijns inziens teveel van het goede. Mijn ervaring met het verplicht behalen van een minimum aantal opleidingspunten voor bepaalde rechtsgebieden (in mijn geval: personen- en familierecht), is dat ieder jaar een cursus van tenminste 6 punten niet nodig is. Een advocaat die intensief werkzaam is op het terrein van bijv. personen- en familierecht, vergaart al veel up-to-date kennis enkel en alleen in de praktijk en in het bijzonder het voeren van procedures (jurisprudentieonderzoek).

Helaas moet ik constateren dat, als ik één jaar later een opfriscursus volg, het grootste deel daarvan een herhaling is van de stof die in de vorige jaarlijkse cursussen al aan de orde is gekomen.

Mijn stelling is dat pas na drie jaren het noodzakelijk is om een intensieve bijscholingscursus te volgen. En dan niet van 10 uren maar 12 uren (twee volle cursusedagen; het liefst twee cursusedagen achter elkaar).

Dus: 12 punten per rechtsgebied in drie jaar tijd moet voldoende zijn.

De algemene regel dat per jaar minstens twintig opleidingspunten behaald moet worden, dient gehandhaafd te worden.

Vraag 2): Ik zie geen andere mogelijkheden om op effectieve wijze de belangen van kwetsbare cliënten te behartigen.

Vraag 3): Het huidige rechtsregister biedt onvoldoende informatie voor rechtzoekenden. Rekening houdend met bovenstaande opvattingen mijnerzijds zou het rechtsregister, behalve vermelding van de specialismen van de betreffende advocaat, ook een verwijzing moeten bevatten naar:

- tuchtrechtelijke veroordelingen;
- wanneer de advocaat voor het laatst heeft voldaan aan zijn bijscholingsverplichting en/of in uiterlijk welk jaar deze advocaat opnieuw de verplichte 12 punten per rechtsgebied behaald moet hebben.
- informatie over het bestaan en de strekking van de hierboven, door mij bepleite, verboden.

Den Haag, 22 mei 2017.

R.K. van der Brugge.

Arno van Deuzen
dinsdag 23 mei 2017

Geachte kollega,

In antwoord op onderstaande e-mail wil ik het volgende opmerken.

De suggestie(s) in onderstaande e-mail zijn mij uit het hart gegrepen. In het Alkmaarse schijnt zo wat iedere advocaat zich arbeidsrechtsspecialist te vinden (bron: medewerker JuLo), hetgeen toch waarlijk niet waar kan zijn. Via het Juridisch Loket worden maar weinig arbeidsrechtzaken per advocaat verwezen, want ja, vele varkens maken de spoeling dun. Dat veel van die advocaten weinig tot geen ervaring/kennis/kwaliteit op het gebied van het arbeidsrecht hebben maak ik in de praktijk geregeld mee. Als advocaat, van veelal de werknemer, moet ik de advocaat van de werkgever eerst een basiscursus arbeidsrecht geven om tot een verantwoorde regeling van de zaak te kunnen komen, hetgeen toch niet de bedoeling kan zijn en veel onnodige procedures veroorzaakt.

Op het gebied van de sociale zekerheid is het nog erger. De regio Alkmaar, of misschien wel het gehele gebied te noorden van Alkmaar, kent weinig specialisten, terwijl toch veel advocaten dit soort zaken doen. De SB en ook het WV kunnen daarover meepraten. Bij het WV zou men zelfs enkele advocaten, wegens gebleken ongeschiktheid, willen weigeren, maar men heeft daarvoor geen handvaten. Deze ongekwalificeerde advocaten schaden de belangen van hun cliënten en het aanzien van de advocatuur. Ook recent heeft de plaatselijk Deken in een klachtzaak opgemerkt, dat de beklagde advocaat blijk gegeven had van onvoldoende beheersing van bijstandsrecht, maar dat zij het gebrek aan kwaliteit nog net niet klachtwaardig vond.

Ik ben dan ook voor instelling van kwaliteitsnormen voor in ieder geval het sociaal zekerheidsrecht en arbeidsrecht. Mij lijkt het behalen van 09 punten per rechtsgebied en het behandelen van een minimaal aantal zaken per jaar zeg zo'n 25 vereist. Ook aansluiting bij een vereniging zie b.v. onderstaand bij mij lijkt mij een vereiste, maar op het gebied van het arbeidsrecht lijkt me verplichte aansluiting bij VAAN voor de huidige specialisten niet aan de orde gezien de kosten en de tijdsbesteding. Zonder al te arrogant te willen klinken acht ik mij, ook zonder die cursus gevolgd te hebben, deskundig, hetgeen o.a. moge blijken uit enige spraakmakende zaken, waarbij ik betrokken was naast tal van andere gepubliceerde uitspraken.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Met vriendelijke groet,
Arno van Deuzen

Mr. J. van den Beldt
dinsdag 23 mei 2017

Geachte collega, confrère,

In reactie op het verzoek van de Orde van Advocaten Noord-Holland, bericht ik u als volgt.

Naar mijn mening is het stellen van eisen aan (het profileren met) specialisaties een goede zaak. Bij artsen (ook professionals) is immers ook duidelijk dat zij niet alles kunnen en niet alles doen. Ook de huisarts is trouwens een specialist. Misschien zou er naar het voorbeeld van de huisarts ook een 'kwaliteitsformat' kunnen worden bedacht voor de generalist die veelvoorkomende kwesties behandelt. Dat is bij mijn weten nu nl. volledig vrijgelaten. Sterk vereenvoudigd gezegd: specialisten op terrein a blijken er vaak - om economische redenen - nog een praktijk met allerhande zaken op de terreinen b t/m z op na te houden. Ik zeg daarmee niet dat de kwaliteit DUS in het geding is, want ook 'specialisten' leveren niet altijd de kwaliteit waar de cliënt op grond van het specialisme vanuit gaat. Het behalen van punten is lang niet altijd een garantie voor wezenlijke verdieping. En omgekeerd zijn er niet erkende specialisten die voor hun cliënten goed werk leveren op een terrein waarop zij zichzelf geen specialist noemen. Een specialisme (op een bepaald rechtsgebied) is niet zaligmakend. De kwaliteit van het werk wordt door meer factoren bepaald. Ik zou het jammer vinden als er een sfeer ontstaat waarin iedere advocaat 'kleur' moet bekennen, dus om niet achter te blijven een specialisme 'moet' kiezen en het beoefenen van andere rechtsgebieden (dan een eigen specialisme) min of meer taboe wordt, 'omdat u geen erkend specialist bent.' Ik ben dus wel voorstander van het stellen van eisen aan specialisten, maar niet van gedwongen specialisatie. Maar ik beweer ook niet dat de Orde dat voorstaat. Het is een lastige opgave.

Ik denk ook dat het om andere redenen goed is als de eisen voor het profileren als specialist worden aangescherpt. Andere beroepsgroepen en concurrerende aanbieders uit andere branches zitten ook niet stil. Maar het moet niet 'doorslaan' en een doel op zich worden. Zo is er in de financiële dienstverlening een behoorlijke wildgroei ontstaan van keurmerken, titels en lidmaatschappen die moeten duiden op kwaliteit. De cliënt ziet door de bomen het bos niet meer. Welke cliënt kent het verschil tussen de titels FFP, MFP, CFP, RPA en RFEA? Hoe meer van deze titels, hoe minder onderscheidend ze worden, denk ik dan.

Hoewel er naar mijn mening de nodige titelinflatie plaatsvindt, heeft dit ondertussen wel als effect op de consument/rechtzoekende dat het bestaan van allerlei keurmerken e.d. tot het normale verwachtingspatroon gaat behoren. De vraag is of je daar als beroepsgroep in mee moet gaan. Maar je kunt je ogen er niet voor sluiten.

Daarmee zeg ik niet dat de advocatuur dezelfde kant op zou moeten, integendeel. Maar het moet voor de buitenwereld wel duidelijk zijn dat advocaten degelijk werk leveren.

Ik hoop dat ik hiermee een (bescheiden) bijdrage heb geleverd aan de gedachtenvorming over dit onderwerp.

Met vriendelijke groet,
Jacob van den Beldt

M.P.D. de Monnik
dinsdag 23 mei 2017

L.S.,

De lijst van 8 hoofd- rechtsgebieden lijkt mij correct en vooralsnog voldoende.

Voor profilering als specialist lijkt mij het lidmaatschap van een door de Orde erkende specialisatievereniging een eerste vereiste. In geval van zodanig lidmaatschap zijn vanuit de orde geen aanvullende eisen t.a.v. PO-punten meer nodig, daar de meeste specialisatieverenigingen al meer dan 10 punten per jaar vereisen voor voortzetting van het lidmaatschap.

Voor gebieden waar nog geen door de Orde erkende specialisatievereniging bestaat met een relevant lidmaatschapsvereiste qua PO-punten, komt het mij re el voor dat advocaten die zich op die gebieden als specialist willen profileren ten minste 10 PO- punten per rechtsgebied moeten halen. Dat zulks een verzwaarde opleidingseis betekent voor advocaten met meer dan twee specialisaties, vindt ik niet alleen geen probleem, maar ook een terechte consequentie. Ook een registratieverplichting acht ik volstrekt reëel.

Met vriendelijke groet,
Marjan de Monnik

Advocatenkantoor Oor
dinsdag 23 mei 2017

Amce, amica,

In antwoord op de voorgelegde wijzigingen in de verplichte opleidingspunten, bericht ik u als volgt.

Ik werk in drie specialisatie gebieden. Strafrecht, jeugdrecht en personen/familierecht. De huidige opleidingslast die de Raad voor Rechtsbijstand in mijn praktijk heeft opgelegd, is onredelijk hoog.

De voorgestelde verhoging in het familierecht van 5 naar 10 punten, is een verdubbeling waar ik me niet mee kan verenigen. Het bestaande aantal van 5 punten zou in mijn ogen ongewijzigd moeten blijven.

Verder kan ik me niet verenigen met het voorstel om voor de drie rechtsgebieden (onderaan in de tabel) alsnog punten normen in te voeren. Ik sluit niet uit dat een dergelijke norm op enig moment in de toekomst wordt ingevoerd. Maar, hoe later hoe beter. Kleine kantoren worden de dupe van dergelijke normen, omdat de studielast te hoog is en die zaken niet meer behandeld kunnen worden. En rechtszoekenden zijn ook de dupe als zij geen advocaat meer kunnen vinden, die hen bijstand kan verlenen. Dat voorstel hoeft in mijn ogen niet van de Orde te komen.

Het voorstel tot verlaging in de punten in strafrecht, klinkt als muziek in mijn oren. De voorschriften zijn al met al erg zwaar. Lastenverlichting is ook wel eens fijn.

Er is nog een ding wat ik graag wil zeggen. In mijn praktijk kan ik cliënten géén bijstand op toevoeging meer verlenen in een echtscheiding op tegenspraak. De vergoeding is veel te laag en het werk is veel te veel geworden. Ik doe het niet meer. Van collega's weet ik dat zij er net zo tegenover staan. Een gevolg is dat er inmiddels een grote groep rechtszoekenden zijn, die niet meer geholpen kan worden. Smeebedes en overspannen situaties moet ik ondertussen links laten liggen. Het knaagt aan me, maar is niet anders. Een bord met "failliet" op mijn deur kan ook niet.

Zou u deze ontwikkeling ook willen benoemen bij uw overleg met de Raad voor Rechtsbijstand?

Verhoging van de puntennorm zal namelijk ook leiden tot een daling van gekwalificeerde advocaten in dit rechtsgebied. De groep

gedupeerde rechtszoekende in het familierecht zal alleen maar groter worden. Succes met de onderhandelingen.

Met vriendelijke groet,
Nynke Oor

Emke Vreugdenhil
dinsdag 23 mei 2017

Dag,

N.a.v. de mail over kwaliteitseisen meld ik het volgende.

Het lijkt mij niet zinvol om als Orde te faciliteren dat een advocaat specialist is in 4 rechtsgebieden. Ervan uitgaande dat niet alleen het puntenaantal maar ook het aantal uren/zaken dat een advocaat per jaar aan een bepaald rechtsgebied besteedt hem of haar tot een specialist maken, vind ik 4 specialismen teveel. Twee moet wel mogelijk zijn, en dan vind ik dat er best iets over die 20 norm punten heen mag worden vereist. De VAAN vereist 12 punten per jaar. Dat is prima. Voor 2 specialismen 24 punten of iets daaromtrent, zou ik geen probleem vinden.

Zoals ik hiervoor al aangaf is denkbaar dat er niet alleen opleidingspunten vereist zijn om je als specialist te kunnen afficheren, maar ook ervaringsjaren, of aantal uren per week. In letselschade land is dat al aan de orde.

Met vriendelijke groet,
Emke Vreugdenhil

Francis van Velsen
dinsdag 23 mei 2017

Mijne dames, heren,

hierbij mijn feedback: het is een voorstel dat niet tot regelgeving behoort te leiden, om onder meer de volgende redenen:

1. het voorstel vloeit voort uit een probleem dat niet baliebreed speelt, te weten bij het deel van de balie waarbij (grote) kennis asymmetrie speelt tussen de cliënt en de advocaat. Voor het deel van de balie waarbij kennis asymmetrie niet of veel minder speelt (bijvoorbeeld commerciële advocatuur), dicteert de markt.

Ik vind het principieel onjuist om een niet baliebreed probleem met een wel baliebrede oplossing tegemoet te treden.

2. het voorstel creëert ook allerlei afbakeningsproblemen. Als men gespecialiseerd is in een specifiek procesrecht, voldoet dan een opleiding op het gebied van generiek procesrecht aan de eisen? Wie bepaalt dat?

3. er zijn ook advocaten met meerdere specialismen. Betekent het hebben van 5 specialismen dan dat de advocaat 50 punten per jaar moet halen?

4. ten slotte gaat het voorstel er ten onrechte vanuit dat er voor ieder specialisme voldoende opleidingen voorhanden zijn (in de dagelijkse praktijk valt men regelmatig terug op generieke in plaats van specifieke opleidingen). De verplichting aan de balie om op het vakgebied van het specialisme een aantal punten per jaar opleiding te volgen, creëert in mijn beleving tevens de verplichting voor de Orde om het voorhanden zijn van die specialistische opleidingen - op voldoende niveau wel te verstaan - te faciliteren. Die waarborg kan de Orde eenvoudigweg niet bieden.

Met vriendelijke groet,
Francis van Velsen

mr. C.J. (Caren) Schipperus
dinsdag 23 mei 2017

Beste heer, mevrouw,

Hierbij mijn antwoord op de vragen:

1. Nee, dat vind ik niet nuttig. Ik ben inmiddels 17 jaar advocaat. Het is niet zo dat er elk jaar op mijn rechtsgebied gespecialiseerde cursussen worden aangeboden die iets nieuws toevoegen. Ik kijk elk jaar wat het aanbod aan opleidingen is, soms heb je in een jaar heel veel 'te leren' soms minder. Ik heb een gemengde 'vastgoed' praktijk. De vraag is wat je daaronder rekent. Ik reken er bijvoorbeeld geen huurrecht toe, maar mijn collega wel. Die doet weer geen projectontwikkelingscontracten. Het is dus maar hoe je je specialisme noemt, wat je dan moet studeren. Het ene jaar ligt het accent ook meer op bijvoorbeeld onteigening en het andere jaar meer op overheidsaansprakelijkheid. Je moet gewoon zorgen dat je elk jaar voldoende punten haalt en het aan de advocaat zelf over laten om daarin keuzes te maken.

2. In de basis denk ik niet dat een advocaat zich onderscheidt van andere rechtshulpverleners. Het enige is dat wij door de gedragsregels, beroepsaansprakelijkheid en het tuchtrecht net een tandje bij moeten zetten op studie, kwaliteit en scherpte van onze dienstverlening. Het procesmonopolie is onderscheidend, maar pas vanaf een bepaald belang.

3. Dat is de vraag over wie je het hebt. Veel rechtszoekenden weten helemaal niet over welk rechtsgebied hun vraag gaat. Zo'n register zou vanuit de hulpvraag moeten worden ingestoken en niet vanuit het rechtsgebied.

Ik denk dat alle advocaten in het algemeen een minimum aantal punten op het gebied van procesrecht moeten halen. Daar heeft bijna iedereen op één of andere manier wel mee te maken.

Met vriendelijke groet,
Mr. C.J. (Caren) Schipperus

F. Van Rijthoven
dinsdag 23 mei 2017

Geachte,

Naar aanleiding van uw oproep om te reageren op de baliebrede consultatie kwaliteitsbeleid wil ik graag het volgende naar voren brengen:

Ik vind zelf dat niet alleen gekeken moet worden naar de opleidingseisen die de Raad voor Rechtsbijstand stelt, maar ook naar de inschrijvings/opleidingseisen die specialistenverenigingen stellen, want die stellen ook zwaardere eisen dan de Raad voor Rechtsbijstand. Ik zie niet in dat de NOVA dan daar nog eens overheen moet gaan. Mijn verzoek is om eerst die opleidings/inschrijvingseisen per specialiteitsvereniging op een rij te zetten om dit mee te nemen bij de afweging of en hoeveel meer opleidingspunten behaald zouden moeten worden.

Buiten opleidingseisen en daarmee samenhangende punten die gegeven worden lijkt mij het opzetten van intervisiegroepen van op eenzelfde rechtsgebied gespecialiseerde advocaten een goed plan, georganiseerd vanuit de Orde. Ik stel mij voor dat bijvoorbeeld vanuit de sectie of werkgroep strafrecht van iedere lokale orde bijvoorbeeld maandelijks een bijeenkomst opgezet wordt voor strafrechtelijk gespecialiseerde advocaten die invulling geven aan intervisie. Hierbij kan gedacht worden aan het bespreken van casus waar advocaten mee worstelen, bespreken van nieuwtjes als wetswijzigingen, rechtspraak e.d. Deze vorm van intervisie zou als een verplichting opgelegd kunnen worden, bijvoorbeeld minimaal 6 van de 12 keer per jaar verschijnen. Wellicht zou dan ook gezegd kunnen worden dat consequente deelname leidt tot een lagere verplichting tot het volgen van opleidingen. En er zouden afspraken of verplichtingen opgelegd kunnen worden zodanig dat bij elke bijeenkomst een of meerdere advocaten verplicht worden iets voor te bereiden bij roulatie. Dus niet dat steeds een en dezelfde advocaat dit voorbereidt. Door deze actieve betrokkenheid verstevigen de banden binnen de beroepsgroep, is de drempel om met elkaar over zaken te overleggen lager en bereiken we een hoger kwaliteitsniveau. De kosten moeten nihil tot laag blijven zodat ik voorstel dat het bureau van de lokale orde hiervoor opengesteld wordt.

De NOVA zoekt de kwaliteitsverbetering nu in de vorm van het volgen van opleidingen, maar wie betaald hiervoor de rekening? Juist, op dit moment de advocaat zelf. En daar is mijns inziens geen ruimte voor, in elk geval in de sociale advocatuur. Want buiten dit kwaliteitsstreven wordt er flink bezuinigd en moet er nog meer bezuinigd worden, terwijl uit rapporten van de commissie Wolfsen en Barkhuysen juist blijkt dat advocatenpraktijken die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend draaien op gefinancierde rechtshulp dit niet rendabel kunnen doen. Mijn vraag aan u is dan hoe kunt u het verantwoorden om de advocaat dan met nog meer financiële lasten op te zadelen? Of bent u bereid hierin de (sociale) advocatuur tegemoet te komen? Bijvoorbeeld door zelf cursussen aan te bieden zonder daar een vergoeding tegenover te stellen of een subsidie te verstrekken voor deze cursussen? Want de financiële rek is er uit.

Dat én de forse tijdsbesteding die het volgen van nog meer cursussen met zich meebrengt brengt de sociale advocatuur nog meer in de problemen.

Hier hoort mijns inziens ook bij dat er de mogelijkheid moet zijn om cursussen in de avond of in het weekend te volgen, aangeboden door de Orde zelf. Op dit moment ken ik, buiten de buitenlandse cursussen die soms aangeboden worden, één of twee aanbieders die cursussen in het weekend aanbieden, zodat de praktijk er niet of minder onder lijdt. Maar die cursussen zijn sporadisch en daarmee kan niet het aantal punten opgehaald worden dat de NOVA nu voorstelt.

Dan zou er nog het alternatief zijn van digitaal onderwijs. Maar dan vindt ik dat de NOVA dit zelf aan moet gaan bieden tegen kosten nihil of laag. Dat zou betekenen dat advocaten op een hun gelegen tijdstip in kunnen loggen in een onderwijsprogramma en elk onderdeel bijvoorbeeld met een korte vragenlijst afsluiten. In die situatie is er een gecontroleerde kwaliteitsverbetering opgezet die de praktijk niet hoeft te treffen, maar dan mis je toch de collegiale contacten die je in het vak nodig hebt. Ik zou dit dan combineren met door mij voorgestelde intervisie.

Mijn oproep is kwaliteitsverbetering door meer onderwijs oké, maar let op de tijd en kosten.

Met vriendelijke groet,
Mr. Frank (F.A.J.) van Rijthoven

Engels Advocaten
dinsdag 23 mei 2017

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij reageer ik op het voorstel van de AR om te komen tot een aanzienlijke verhoging van het aantal studiepunten.

In de eerste plaats zou dit naar mijn mening de doodsteek vormen voor de kleine(re) kantoren en zeker de sociale advocatuur. Ondergetekende kan zich niet aan de indruk onttrekken dat dit voorstel is opgesteld door een (voormalig) medewerker van een groot kantoor.

De vraag is gerechtvaardigd of de Orde wenst dat er kleinere kantoren blijven bestaan. Feit is dat in mijn arrondissement de meerderheid wordt gevormd door dergelijke kantoren. Zelf ben ik meer dan 25 jaar advocaat en heb ik gewerkt bij het grootste kantoor in het Oosten en op een kantoor van de deken in het Westen. Uiteindelijk heb ik besloten om voor mijzelf te gaan werken en telt ons kantoor vier medewerkers. De overstap is met name gemaakt vanwege het feit dat kantoren waar ik heb gewerkt zeer commercieel waren en hierdoor nog al eens de belangen van de cliënt uit het oog werd verloren. Uurtarieven werden niet aangepast aan de belangen van de cliënt, waarbij diverse malen werd geprocedeerd terwijl in het belang van de cliënt het beter ware geweest om de zaak te schikken.

Met het huidige puntensysteem wordt de kwaliteit naar mijn mening zeker gewaarborgd. Indien wordt gekeken naar bijvoorbeeld strafzaken en zaken betreffende het personen- en familierecht, dan is met enige ervaring veruit de meerderheid van deze zaken op goede (en eenvoudige) wijze door een advocaat af te handelen. Ook op het gebied van jeugdrecht, arbeidsrecht en huurrecht zijn veel zaken goed te doen voor een non-specialist. In de loop der tijd komt daar de ervaring bij.

Ondergetekende kan zich niet aan de indruk onttrekken dat de AR alleen specialisten aan het werk wenst te zien, maar in de praktijk zitten de meeste cliënten niet te wachten op tarieven van specialisten. In veruit de meeste gevallen zijn er ook geen specialisten nodig. Een advocaat die een cliënt treft met een probleem die zijn of haar kennis overstijgt dient de verantwoordelijkheid te hebben om de cliënt door te verwijzen naar een specialist. In de praktijk komt het echter zelden voor dat deze situatie zich voordoet, waarbij wordt opgemerkt dat een cliënt met een specialistisch probleem in veel gevallen op zoek gaat naar een "echte" specialist.

Het huidige voorstel zal naar mijn echter tot gevolg hebben dat kleine(re) kantoren die veelal hun inkomen vergaren met een algemene praktijk veel duurder uit zijn dan thans het geval zijn. Net als in de verhouding huisarts/specialist kunnen veel problemen echter worden opgelost door advocaten om de hoek met een algemene praktijk in plaats van de veelal gespecialiseerde kantoren op afstand met in de praktijk veel hogere tarieven.

Niet elke advocaat wenst een specialist te zijn, waarbij advocaten door ervaring overigens ook steeds meer specialist worden. Zelf merk ik dat ik door kennis op meerdere terreinen cliënten in meerdere gevallen beter van dienst kon zijn. Daarbij wordt naar mijn mening teveel nadruk gelegd op kennis, maar voor het vak van advocaat komt naar mijn veel meer kijken.

Ondergetekende heeft advocaten gezien met zeer veel kennis op het betreffende gebied, maar zonder de mogelijkheid om zich in te leven in de cliënt en/of wederpartij.

Nogmaals wordt door mij benadrukt dat het voorstel volledig voorbijgaat aan de belangen van de kleine(re) kantoren en voor veel van hen een doodsteek zal vormen. De cliënt wordt hiervan de dupe. Hij zal ook voor de minder specialistische zaken, en dat zijn de meeste, een veel hoger tarief dienen te voldoen. Dit kan (en dient) naar mijn mening niet de bedoeling (te) zijn.

Met vriendelijke groet,
Jan Engels

Gerben van de Corput
dinsdag 23 mei 2017

Geachte heer, mevrouw,

Ik doe als civilist ook huur- en arbeidszaken. Met name voor verhuurders van bedrijfsruimte respectievelijk werkgevers overigens. De tegenhanger als het ware van 'de kwetsbare cliënt'. Dat ik optreed tegen een kwetsbare wederpartij maakt het geenszins logisch dat ik verplicht zou worden 10 PO-punten per jaar per rechtsgebied te volgen. Overigens vind ik 10 punten per jaar nogal fors voor 2 deelgebieden waarin met name in het huurrecht jaarlijks bijzonder weinig echt verandert. Als ik daar ieder jaar 10 uur over bijgepraat wordt, zal dat jaarlijks een hoop 'oude stof' opleveren en wat 'nieuwe' jurisprudentie. Een cursus van 10 uur met enkel nieuwe jurisprudentie is niet te vinden. Bovendien is dit een maatregel die weer extra (en in dit geval onnodig) kosten met zich brengt. Menig advocaat die het rechtsgebied erbij doet zal ivm die extra kosten dat rechtsgebied laten vallen. De rechtzoekende loopt het risico in de handen te vallen van een willekeurige jurist of een deurwaarder, die zonder enige relevante deskundigheid of tuchtrecht dezelfde 'kwetsbare cliënt' gewoon mag bijstaan. Een onwenselijke situatie voor de advocatuur en de rechtzoekende.

Kortom: voor huurrecht en arbeidsrecht ben ik geen voorstander van 10 PO-punten per jaar.

Met vriendelijke groet,
Gerben van de Corput

Michael Yap
woensdag 24 mei

Geachte mevrouw, mijnheer,

Naar aanleiding van de plannen omtrent het kwaliteitsbeleid van de algemene raad doe ik u graag mijn reactie toekomen inzake deze plannen.

De raad heeft als uitgangspunt om te komen tot goed en breed gedragen maatregelen op het terrein van integraal kwaliteitsbeleid. Als dit het uitgangspunt is rechtvaardigt dit naar mijn mening niet dat er nu slechts gekeken wordt naar 8 rechtsgebieden om maatregelen (puntenverhoging) voor te treffen. Dit zou naar mijn mening moeten gelden voor alle rechtsgebieden, niet alleen waar de "kwetsbare cliënt" centraal staat, maar simpelweg waar het werk van de advocaat centraal staat.

Daarnaast betreft het rechtsgebieden binnen het terrein van de sociale advocatuur. Daarin is men vaker gespecialiseerd op meerdere rechtsgebieden, simpelweg omdat de opbrengsten per rechtsgebied niet voldoende zijn om een praktijk te vullen. De sociale advocatuur is in de afgelopen jaren al extra getroffen door bezuinigingen en worden met de verplichting om meer tijd en geld in opleidingen te investeren, wederom getroffen. Heeft u nagedacht of deze investering in verhouding staat met de opbrengsten in deze gebieden? Met de voorgestelde maatregelen wordt de positie van de "kwetsbare cliënt" er niet direct beter op. Vaak hebben zij een scala aan problemen, liggend ook binnen diverse rechtsgebieden. Moeten zij dan meerdere advocaten in de arm nemen?

Als advocaat-ondernemer wordt men geacht flexibel om te gaan met verandering op de markt. De Algemene Raad lijkt met deze maatregel juist in te zetten op een specialisatie op maximaal twee rechtsgebieden en dwingen advocaten een groter ondernemersrisico te nemen. Dit lijkt mij niet wenselijk.

Tot slot, de huidige eisen via de Raad voor de Rechtsbijstand t.a.v. de genoemde rechtsgebieden lijken mij voldoende.

Met vriendelijke groet,
M.S. (Michael) Yap

R. Obers
Woensdag 24 mei 2017

Reactie Rietje Obers op plannen 10 scholingspunten extra.

Tegen de verplichting tot extra scholing heb ik bezwaren.

Die licht ik hierna toe aan de hand van verschillende aspecten.

Ten eerste lijkt mij dat de notie 'kwaliteit' van advocaten erg eng wordt gezien; namelijk afhankelijk van kennis. Dit zou je bijna een ouderwets perspectief kunnen noemen namelijk: De advocaat heeft kennis en doet nog meer aan scholing en is lid van een club van mensen die hetzelfde doet en biedt de klant (met als basis een kantoor dat volgens de regels functioneert) een product aan dat op basis van die kennis en vaardigheden tot stand wordt gebracht. Ik ben natuurlijk niet tégen scholing, want de kwaliteit van de advocatuurlijke dienstverlening moet ten allen tijde aanvaardbaar zijn. Ik ben alleen nog méér voor een breder begrip van de notie 'kwaliteit' door de NOvA waarbij de wat eenzijdige focus op scholing, specialistenclubs en kantoorvoering wordt verlegd naar wat voor klanten waarde heeft als het gaat om advocatuurlijke dienstverlening.

In de advocatuurlijke dienstverlening is vertrouwen uitermate belangrijk. Dat heeft een aspect van kennis van zaken natuurlijk en dus scholing maar ook van 'het zich begrepen voelen' en 'in goede handen zijn'. In het systeem van gefinancierde rechtshulp is dit element nog extra belangrijk omdat het vaak gaat om mensen die zelf niet volledig kunnen overzien wat hun rechtspositie is. Reputatie is voor vertrouwen belangrijk en 'de auditu' van anderen speelt daarbij vanzelfsprekend voor klanten een belangrijke rol. Zelfwaardering van de klant lijkt belangrijk te zijn in die zin dat het zelfrespect van de klant niet aan flarden moet zijn na afloop van de zaak en een klant zich niet schuldig voelt ten opzichte van de wederpartij na afloop. Een acceptabele uitkomst van de zaak is belangrijk voor de klant en of die uitkomst rechtvaardig 'voelt'. 'Ontzorgen' is belangrijk voor de klant en of de advocaat makkelijk bereikbaar was. Zo zijn er allerlei aspecten (die zijn onderzocht) die vallen onder het begrip 'advokatuurlijke kwaliteit in brede zin' en die met 10 punten extra webinars niet zijn ondervangen.

Dat brengt me op het tweede punt. 10 punten extra heeft gezien het voorgaande maar zéér relatieve betekenis als het gaat om wat door de klant ervaren wordt als advocatuurlijke kwaliteit. Ik kan me dan ook voorstellen dat die advocaten die een algemene (bijvoorbeeld plattelands-) praktijk hebben zich door de voorgestelde maatregel ernstig getroffen en onbegrepen voelen. Dat snap ik. Ik ben daarom ook tegen het plan. Het lijkt mij op een ingrijpen in de markt waarvoor geen goede reden te vinden is. Méér kwaliteit ziet immers op veel meer aspecten dan op extra scholing. Ik ben voor het bredere perspectief van kwaliteit en niet voor het enge perspectief uit het voorstel dat sociale advocaten nog meer op kosten jaagt. Mijn uitgangspunt is immers dat rechtshulp beschikbaar moet zijn voor burgers (ook die buiten de randstad) dat deze van aanvaardbare kwaliteit moet zijn (maar dus niet persé supergespecialiseerd want m.i. lang niet altijd nodig), dat de beschikbaarheid aanpasbaar moet zijn (wat als er weer 50.000 asielzoekers komen en we geen daarop geschoolden meer hebben?) en toegankelijk. Waar het gaat om dat laatste. Op dit moment weet in mijn dorp (30.000 inwoners) nog maar 1 advocaat iets van sociale zekerheid.

Rietje Obers

P. Stieger
woensdag 24 mei 2017

Beste mensen,

Ik acht de voorgestelde maatregelen rampzalig voor de gefinancierde rechtsbijstand, een zinloze verzwarende van een toch al moeilijk overeind te houden praktijk. Wij - de sociale kantoren - zijn al lang voorwerp van bezuinigingen (soms met onzuivere motieven...vriend Teeven...). Het zou beter zijn als onze beroepsgroep het eens op gaat nemen voor de sociale advocatuur.

De opstellers van de voorgestelde maatregel kennen (zo lijkt uit het voorstel) waarschijnlijk de gefinancierde / sociale praktijk niet. De meeste cliënten vinden ons via het juridisch loket (wordt in het advies geheel niet genoemd), via Roosters van de RvR of via mond op mond reclame. Het aantal cliënten dat via 'wegwijzerfunctie van de NOVA' (wat is dat?) naar ons komt is op mijn kantoor nul.

Een illustratief voorbeeld:

Mijn kantoorgenote, pas gestart met een zelfstandige sociale praktijk (!) doet, strafrecht, vreemdelingenrecht, asiel, arbeidsrecht en soms ook soc zekerheidsrecht. Zij moet i.p.v. 20 maar liefst 50 punten behalen. Cursussen zijn duur, tijd aan een cursus besteed kost ook geld.

Het volgen van relevante cursussen heeft slechts ten dele te maken met vakbekwaamheid. Aard van het kantoor, collegialiteit, begeleiding en intercollegiale toetsing (bijv. de CIT in asielzaken) zijn instrumenten die veel meer effect hebben.

Ook kan het goed zijn algemene vaardigheden (bijv. snellezen, onderhandelen, boekhouding, optreden ter terechtzitting) te verbeteren, de lust om dat soort cursussen te volgen zal verdwijnen.

Ik zie wel iets in het mogelijk verder verplicht stellen van lidmaatschap bij een erkende specialisatie vereniging.

Waarom wil de NOVA afwijken van de door de RvR al gestelde voorwaarden, zij hebben daar toch ook al over nagedacht en hebben ook expertise??

Verder: consequentie is mogelijk dat sociale advocaten bepaalde vakgebieden laten vallen; dat brengt bedrijfsrisico's met zich mee. Asiel is bijvoorbeeld geheel ingezakt t.o.v. vorig jaar.

Is er iets mis met de kwaliteit van advocatuur op de rechtsgebieden waar de RvR geen inschrijvingsvoorwaarden stelt? (Ik doe zelf ook huurrecht, zie meestal goede dossiers.)

Triest dat de algemene raad van onze beroepsgroep niet verder komt, als het gaat over het verbeteren van de kwaliteit van de rechtshulpverlening, dan het verzwaren van de inschrijvingsvoorwaarden... (Spelen er andere belangen?)

Kortom: beste algemene raad, ga je bezig houden met zaken die er wel toe doen, te beginnen met het ondersteunen van kantoren die - tegen de politieke wind in - een sociale praktijk overeind willen houden.

Met vriendelijke groet,
Paul Stieger

Anoniem
woensdag 24 mei 2017

Geachte heer/mevrouw,

Naar aanleiding van uw oproep op te reageren op de voorgenomen kwaliteitsversterkende maatregelen bericht ik u als volgt.

1. Is het nuttig en noodzakelijk verplichte opleidingspunten, gecategoriseerd naar rechtsgebied, in de regelgeving op te nemen?

Mijns inziens leidt opname van extra opleidingspunten in de regelgeving niet of nauwelijks tot kwaliteitsversterking. Ook zijn er de nodige andere bezwaren.

Er geldt al een verplichting om opleidingspunten te halen. 20 punten per jaar is in principe voldoende om voor meerdere rechtsgebieden de kennis op peil te brengen en te houden. Bovendien beschikken advocaten door hun studie en advocaatstage over een geponde basiskennis.

Het op peil brengen en houden van juridische kennis kan aan de advocaat zelf worden overgelaten. Uitzonderingen daargelaten zorgen advocaten er al voor dat zij over voldoende kennis beschikken over de zaken die zij doen. Dit blijkt onder andere uit het feit dat veel advocaten (veel) meer dan 20 opleidingspunten halen per jaar. Het is daarom niet nodig om hen te verplichten om nog meer opleidingspunten te halen. Pak alleen de uitzonderingen aan.

Verhoging van het aantal opleidingspunten leidt tot kostenverhoging en inkomstenderving voor advocaten. Het wordt voor advocaten daardoor nog moeilijker om te concurreren met juristen van rechtsbijstandsverzekeraars, die geen opleidingsverplichting hebben en voor hele lage tarieven rechtsbijstand verlenen.

Er gelden al zware opleidingsverplichtingen voor advocaten die lid zijn van een specialisatievereniging en/of toevoegingen doen. Advocaten met twee specialisaties zitten daardoor nu al op tussen de 30 en 40 opleidingspunten. Ook moeten specialisten vaak aan zakenquota voldoen.

Met name de sociale advocatuur wordt geraakt door deze maatregel. Een advocaat in de sociale advocatuur kan zich niet permitteren om zich op één enkel rechtsgebied te focussen, omdat hij daar niet van kan rondkomen doordat er per rechtsgebied onvoldoende zaken binnenkomen.

Advocaten uit de sociale advocatuur die huurrecht doen beperken zich over het algemeen tot procedures tot ontbinding van de huurovereenkomst wegens een huurachterstand. Dat is geen ingewikkeld deelrechtsgebied. De 20 algemene opleidingspunten volstaan. Kennis van het volledige huurrecht is niet noodzakelijk.

Voor arbeidsrecht is een puntenvereiste wel een goede zaak, omdat het rechtsgebied veel kennis vereist. Arbeidsrechtsspecialisten zijn over het algemeen lid van een specialisatievereniging en halen al voldoende punten.

In het geval er nog meer opleidingspunten behaald moeten worden dan gaat dat ten koste van opleidingspunten op andere gebieden, zoals algemeen procesrecht of kleine rechtsgebieden.

Advocaten kunnen maar voor een beperkt aantal rechtsgebieden ingeschreven staan bij de Raad voor Rechtsbijstand. Advocaten zijn zich daardoor al meer gaan specialiseren.

2. Zijn er andere mogelijkheden om rechtszoekenden van goed gekwalificeerde rechtshulp te voorzien? Ja, die zijn er.

In het geval er klachten binnenkomen over een advocaat dan kan de deken een kwaliteitscontrole houden. Vraag rechters om advocaten te melden die slecht werk afleveren. In het geval er meerdere meldingen over een advocaat binnenkomen dan kan de deken een kwaliteitscontrole houden.

Wijs rechtszoekenden erop dat advocaten die lid zijn van een specialisatievereniging aan hoge kwaliteitseisen voldoen. De rechtszoekende kan dan zelf de keuze maken of hij een specialist wil inschakelen of niet.

Wijs rechtszoekenden erop dat advocaten aan hogere kwaliteitseisen voldoen dan juristen van rechtsbijstandsverzekeraars.

Informeel rechtszoekenden beter over het rechtsgebiedenregister. Ik ken vrijwel geen cliënt die van het bestaan daarvan op de hoogte is.

Voer meer deelgebieden in in het rechtsgebiedenregister. Voor bijvoorbeeld huurrecht kan worden gedacht aan de volgende deelgebieden: huurrecht woonruimte, huurrecht bedrijfsruimte, ontbinding huurovereenkomst.

Met vriendelijke groet,
Anoniem

Jan Albert Bezema
woensdag 24 mei 2017

L.S.,

Het streven van de orde om eisen te stellen aan advocaten die zich als specialist op een bepaald terrein presenteren, acht ik zinvol. En dat dit gepaard gaat met eisen die worden gesteld aan de vakbekwaamheid ligt op zich voor de hand. Het is natuurlijk wel de vraag of daarin wordt voorzien door van een advocaat die zich als specialist op een bepaald terrein beweegt, te verlangen dat hij meer PO punten haalt. In mijn ogen voegt dat niet heel veel toe en is het in ieder geval geen waarmerk voor specialistische kwaliteit. Die waarborgen zitten meer in het volgen van specialisatieopleidingen en/of in het in de praktijk veel werkzaam zijn in een bepaald rechtsgebied. Met dat eerste wordt de basis gelegd voor een specialist, maar met het tweede wordt de kennis verankerd en praktisch toegepast en uitgebreid.

Wat ik in de benadering mis, is de waarde die kan en zou moeten worden gehecht aan de specialisatieverenigingen die er zijn. Die stellen eisen aan het aantal jaren dat men werkzaam is in een bepaald rechtsgebied en de mate waarin men dat doet. Denk aan de VFAS en de VAAN. Die laatste neemt geen genoegen met 10 opleidingspunten en schrijft er 16 per jaar voor.

Het komt mij 'geforceerd' voor dat de orde aan de ene kant een vereniging erkent als een vereniging voor/van specialisten en anderzijds daar zelf weer afbreuk aan doet door het voorschrijven van een lager aantal te behalen PO-punten. Het zou raadzaam zijn om leden van specialisatieverenigingen die zich als specialist afficheren, vrij te stellen van de door de orde te stellen kwaliteitseisen. Er zijn dan immers voldoende waarborgen voor de kwaliteit, zowel in opleidingspunten als in daadwerkelijke praktische werkzaamheid op dat terrein.

Verder zou het wellicht raadzaam zijn om op de website van de orde, waar je als burger kunt zoeken naar een advocaat, de rechtsgebieden waarin specialisten werkzaam zijn te benoemen. Zoekt iemand dan een specialist arbeidsrecht, dan krijgt hij gelijk die advocaten in beeld die het specialisme ook daadwerkelijk hebben.

Met vriendelijke groet,
Jan Albert Bezema

Roger van der Meer
woensdag 24 mei 2017

Geachte heren, dames,

Ik begrijp de achterliggende gedachte bij het nastreven van voortdurende kwaliteitsverbetering. De voorgestelde hokjesgeest gaat echter volledig voorbij aan het feit dat een advocaat met name ook een toegevoegde waarde heeft door de wisselwerking bij het opdoen van ervaring in verschillende rechtsgebieden. Dat geldt zeker voor een praktijk die gericht is op het bedrijfsleven en MKB; daar ben je vaak het eerste aanspreekpunt voor alle voorkomende zaken en is het aan de advocaat zelf om in te schatten of hij zelf de zaak adequaat kan oppakken dan wel deze door te verwijzen aan een collega. De voorgestelde nieuwe systematiek geeft daarnaast een volstrekt onjuist beeld aan het publiek dat een advocaat die jaarlijks 10 PO punten huurrecht of arbeidsrecht behaalt, via de site van de Orde kennelijk als specialist ingeschreven kan worden.

Dat druist in tegen de 'echte' specialisten waaraan veel hogere eisen worden gesteld vanuit hun specialisatieverenigingen. Zelf ben ik al sinds jaar en dag lid van de VAAN, met specialisatie eisen die veel verder gaan dan de 10 PO punten per jaar. Er dreigen nu dus 2 soorten specialisten te ontstaan: de echte VAAN specialist en de 2e rangs Orde specialist. Dat zal bij het publiek slechts verwarring veroorzaken en is zeker geen zekerheid voor de rechtzoekende dat hij via de orde bij de juiste advocaat uitkomt. De rechtsgebieden zijn tevens niet altijd van elkaar te scheiden. Via het Arbeidsrecht ontstaat al snel een link naar het Sociaal Zekerheidsrecht. Op vele onderdelen (denk aan het verloop van het arbeidsongeschiktheidsproces) is er een aanmerkelijke overlap. Dat zou inhouden dat in een en hetzelfde dossier een advocaat arbeidsrecht de zaak zou moeten laten rusten waar het betreft het deel sociale zekerheid? Dat is volstrekt onwerkbaar. Idem ten aanzien van het huurrecht. Via (internationale) inlening wordt (met name seizoens-) personeel vanuit werkgevers regelmatig een package aangeboden; werk, verzorging en onderdak. Dat laatste kent een aspect huurrecht. Daar zou de advocaat arbeidsrecht zich dan niet mee mogen bemoeien?

Last but not least: Veel zaken in de praktijk zijn ook gebaseerd op een jarenlange vertrouwensrelatie die er bestaat tussen advocaat en cliënt. Dat vertaalt zich in het feit dat de cliënt een persoonlijke voorkeur heeft om met de advocaat van zijn keuze te werken in de overtuiging dat deze advocaat hem optimaal bedient en in staat is om zich zijn 'zaak' volledig 'eigen' te maken door degelijke studie op het dossier. Daar wordt in de systematiek van de Orde volledig aan voorbij gegaan: het vermogen en de inzet van de advocaat om zich een dossier en de onderliggende problematiek eigen te maken en de rol van de cliënt daarin.

Meer algemeen ben ik van mening dat de voorgestelde beperkingen tevens op zeer gespannen voet staan met de vrijheid van een rechtzoekende om de advocaat van zijn voorkeur in te schakelen. Die persoonlijke voorkeur heeft met persoonlijk vertrouwen te maken en dat prevaleert bij rechtzoekenden boven de vraag of de betreffende advocaat op bepaalde rechtsgebieden 10 PO punten heeft behaald. Laten we wat dat betreft ook niet een show voor de bühne opvoeren: een vereiste van 10 PO punten per jaar is een druppel op een gloeiende plaat en geen enkele garantie dat de rechtzoekende dan beter af is dan bij een advocaat die de betreffende punten niet heeft maar beschikt over een brede ervaring en het vermogen om zich het dossier en de materie eigen te maken, onder de voortdurende (en reeds lang bestaande) verplichting om van de zaak af te zien indien hij van mening is zijn cliënt niet optimaal te kunnen bijstaan.

De voorgestelde opleidingswijzigingen dragen niet bij aan een betere dienstverlening van de advocaat.

Vriendelijke groet,
Roger van der Meer

M.C. Bekkering
donderdag 25 mei 2017

Dames en heren,

Het voorstel van de AR betekent dat voor alle rechtsgebieden 10 PO punten behaald zouden moeten worden.

De onderbouwing is "gelijkheid en overzichtelijkheid", maar het ene rechtsgebied is het andere niet. Zo valt onder familierecht een heel groot aantal verschillende zaken.

Voor alles evenveel punten is wel "overzichtelijk", maar dat weegt absoluut niet op tegen de nadelen die er zijn voor met name advocaten in de toevoegpraktijk, waar ik onder val.

Op dit moment is het wat puzzelen om de punten bij te houden, maar dat is beter dan de belasting in tijd en kosten weer aanzienlijk verhogen; het zou een verdubbeling kunnen betekenen en dat is niet houdbaar.

In het jeugdrecht en strafrecht zijn de eisen al gewijzigd om dit soort zaken te kunnen doen op toevoegingsbasis, terwijl tegelijkertijd het aantal zaken is afgenomen. Wij moesten specialiseren voor o.a. zaken van gesloten jeugdzorg, maar die zijn er bijna niet meer.

De verhoging van het aantal verplichte punten gecombineerd met afname van het aantal zaken betekent dat een specialisatie geen zin heeft. Je blijft ook specialist door voldoende zaken te kunnen doen op een rechtsgebied en er mee bezig te zijn, los van het halen van punten.

Een verhoging van het aantal punten heeft als aanname dat meer punten staat voor meer kwaliteit. Het voorstel van de Raad is een te grote belasting voor de kantoren die voornamelijk zaken behandelen op toevoegingsbasis.

Ik zie geen meerwaarde van een verplichte registratie. Het voorstel is een te grote belasting voor kleine kantoren met een toevoegpraktijk.

Met vriendelijke groet,
M.C. Bekkering

H.M. Meijerink
vrijdag 26 mei 2017

Ik ondersteun het voornemen van de AR om verplichte punten in te voeren op de genoemde 8 rechtsgebieden.

Ik adviseer wel overleg met de RvR om gelijkstelling van de eisen te bewerkstelligen.

Vriendelijke groet,
Harmen Meijerink

Patricia Scholtes
vrijdag 26 mei 2017

CONSULTATIE

Kwaliteitsversterkende maatregelen NOvA

De algemene Raad heeft voorgesteld om op bepaalde risicogebieden een eis van 10 opleidingspunten te stellen.

Het voorstel roept een aantal vragen op bij de adviescommissie vreemdelingenzaken.

De Raad voor Rechtsbijstand kent voor de inschrijving voor deze rechtsgebieden al specialisatievoorwaarden: <http://www.rvr.org/binaries/content/assets/rvrorg/advocaten/over-aanvragen/inschrijven/inschrijvingsvoorwaarden/inschrijvingsvoorwaarden-rvr-advocatuur-2017-versie-1.0.pdf>

- Asiel: 4 opleidingspunten;
- Vreemdelingenrecht: 4 opleidingspunten (indien ook inschreven voor asiel kan worden volstaan met 2 opleidingspunten);
- Vreemdelingenbewaring: 4 opleidingspunten

Bij iemand die op alle gebieden van het vreemdelingenrecht actief is, geldt voor inschrijving bij de Raad voor Rechtsbijstand reeds een vereiste van 10 opleidingspunten. Echter, indien iemand slechts op één of twee deelgebieden werkzaam is, is de eis van de AR aanzienlijk strenger.

1. Wat is de reden om strengere opleidingseisen te stellen dan de Raad voor Rechtsbijstand?
2. Zijn er signalen dat er kwaliteitsverbetering noodzakelijk is voor advocaten die vreemdelingen bijstaan op betalende basis?
3. Heeft er overleg met de Raad voor Rechtsbijstand plaatsgevonden ter afstemming van de punteneisen?
4. De Raad voor Rechtsbijstand kent naast een punteneis, ook een eis ten aanzien van o.a. aantal zaken en WRV-lidmaatschap. Ook zet de RvR in op kwaliteitsverbetering door intervisie middels CKB. Wat is de toegevoegde waarde van het vereiste van extra opleidingspunten?
5. Hoe verhoudt zich deze eis tot het feit dat op de andere rechtsgebieden zulke aanvullende voorwaarden niet gelden (en al helemaal geen voorwaarden ten aanzien van de rechtsgebieden waarvan de NOvA kennelijk vindt dat advocaten zich er zonder specifieke opleidingseis op kunnen begeven, zoals transportrecht, de fusie- en overname praktijk, intellectuele eigendom, vastgoed, etc.)?
6. De instroom van asiel is op dit moment laag. Ook worden er op dit moment weinig vreemdelingen in vreemdelingenbewaring geplaatst. De vreemdelingen- en asieladvocatuur zijn in de afgelopen jaren al extra zijn getroffen door bezuinigingen en worden met de verplichting om meer tijd en geld in opleidingen te investeren, wederom getroffen. Heeft de AR nagedacht of deze investering in verhouding staat met de opbrengsten in deze gebieden?
7. Ook in de sociale advocatuur is men vaker gespecialiseerd op meerdere rechtsgebieden, simpelweg omdat de opbrengsten per rechtsgebied niet voldoende zijn om een praktijk te vullen. De sociale advocatuur is in de afgelopen jaren al extra zijn getroffen door bezuinigingen en worden met de verplichting om meer tijd en geld in opleidingen te investeren, wederom getroffen. Heeft de AR nagedacht of deze investering in verhouding staat met de opbrengsten in deze gebieden?
8. Als advocaat-ondernemer wordt men geacht flexibel om te gaan met verandering op de markt. De Algemene Raad lijkt met deze maatregel juist in te zetten op een specialisatie op maximaal twee rechtsgebieden en dwingen advocaten een groter ondernemersrisico te nemen. Wat is hierop uw reactie?
9. De commissie Wolfsen stelt in het Rapport "Herijking rechtsbijstand - Naar een duurzaam stelsel voor de gesubsidieerde rechtsbijstand" dat er een subsidieplafond moet komen op de omvang van de vergoedingen en rechtsbijstandverleners hun inkomsten moeten aanvullen met 25% betalende zaken (p.154). Hoe staat dit in verhouding met de voorgestelde kwaliteitsversterkende maatregelen?

10. De AR stelt voor dat er ook een verplichting komt voor bijstand in slachtofferzaken, met de vermelding dat dit valt onder het strafrecht. Voor de Raad voor Rechtsbijstand vallen de opleidingspunten voor deze rechtsgebieden niet samen. Gelet op de samenhang met het vreemdelingenrecht zijn er een aantal advocaten die slachtoffers mensenhandel bijstaan, zonder gespecialiseerd te zijn in het strafrecht. Geldt voor deze groep ook de 10 punteneis?

11. Is er een uitzondering gemaakt voor advocaat-stagiaires?

Patricia Scholtes

Jan Stevers
zaterdag 27 mei 2017

Geachte Raad,

Hierbij u geef ik u graag mijn reactie op het voornemen voor de invoering van minimum- aantallen opleidingspunten per rechtsgebied in het kader van het kwaliteitsbeleid.

Vooraf merk ik op dat de mogelijkheid om aan de internetconsultatie deel te nemen niet gemakkelijk te vinden is. De pagina dossiers/kwaliteit op de website van Orde maakt slechts globaal melding van het kwaliteitsbeleid; op die pagina is slechts een link te vinden naar het nieuwsbericht over de baliebrede consultatie over verplichte opleidingspunten.

Die pagina bevat een globale beschrijving van het voorstel, en daarna houdt het op. Alleen wie onthouden heeft dat er op de vorige pagina nog een kolom met enkele andere links stond, en daarnaar teruggaat, kan dan via de link Consultatie kwaliteitsbeleid op de desbetreffende pagina komen. Maar daar vindt men ook niets over het voornemen over de opleidingspunten; dat is pas te vinden na het downloaden van en openen van het consultatiedocument.

Dan over de inhoud van het voornemen. Ik vind het eventueel invoeren van de eis van 10 opleidingspunten per rechtsgebied zonder meer een slecht idee. Ik zie daartegen twee grote bezwaren en een kleiner.

Allereerst is het invoeren van de punten-eis niet noodzakelijk, noch voldoende voor het vastleggen van het voldoen aan kwaliteitsnormen. Voor het uitoefenen van advocatuurlijk werk van voldoende kwaliteit is juridische vakkennis wel noodzakelijk, maar niet voldoende. Daarbij behoren immers ook een goede persoonlijke en kantoor organisatie, en goede communicatie met de cliënt. Belangrijker nog is dat daarover gestructureerd wordt nagedacht en dat de implicaties daarvan worden vastgesteld. Een kantoorhandboek, dat terecht door de Orde wordt gepropageerd, is daarvoor een goed hulpmiddel (vooral de eenmanskantoren zijn kwetsbaar op dit punt).

Voldoende vakkennis is echter niet gegarandeerd met het voldoen aan formele opleidingseisen per rechts/vakgebied. Vakkennis wordt ook in stand gehouden door het bijhouden van literatuur en jurisprudentie, en met enige regelmaat doen van zaken op het rechtsgebied (al doende leert men) en het uitwisselen van kennis en ervaringen met vakgenoten, binnen en buiten het eigen kantoor

Het tweede grote bezwaar is dat de eis onevenredig zwaar zal drukken op kantoren van een kleinere omvang, en met name als die een sociale praktijk hebben. Het gaat dan met name om de mate van specialisatie van de individuele advocaat. Bij grotere kantoren zullen advocaten vaak op één, hooguit twee vakgebieden werkzaam zijn. Daarbij zal de eis van 2x10 opleidingspunten dus geen wijziging ten opzichte van de bestaande situatie inhouden.

Bovendien zou het volgens het voorstel gaan om rechtsgebieden die bij een commerciële praktijk weinig voorkomen. Bij kantoren met een algemene praktijk is dat anders: daar zullen advocaten vaak meer rechtsgebieden beoefenen. Als ik als voorbeeld mijn eigen praktijk neem: de rechtsgebieden waarop ik actief ben zijn arbeidsrecht, huurrecht, algemeen civiel, sociale zekerheid, algemeen bestuursrecht en onderwijsrecht. Volgens het voorstel zou ik dan alleen al op drie van de rechtsgebieden elk 10 opleidingspunten moeten behalen, en uiteraard op de andere gebieden ook nog het een en ander moeten doen aan het bijhouden van de vakbekwaamheid. Ongetwijfeld zullen er advocaten met een algemene praktijk zijn, voor wie dat nog in sterke mate geldt.

Een belangrijk gevolg van het voornemen zou dan ook nog zijn, dat advocaten met een algemene praktijk rechtsgebieden moeten afstoten (als zij tenminste de voorgestelde regeling loyaal uitvoeren, en geen werkzaamheden uitvoeren op rechtsgebieden waarvoor zijn niet meer gekwalificeerd zijn). Dat gemis kan

– uiteraard – niet zonder meer, en misschien zelfs helemaal niet goedge maakt worden door omzet op andere rechtsgebieden. Die omzet komt immers niet vanzelf.

Een bezwaar van geringer gewicht is dan nog gelegen in de kosten. Daarbij doel ik niet zozeer op de directe kosten van de opleiding zelf (mijn indruk is dat de prijsconcurrentie de laatste jaren toeneemt, en advocaten steeds meer kijken naar de kosten per opleidingspunt; ook hiervoor geldt weer dat de kosten voor de commerciële praktijk in het algemeen minder van belang zijn), maar vooral het tijdsbeslag. Advocaten met een algemene praktijk zullen, willen zij hun praktijk in stand houden, minstens 10 dagdelen aan opleiding moeten besteden, ofwel 5 werkdagen (opleiding kost bruto uiteraard substantieel meer tijd dan 1 uur per opleidingspunt). Dat is veel op de 220 werkdagen (na aftrek van feestdagen en vakantiedagen) waarvan nog zo'n 30% aan ziekte, administratieve werkzaamheden, niet-gehonoreerde reis- en wachttijden en (voor de toevoegingspraktijk) niet betaalde uren verloren gaan.

Tenslotte de relatie met het stimuleren van specialisatie. Het nu voorgestelde stelsel werkt in de hand dat advocaten gedwongen worden zich te beperken tot enkele specialisaties. Dat advocaten de vrijheid moeten hebben zich te specialiseren staat niet ter discussie (of die specialisatie al tijdens de stage moet worden aangebracht is een andere vraag), maar een verplichting daartoe gaat te ver. Dat vormt een bedreiging voor advocaten die de algemene praktijk beoefenen (waar het optreden van kwaliteitsproblemen nog niet is aangetoond), en voor met een eigen kantoor beginnende advocaten die nog een praktijk moeten opbouwen. Dat wordt alleen nog maar sterker als dit systeem in de toekomst zal worden uitgebreid tot alle rechtsgebieden, hetgeen op basis van de genoemde uitgangspunten niet denkbeeldig is.

Een element waarover nog onduidelijkheid bestaat, en dat de bezwaren tegen het voorstel voor een deel zou kunnen wegnemen, is of de eis geldt voor de beoefening van het rechtsgebied, of voor het zich afficheren als specialist op dat rechtsgebied. In het laatste geval zou het bezwaar minder groot zijn, maar dan nog bestaat het risico dat de Raad voor Rechtsbijstand de nieuwe eisen in de toevoegingspraktijk gaat verwerken (onder het motto: de systematiek bestaat toch al). Dat zou nog versterkt kunnen worden als het Juridisch Loket gedwongen zou worden bij verwijzing naar een voorkeursadvocaat van de cliënt (hetgeen met enige regelmaat voorkomt) ook deze criteria te hanteren – dus alleen zou mogen doorverwijzen naar een advocaat met een geregistreerde specialisatie, ook als de voorkeursadvocaat die specialisatie niet heeft.

Mijn conclusie:

Het voorstel voor 10 opleidingspunten per rechtsgebied draagt onvoldoende bij aan de kwaliteit, en is onevenredig belastend voor advocaten met een algemene en sociale praktijk.

Met vriendelijke groet,
J.M. Stevers

K. van Barneveld
zaterdag 27 mei 2017

Geachte mevrouw Westdorp,

Als voorzitter van de Vereniging Erfrecht Advocaten Nederland (VEAN) reageer ik als volgt op de consultatie die is uitgezet in het kader van integraal kwaliteitsbeleid.

Allereerst zal ik u enige algemene informatie verstrekken over de VEAN, ter adstructie van mijn vervolgens geformuleerde pleidooi voor een nieuwe lijst van specialisaties en andersluidende voorwaarden dan zoals vervat in het huidige voorstel van de Algemene Raad.

VEAN

De VEAN is op 18 juni 2013 formeel opgericht en bestond toen uit krap 20 leden. Inmiddels is de VEAN uitgegroeid tot een vereniging met 115 leden. De groep advocaten die zich meer dan gemiddeld toeleggen op het erfrecht is dus significant gegroeid. Deze groei is het gevolg geweest van de maatschappelijke ontwikkelingen van de laatste jaren. De statistieken laten bovendien zien dat deze groei nog lang niet teneinde is. Het aantal openvallende nalatenschappen zal verdubbelen in de komende 20 á 30 jaar. Het aantal ruzieboedels zal daarmee navenant stijgen. Dit alles mede dankzij factoren als de vergrijzing, het aantal samengestelde gezinnen, de economische ontwikkelingen, etc. E.e.a. valt bovendien regelmatig in de media te lezen, ik hoef u deze ontwikkeling waarschijnlijk niet toe te lichten. Dit alles maakt dat het erfrecht reeds nu maar ook in de toekomst een rechtsgebied is dat niet langer meer te zien valt als een klein onderdeel binnen het personen- en familierecht maar veeleer beschouwd moet worden als een op zichzelf staand rechtsgebied, desnoods binnen het personen- familie- en erfrecht.

Als ik de huidige lijst van specialisaties bekijk (zie bijgaand), bungelt het erfrecht onderaan (19.16) waarbij het erfrecht uitsluitend in algemene zin wordt genoemd. Dit terwijl er binnen het erfrecht alleen al minstens zo'n lange lijst van onderwerpen geformuleerd zou kunnen en moeten worden als nu beschreven staat onder de punten 19.1 tot en met 19.15.

Het antwoord op vraag 3 op pagina 2/4 van de consultatie: "Biedt het huidige rechtsgebiedenregister voldoende informatie voor de rechtzoekenden om terecht te komen bij een gespecialiseerd advocaat?" luidt dan ook volmondig 'nee'.

REACTIE VEAN op consultatie

Uiteraard sluit mijn reactie op de consultatie op het bovenstaande aan, in die zin dat mij ook daar opvalt dat het erfrecht een ondergeschoven kindje blijft, terwijl de ontwikkelingen in de maatschappij (al jarenlang en tot ver in de toekomst) een heel ander beeld laten zien.

Het grootste pijnpunt daarbij vormt het feit dat de AR voorstelt om 10 PO punten per jaar te moeten behalen voor 'Personen- en familierecht', waarbij wordt aangegeven dat dat 'inclusief erfrecht' is. Als gezegd, het ondergeschoven kindje. Deze constructie zou tot gevolg hebben dat advocaten familierecht (doorgaans boek 1 BW) die nauwelijks tot geen kennis dragen van - laat staan proceservaring hebben op - het gebied van het erfrecht (doorgaans boek 4 BW) , 10 PO punten zouden kunnen behalen op het gebied van het alimentatierecht en daarmee desalniettemin volgens de huidige voorgestelde normen van de AR zouden kwalificeren als specialist erfrecht. Dit is buitengewoon misleidend voor de rechtzoekende die op zoek is naar een specialist erfrecht. Het doet de 'echte' erfrecht specialist bovendien ook geen recht.

Conclusie

Naar het oordeel van de VEAN moet er dus nadrukkelijk een onderscheid worden gemaakt tussen het personen- en familierecht enerzijds en het erfrecht anderzijds. Zowel op de lijst van specialisaties als in de kwaliteitsversterkende maatregelen van de NOvA. Wij zouden bovendien menen dat voor beide rechtsgebieden 10 PO-punten per jaar de norm zou moeten zijn.

Mocht het bovenstaande daar voor de AR aanleiding toe geven, dan zij wij uiteraard te allen tijde bereid ons standpunt nader toe te lichten. En ook overigens, mocht de AR of de NOvA bereid zijn met de VEAN in gesprek te gaan over een aanpassing van de lijst van specialisaties op dit punt, dan houden wij ons uiteraard van harte aanbevolen.

Namens de VEAN,
Katelijne van Barneveld, voorzitter

M.G. Doornbos
zondag 28 mei 2017

Aan de Algemene Raad, Hierbij reageer ik op uw notitie.
Heel in het kort heeft u wellicht van mijn mening kennis genomen in Advocatenblad no. 5 blz 14.
Een kopie van deze mail zend ik aan mr. Spoelstra, lid College van Afgevaardigden, fractie Noord
Nederland.

Voorop staat enerzijds dat de Orde moet toezien op de kwaliteitseisen voor alle advocaten. 20
opleidingspunten op jaarbasis is daar voor een goed uitgangspunt. Anderzijds moet een advocaat die
specialist is op een bepaald rechtsgebied dat ook waarmaken.

Ik ga speciaal in op de BOPZ, psychiatrisch patiëntenrecht en zal daarna nog een aantal opmerkingen
maken. Heel in het kort, de BOPZ is een te kleine specialisatie voor 10 punten per jaar.

Ik ga daarbij uit van mijn ervaring in deze specialisatie vanaf 1984, het feit dat ik al ongeveer 15 a 20 jaar
de werkgroep in het (voormalig) arrondissement Assen leid, dat ik cursus geef over BOPZ en mijn
ervaring als voorzitter van de vPAN in 2012-2017.

Om op dit rechtsgebied werkzaam te mogen zijn moet de advocaat toegelaten worden door de Raad voor
Rechtsbijstand. Het is een volledig toegevoegde praktijk. Voor de IBS (in bewaring stelling) geldt een
piketregeling, de overige zaken betreft de voorlopige, voortgezette, voorwaardelijke of opheffing RM
(rechterlijke machtiging) en klachtzaken. Mijn inschatting is dat 75 % van de BOPZ advocaten nog geen
40 BOPZ zaken per jaar doet.

Wetswijzigingen doen zich nauwelijks voor. De jurisprudentie is niet erg omvangrijk. Slecht 4 keer per jaar
komt het jurisprudentie tijdschrift (JVggz) uit. In de 4 afleveringen in 2016 zijn in totaal 35 uitspraken
gepubliceerd. De BOPZ uitspraken van de Hoge Raad in het rechtspraakoverzicht in NJB komen het in
het tijdschrift terug. Het jurisprudentieoverzicht dat via de vPAN wordt rondgemaild is op dezelfde
jurisprudentie gestoeld.

Met andere woorden, de jaarlijkse jurisprudentie is werkelijk niet erg omvangrijk.

Iedere advocaat heeft een voorbereidende cursus gedaan om tot de specialisatie toegelaten te worden.
Het jaarlijks bijhouden van de jurisprudentie kan in 4 uur.

De Raad voor Rechtsbijstand schrijft ook deelname aan de werkgroep bijeenkomsten voor, maar de Orde
Noord Nederland kent daar geen opleidingspunten aan toe. In de werkgroep bijeenkomst wordt ook vaak
de jurisprudentie behandeld.

Kortom, om de jurisprudentie en andere van belang zijnde ontwikkelingen op dit rechtsgebied bij te
houden is de advocaat hooguit 6 uur per jaar bezig, dat de Raad voor Rechtsbijstand 6 punten per jaar
gaat voorschrijven, inclusief deelname aan de werkgroep bijeenkomsten, is dan te begrijpen.

Dat de Orde 10 punten per jaar voorschrijft is te hoog gegrepen.

Wel kan ik mij voorstellen dat wanneer de reeds jarenlang aanhangige wetsvoorstellen voor een nieuwe
wet, de wet zorg en dwang en de wet forensische zorg in een keer door de Eerste Kamer komen, een
eenmalig hoger puntenaantal wordt voorgeschreven om zich de nieuwe wetten eigen te maken. Ik ga er
echter van uit dat de Raad voor Rechtsbijstand dit als een extra inschrijvingsvoorwaarde zal stellen en
daarmee is ook op die wijze aan de kwaliteitseisen voldaan.

Dan nog enige andere opmerkingen over samenhang.

Ik ben specialist strafrecht, jeugdrecht en slachtofferzaken in strafzaken.

Jeugdrecht betreft zowel civiel jeugdrecht als strafrechtelijk. Het strafrechtelijk deel is dus een overlap van het gewone strafrecht. In deze combinatie is 20 punten ieder jaar weer naar mijn oordeel te veel.

Ik stel voor een verfijning door combinatiespecialisaties te introduceren, met een daarbij aangepast puntenaantal.

In het overzicht wordt niet duidelijk of slachtofferzaken in strafzaken samenvallen met de specialisatie strafzaken, met andere woorden dat ik voor beide specialisaties in totaal 10 punten per jaar moet halen. Dat lijkt mij redelijk.

De Orde doet er goed aan om af te stemmen met de voorwaarden van de Raad voor Rechtsbijstand en met de specialistenverenigingen.

Behalve dat ik lid ben van vPAN ben ik lid van NVSA (strafrechtadvocaten), de specialistenvereniging voor Jeugdrechtadvocaten en aangesloten bij LANGZS (gewelds en zedenslachtoffers). Ieder heeft zijn eigen eisen voor het behalen van punten.

Ieder heeft ook zijn eigen regeling voor het geven van opleidingspunten.

Dan nog een opmerking over afstemming.

Wanneer de Orde een specialisatievereniging heeft erkend als zodanig zou het ook goed zijn dat de Orde de gegeven opleiding in verenigingsverband erkent en toelaat dat de verenigingen de opleidingspunten als door de Orde erkend toekent. Een certificaat van die vereniging moet dan voldoende zijn bij het opgeven door de advocaat van zijn behaalde punten.

Meindert Doornbos.

Joris Geuze
zondag 28 mei 2017

Een goedemiddag,

Cliënten die in aanmerking komen voor gefinancierde rechtsbijstand hebben vaak op meerdere gebieden problemen. Ze weten hun weg minder goed in deze maatschappij en hebben hun financiën vaak niet op orde. Vaak komen deze cliënten in aanraking met strafrecht, (kleine delicten zoals diefstal, mishandeling) personen- en familierecht (chtscheiding, omgang), arbeidsrecht (ontslag), sociale zekerheid (i.v.m. financiële problemen) en huurrecht (las die financiële problemen aanhouden). Als advocaat sta je deze cliënten (of hun hele familie) meerdere jaren bij op diverse rechtsgebieden. Het vertrouwen van hen in jou als advocaat is groot. Daarnaast heb je als zo'n advocaat meerwaarde, omdat je overkoepelende kennis hebt en dus zodoende meer voor hen kan betekenen. Keerzijde is dat de omzet die je met dit soort zaken maakt niet al te groot is.

Een dergelijke praktijk die in de huidige maatschappij zeer nodig is, kenmerkt zich niet door een hoge omzet. In het voorgestelde plan zouden de opleidingskosten onaanvaardbaar hoog worden. In mijn simpele voorbeeld zou een advocaat dus 50 PO punten per jaar halen. Dat is financieel niet verantwoord en ook niet haalbaar.

Dit was mijn aanvulling.
gr. Joris Geuze

M. de Miranda
zondag 28 mei 2017

Prima, dat de Orde de discussie over kwaliteitsnormen weer eens aanzwengelt. Ik zie wel een gevaar in de "op rechtsgebied gerichte aanpak":

In de maatschappelijke werkelijkheid conformeren de probleemgebieden bijvoorbeeld: inkomen, wonen, verblijfsstatus, relaties zich niet aan de grenzen die juristen aan hun "rechtsgebieden" of "juridische domeinen" stellen, grenzen die vaak ontstaan zijn bij het onderwijs op de universiteit en in vroegere jaren. Veel juridische problemen ontstaan juist doordat medewerkers van de "krachtige wederpartijen" wel goed thuis zijn in hun eigen mini-rechtsgebied, maar niet op aangrenzende gebieden.

Dat maakt voor een advocaat het werken op de "scharnieren" van twee "rechtsgebieden" binnen één maatschappelijk "probleemveld" aantrekkelijk, omdat je zo'n vakspecialist vroeger spraken we wel van "vakidioten" dan kunt overtroeven met kennis uit die aangrenzende gebieden.

Voorbeelden: wegvallen van verdien capaciteit als gevolg van ziekte: behoort dat tijdens de eerste twee jaar van die arbeidsongeschiktheid voor "niet-vangnetters" tot het arbeidsrecht en behoort hetzelfde verlies aan verdien capaciteit daarna opeens tot het socialeverzekeringsrecht? Moet je bij het onderhandelen over een ontslag toch iets typisch voor het arbeidsrecht niet constant oog hebben voor de risico's die de werknemer loopt wanneer hij of zij een uitkering gaan aanvragen typisch sociale zekerheid?

Vaststellen van een alimentatieregeling: is natuurlijk meestal ingebed in een familierechtelijke procedure, maar dat hoeft niet, wanneer we denken aan gemeentes die de hoogte van een PW- uitkering afhankelijk stellen van de bereidheid van een verzorgende ouder om alimentatie te eisen, terwijl ook het vaststellen van de hoogte van de draagkracht veel kennis vergt van niet-pfr gebonden kennis: belastingrecht, arbeidsrecht, sociale verzekeringen.

In het vreemdelingenrecht gaat het vaak om het voldoen aan de middeleneis, wat kennis van het sociaal verzekeringsrecht en het arbeidsrecht vereist in het vreemdelingenrecht is overigens ook weer vaak het personen- en familierecht een kritieke factor, bijvoorbeeld bij vaststellen van de "identiteit" van de vreemdeling, maar ook in verband met gezinshereniging in dan vaak nog in de IPR-variant .

Het lijkt me, dat het mogelijk moet worden gemaakt, dat je een deel van die voorgestelde tien punten ook kunt halen uit cursussen, die eigenlijk in aangrenzende rechtsgebieden zijn ingedeeld, maar die voor je eigen probleemveld van belang kunnen zijn, dus zonder dat je je in dat aangrenzende gebied "specialist" noemt. Je zou dan als specialist in sociale verzekeringen of als specialist in belastingzaken ook alimentatiezaken kunnen doen, zonder dat je specialist bent in het personen- en familierecht.

Het kan ook andersom zijn: zo valt het "asiel- en vluchtelingenrecht" volgens het voorstel van de Nova samen met het reguliere vreemdelingenrecht, wat betekent dat ik bij mijn contributie aan de Stichting Migratierecht Nederland gedwongen meebetaal aan de asielpoot van die Stichting, terwijl ik daar nooit gebruik van maak ik richt mij enkel tot "reguliere vreemdelingen". Lidmaatschap van de Werkgroep Rechtsbijstand Vreemdelingen, onderdeel van de SMN, is één van de eisen die de RvR stelt aan vreemdelingenrecht-advocaten .

Ik onderschrijf de opmerking van Wil Eikelboom in het Advocatenblad van juni 2017, p. 15: "Ik vind wel dat we ons niet moeten blindstaren op die punten. Een rechtzoekende heeft er meer aan dat zijn of haar advocaat regelmatig een bepaald soort zaken doet, dan dat hij of zij twee cursussen van een dagdeel volgt en verder geen praktijkervaring heeft".

Daar ligt volgens mij een veel belangrijker probleem: hoe bereik je, dat je regelmatig eenzelfde soort zaken krijgt voorgelegd? Dat zou pas echt "specialisatie" zijn: bijvoorbeeld tien vreemdelingenzaken van Sub-Sahara Afrikanen, die inwonen bij landgenoten maar daardoor juist een verdenking van een schijnrelatie op zich laden, waardoor de partner geen toelating op grond van richtlijn 2004/38 krijgt, of bijvoorbeeld van 20 verzoeken tot ontbinding van een arbeidsovereenkomst op de "d-grond" wanneer u begrijpt wat ik bedoel. Daar hoeven dan echt geen zaken tussen te zitten, die tot aan de Afdeling of de HR worden uitgevochten, een gunstige beslissing op bezwaar dan wel een afwijzing van de vordering door een kantonrechter zou ook al tot tevredenheid van de klant stemmen.

Eva Huls wijst in het Advocatenblad vervolgens op het verschijnsel dat het aantal jeugdzaken al jaren afneemt en het aantal jeugdrechtsadvocaten juist toeneemt. Dat is een algemenere vorm van het probleem, dat ik in de vorige alinea noemde: het is eigenlijk voor advocaten, zeker in de kleinere kantoren, vrijwel onmogelijk om de trends in de ontwikkeling van de vraag per rechtsgebied te voorspellen en daar al van tevoren op in te spelen door de juiste cursussen te volgen. De RvR, maar ook de verschillende specialisatie verenigingen zouden op zich moeten nemen om trends te signaleren.

Verder zou het woordje "verplicht" uit de discussie moeten worden verbannen. Het volgen van een cursus heeft voor het verhogen van de kwaliteit alleen zin, wanneer je van zo'n cursus wat opsteekt dat je in je praktijk kunt gebruiken. Ik zou er daarom voorstander van zijn, dat de organisator van de cursus vooraf al gelegenheid biedt om vragen te stellen, die dan ook tijdens de cursus worden beantwoord en een verplichte nazorg in de vorm van het nog gedurende bijvoorbeeld twee maanden na de cursus kunnen stellen van vragen het liefste in de vorm van een of andere e-mailgroep, zodat de andere deelnemers aan de cursus ook tot interactie kunnen komen.

Natuurlijk kan het behalen van PO punten ook worden gestimuleerd: bijvoorbeeld door het vermelden van de behaalde punten op de website van de Orde, zodat iedereen op het internet kan checken hoeveel opleidingspunten de advocaat waar hij of zij naar wordt verwezen, al heeft behaald.

Zou er trouwens niet aan de politiek kunnen worden gevraagd om ook een bijdrage te leveren in de vorm van gratis of gesubsidieerde cursussen bij de invoering van nieuwe wetgeving? Ik herinner me nog de onderdempeling in het nieuw BW in 1991 en de introductie in de Vreemdelingewet 2000, beide gefinancierd uit de justitiebegroting, als ik het wel heb.

Het zijn maar wat suggesties om te maken dat de discussie een wat meer aantrekkelijke richting uitgaat dan het vooruitzicht om "verplicht" te moeten gaan laveren tussen de puntenvereisten van de RvR en die van de Orde, terwijl de echte problemen van de praktijk blijven liggen.

Met vriendelijke groet,
Martien de Miranda

S. Singh
maandag 29 mei 2017

Geachte leden van de raad,

Uw raad heeft advocaten in de gelegenheid gesteld te reageren op het voornemen van de algemene raad Kwaliteitsbevorderende maatregelen te nemen in het kader van het integrale kwaliteitsbeleid. Graag geef ik hierbij gehoor aan deze oproep.

Ik zal mijn bevindingen hieronder puntsgewijs uiteenzetten.

- Integrale dienstverlening wordt niet meer mogelijk.

Wanneer een verhoging van het vereiste minimum aantal opleidingspunten wordt geïntroduceerd zal het voor advocaten niet meer mogelijk zijn een allround dienstverlening aan te kunnen bieden aan particulieren. In de praktijk komt het zeer vaak voor dat bij de rechtsvragen van particulieren als cliënt (en hun feitelijke problemen) rechtsgebieden en specialismes elkaar overlappen. Het volstaat dan niet dat men gespecialiseerd is in of kennis heeft van slechts één rechtsgebied. Zo is bijvoorbeeld het sociaal zekerheidsrecht verwant met het arbeidsrecht en in sommige gevallen niet van elkaar los te koppelen. Dit geldt ook voor sociaal zekerheidsrecht in combinatie met het gezondheidsrecht. Het zal dan voor een advocaat die slechts op een van de twee rechtsgebieden voldoet aan de punteneis niet mogelijk zijn de gehele zaak af te kunnen doen als de kwaliteitsversterkende maatregelen zoals voorgesteld worden doorgevoerd.

Wanneer een cliënt voor alle rechtsvragen naar verschillende advocaten moet gaan is dit niet praktisch werkbaar voor een cliënt. Binnen de sociale advocatuur wordt op deze manier iedere vorm van efficiëntie onmogelijk gemaakt. Verschillende advocaten moeten zich dan per specialisme in hetzelfde feitencomplex verdiepen wat niet juist voldoende betaald wordt binnen het huidige systeem van gefinancierde rechtsbijstand. Voor de cliënten die geen recht hebben op gefinancierde rechtsbijstand wordt rechtsbijstand zo ook nog veel te duur. De kwaliteitsversterkende maatregelen kunnen de prijzen voor particulieren opdrijven.

Voor advocaten is het bovendien lang niet altijd mogelijk om te kunnen investeren in het voldoen aan verschillende eisen voor verschillende rechtsgebieden. Voor een sociaal zekerheidsrechtadvocaat zou dit immers al impliceren dat hij aan de kwaliteitseisen van twee verschillende specialismes moet voldoen (arbeidsrecht, sociaal zekerheidsrecht).

Naast de specialisaties die worden voorgesteld zijn er ontwikkelingen die alle rechtsgebieden overstijgen, zoals de komende wijzigingen in de privacywetgeving, KEI en digitalisering die ook aandacht van advocaten vragen. Het instellen van opleidingseisen per rechtsgebied kan de aandacht voor algemene ontwikkelingen in de rechtspraktijk verslappen waarmee de dienstverlening als geheel slechter wordt. Kwetsbare groepen cliënten kunnen hierdoor gedupeerd worden.

Aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag dat onder de beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Het idee dat alle rechtsproblemen passen binnen een specialisatie is een fictie. Bij vrijwel alle grotere internationale advocatenkantoren zie je dat steeds meer juridische dienstverlening wordt aangeboden vanuit "industry practices" of sectoren¹, zoals "energie" "vastgoed" en "overheid", waarbij verschillende specialisaties integraal worden aangeboden. Er zijn advocaten binnen deze internationale kantoren die dit soort groepen aansturen en hun specialisme zoals de NOvA dat indeelt helemaal loslaten.

De NOvA dreigt nu met het voorstel kwaliteitsversterkende maatregelen tegen deze internationale ontwikkelingen in te gaan. Kleinere kantoren worden op deze manier afgeremd om integrale diensten aan te bieden terwijl daar nu juist behoefte aan is in de markt en zeker bij kwetsbare cliënten.

- Extra belasting voor de advocaat in geval van meerdere specialisaties.

Voor praktijken die zich wel willen blijven inzetten op meerdere rechtsgebieden tegelijkertijd zal het verscherpen van de eisen in sommige gevallen een extreme belasting inhouden. Een minimum van 10 opleidingspunten per specialisme houdt in dat bij 4 of 5 specialismes 40 of 50 punten per jaar moeten worden behaald. Binnen een drukke praktijk is hieraan niet te voldoen. Er zou door de NOvA goed bekeken moeten worden waar advocaten momenteel hun tijd aan moeten besteden en hoeveel tijd zij kwijt zijn met betrekking tot dit soort administratieve elementen. Het bijhouden van een rechtsgebieden register veroorzaakt voor advocaten extra administratie.

Juridisch adviseurs en letselschadebureau 's hebben veel minder administratieve lasten en dreigen daardoor een betere concurrentiepositie te krijgen dan advocaten. Hetzelfde geldt voor rechtsbijstandsverzekeraars. Zij hoeven zich niet te houden aan de kwaliteitsversterkende maatregelen waardoor de rechtsbijstandsverzekeraars ten opzichte van advocaten nog goedkoper worden. Rechtsbijstandsverzekeraars kunnen dan efficiënter werken dan advocaten. Door de geringere opleidingseisen en geringere administratieve lasten kunnen rechtsbijstandsverzekeraars zich mogelijk meer richten op het werk voor cliënten waardoor zij in dienstverlening mogelijk nog beter gaan presteren ten opzichte van advocaten.

De kwaliteitsversterkende maatregelen maken het nog onaantrekkelijker dan het nu al is om voor particulieren te werken. Het aantal advocaten dat nog uit vrije keuze voor particulieren werkt zal steeds kleiner worden. Het aannemen van zakelijke cliënten wordt als advocaat zo veel aantrekkelijker. Je kunt veel beter een werkgever bijstaan dan een werknemer. Als je een werkgever bijstaat loont het wel om zowel arbeidsrecht als ondernemingsrecht aan te bieden. Als je particulieren bijstaat wordt het een dure grap om twee rechtsgebieden aan te bieden. Uiteindelijk kan dit voorstel kwaliteitsversterkende maatregelen zo de beschikbaarheid van advocaten die particulieren bij willen staan verkleinen. Dit verslechtert de dienstverlening aan particulieren uiteindelijk.

- Geen adequate oplossing voor het mogelijke probleem.

Het is nog maar de vraag of het aanscherpen van de kwaliteitseisen de problemen oplost die o.a. het WODC heeft geconstateerd en de problemen die in het voorstel staan. Als advocaat is men steeds meer en meer tijd kwijt aan administratieve taken ten behoeve van de Orde van Advocaten, de lokale orde en de Raad voor Rechtsbijstand. Het wordt advocaten op deze wijze lastig gemaakt om tijd te kunnen steken in inhoudelijk werk. Werkzaamheden die advocaten voor particulieren verricht zijn voor een groot deel geen kennisvolle werkzaamheden. Er moet veel tijd geïnvesteerd worden in het helder krijgen van het probleem, het vervullen van administratieve werkzaamheden en het volledig krijgen van het dossier. Het opvragen van dossiers bij overheidsinstanties zoals UWV, rechtbank, gemeentes, artsen, raden voor kindbescherming, verzekeraars en wederpartijen beslaat zeer veel tijd van de werkzaamheden van een advocaat. Als er nauwelijks meer geld verdiend kan worden met de werkzaamheden kunnen deze zaken ook niet zomaar uitbesteed worden. Ook als een kantoor deze werkzaamheden aan administratieve krachten uitbesteedt kost het controleren van deze werkzaamheden ook veel tijd. Feitelijk komt het binnen de sociale praktijk erop neer dat rechtbanken van alles van advocaten die particulieren bijstaan eisen, terwijl deze advocaten nauwelijks betaald worden voor verrichte werkzaamheden. Het laten volgen van cursussen maakt dit probleem alleen maar groter.

Als het de orde te doen is om de kwaliteit te verbeteren zou het verstandig zijn om een objectieve inventarisatie te maken van de tijdsbestedingen die advocaten feitelijk kwijt zijn aan het behandelen van zaken voor particulieren. Als er meer tijd komt om aan het werk te besteden gaat de kwaliteit ook omhoog.

- Mogelijke strijd met het mededingingsrecht.

De voorgestelde mate van specialisatie maakt een advocaat als ondernemer zeer kwetsbaar. Een advocaat kan geconfronteerd worden met wetwijzigingen binnen zijn specialisaties die de aard van het werk en de behoefte aan zijn specialisatie kunnen veranderen. Binnen de sociale advocatuur is gebleken dat soms ineens werkzaamheden binnen speciale rechtsgebieden niet meer worden vergoed. Ook is voor deze advocaten een uitschrijving op een van zijn meerdere specialisaties mogelijk waardoor er binnen de sociale advocatuur dan geen inkomsten meer zijn. Ook de advocaat die actief is op twee of meer rechtsgebieden kan hiervan grote gevolgen ondervinden.

Van belang is ook het mededingingsrecht in dit verband. Als binnen de advocatuur de markt als het ware per specialisme verdeeld wordt kan dit buiten de sociale advocatuur prijzen opdrijven. Als een advocaat alleen maar arbeidsrecht doet en voor andere gebieden een andere advocaat aangesteld moet worden dan kan het zijn dat er tussen zelfstandig advocaten prijsafspraken gemaakt moeten worden.

Het huidige voorstel maakt het eigenlijk commercieel noodzakelijk voor advocaten om te overleven om met elkaar afspraken te maken over werk en prijzen. Een dergelijke te verwachten situatie als gevolg van kwaliteitsversterkende maatregelen van de NOvA kan dan in strijd met de Mededingingswet komen. Mocht het de bedoeling zijn van het voorstel dat zelfstandig gevestigde advocaten meer gaan samenwerken dan kan dit ook een effect hebben op de marktwerking waarmee de Mededingingswet in het geding kan zijn. Ik kan dit zelf niet tot in detail onderzoeken – daarvoor is een marktanalyse nodig - maar het is een aspect waar rekening mee moet worden gehouden. Mogelijk is er onder de huidige leidraad registratie specialisatieverenigingen en specialisaties al sprake van strijdigheid met de Mededingingswet. Het voorstel is ook in strijd met de vrije advocaatkeuze, iets waar advocaten zich op voor laten staan ten opzichte van rechtsbijstandsverzekeraars.

De voorschriften die de NOvA wil gaan stellen aan de profilering als advocaat zoals verplichte registratie en voorschriften voor de websites voor advocaten gaan in tegen de vrijheid die men als advocaat hoort te hebben. Een advocaat hoort zelf te kunnen bepalen op welke wijze hij zich presenteert. Uiteindelijk is dat ook beter voor een cliënt. Als een advocaat zijn feitelijke praktijk – mocht die niet passen binnen de kaders van de NOvA - moet gaan presenteren zoals de NOvA dat blijkbaar wil weet een cliënt helemaal niet meer waar die aan toe is.

- In veel gevallen geen voordelen voor cliënten.

Op grond van het bovenstaande is het nog maar de vraag in hoeverre cliënten zullen profiteren van deze aanscherping van de kwaliteitseisen. Cliënten zullen voor bepaalde zaken gedwongen zijn een tweede advocaat aan te zoeken wanneer de eerste niet voldoet aan de kwaliteitseisen voor een ander rechtsgebied waar de zaak binnen valt. Een ander gevolg zal zijn dat cliënten geen gebruik meer kunnen maken van hun voorkeursadvocaat omdat deze de juiste punten mist, terwijl deze de zaak op basis van kennis en ervaring had kunnen aannemen.

Vooraf kwetsbare cliënten die het moeten opnemen tegen grote instanties als gemeente, zorginstellingen, etc. zal het verhogen van de punteneis niet ten goede komen. Dit zijn bij uitstek zaken waar meerdere rechtsgebieden elkaar overlappen en waar niet veel advocaten zullen aan zullen kunnen/durven wagen. Wanneer deze eisen dermate strikt zijn, zullen ook de advocaten die dit wel kunnen niet langer dit soort zaken aan kunnen nemen.

Wat dan wel?

Om de kwaliteit van advocaten te verbeteren zou ik de beleidsmakers op willen roepen om eens goed te inventariseren waar advocaten in hun werk momenteel tegenaan lopen. Ik hoor zelf dat de administratieve werkzaamheden van advocaten inmiddels dermate veel tijd in beslag nemen dat advocaten wel drie keer zoveel moeten werken om hetzelfde te kunnen verdienen. Tegelijkertijd eist de NOvA dat men als advocaat solvabel is. Daar wringt dus iets. Dat kan de kwaliteit niet ten goede komen.

Ik hoor van advocaten en cliënten en ik ervaar zelf ook dat er veel zaken bij de rechtbanken minder soepel lopen dan je van een dergelijke organisatie kan verwachten. Zo heb ik zelf meerdere malen ervaren dat stukken (per fax, post en e-mail verstuurd) niet bij de juiste rechter aankomen en dat dat pas duidelijk wordt op een zitting. Dat komt de kwaliteit ook niet ten goede van het werk van een advocaat. In mijn beleving wordt de operatie KEI vooral het verleggen van de administratieve taken van de rechtbank naar de advocaat. Ook dat lijkt mij niet bij te gaan dragen aan een kwalitatief betere advocatuur. In mijn beleving is specialisatie niet de enige weg naar kwaliteitsverbetering, maar moet er juist eens gekeken worden of de kwaliteit momenteel goed is en als dat niet zo zou zijn, wat daar dan de oorzaken van zijn. Mogelijk zijn advocaten nu overbelast met taken en werkzaamheden die niet bijdragen aan het werk van een advocaat. Dan zouden deze werkzaamheden afgebouwd moeten worden. Met name in de sociale advocatuur lijken de administratieve taken – zoals discussies met de Raad voor Rechtsbijstand in voorkomende gevallen – veel tijd te kosten. In mijn beleving loopt het momenteel bij de rechtbanken ook niet allemaal op rolletjes en ook dit kost veel tijd als advocaat. Het zou goed zijn als de NOvA een meldpunt in zou richten om dit soort kwesties te inventariseren.

Alles overziend wil ik het voorstel van de NOvA sterk ontraden. Het gaat integraliteit van de praktijk van het recht belemmeren en zal de positie van advocaten tegenover de rechtsbijstandsverzekeraars verzwakken. De voorgestelde rechtsgebieden zullen het zeer onaantrekkelijk maken om op deze rechtsgebieden nog voor particulieren te werken. In ieder geval maakt het voorstel de positie van advocaten en hun (kwetsbare) cliënten tegen instanties zoals de overheid absoluut niet sterker. De positie wordt mogelijk ernstig verzwakt als gevolg van het voorstel.

Ik hoop met deze brief een bijdrage te leveren aan de discussie over de kwaliteitsversterkende maatregelen. Naar mijn mening wordt het advocaten – zeker zelfstandige - door de verschillende samenwerkende instanties lastig genoeg gemaakt om op een verantwoorde en efficiënte wijze een praktijk te voeren.

Met vriendelijke groet,
Shanta Marjolein Singh

B.J. de Deugd
maandag 29 mei 2017

Opmerkingen op het consultatiedocument kwaliteitsversterkende maatregelen van de Nederlandse Orde van Advocaten

Langs deze weg wensen wij enige opmerkingen te maken op het consultatiedocument. Van belang is het daarbij te wijzen op één van de doelen van de NOvA, zijnde de behoefte om bij wijziging van de regelgeving te bogen op draagvlak binnen de balie. De contouren van het document geven aan dat het voornemen aanwezig is kwaliteitsversterking te bewerkstelligen door het stimuleren van specialisaties, terwijl daarbij dan ook verplichte opleidingspunten per specialisme gehaald moeten worden. Onzes inziens zal een uitvoering conform het document stuiten op grote weerstanden binnen de balie, althans een belangrijk deel daarvan.

Van belang is te onderkennen – de Algemene Raad heeft dit ook erkend in de laatste vergadering van het College van Afgevaardigden – dat vooralsnog de vertaling in verplichte punten zich toespitst op de ‘specialisaties’ die betrekking hebben op veel terreinen waarvoor gefinancierde rechtsbijstand wordt verleend. Ofschoon begrijpelijk is dat gefaseerde doorvoering van een kwaliteitssysteem over het algemeen eenvoudiger is (niet alles moet in een keer, en gaandeweg kan bijgesteld worden), zal reeds die benadering tot weerstanden leiden.

Onderkend moet ook worden dat een aanzienlijk deel van de balie werkzaam is op kleine kantoren. De cijfers in het laatste jaarverslag geven aan dat ongeveer de helft van de balie werkzaam is bij kantoren met een omvang van 5 of minder advocaten. Het overgrote deel van dergelijke kantoren (maar ook een substantieel deel van de kantoren die groter zijn) is werkzaam in de toevoegingspraktijk. Soms (nagenoeg) volledig, soms in een gemengde vorm met een ‘betalende’ praktijk.

Een zeer groot aantal advocaten op dergelijke kantoren werkt in een gemengde praktijk, waarin cliënten op verschillende rechtsgebieden worden bediend. Het voordeel, zowel voor de cliënt, als voor de advocaat, is dat men elkaar kent en dat een cliënt in uiteenlopende kwesties door dezelfde rechtshulpverlener kan worden bijgestaan.

Deze wederzijdse (vertrouwens-) relatie wordt wederzijds als belangrijk gezien. Vast uitgangspunt is daarbij uiteraard dat een advocaat alleen zaken hoort aan te nemen, waarvan hij weet dat hij de kennis en ervaring heeft om deze te doen; een generalist heeft grenzen en behoort die te kennen.

De – wat ons betreft onjuiste – premisse van het document is dat cliënten of hun zaak altijd gespecialiseerde rechtshulpverlening behoeft. In een enigszins suggestieve vraagstelling zal iedere potentiële rechtzoekende aangeven dat hij of zij graag een specialist wil, maar langs de weg van een even suggestieve vraagstelling zal een potentiële rechtzoekende ook aangeven dat hij de voorkeur zal geven aan een vaste en goede (allround) advocaat en dat hij niet perse meer wil betalen om dan een specialist te ‘krijgen’.

Doorvoeren van regelgeving in lijn van het document zou met zich meebrengen dat een advocaat met een algemene praktijk zijn cliënten niet meer op vele terreinen kan bedienen, ofwel dat hij moet voldoen aan een zeer groot aantal opleidingsvereisten. Daaraan zijn dan wel aanzienlijke kosten en omzetverlies (wegens minder werkzame uren wegens de opleidingsverplichtingen) mee gemoeid. Zeker in de toevoegingspraktijk voor breed georiënteerde kantoren zal dit zeer bezwaarlijk worden gevonden, temeer nu hier niets tegenover lijkt te staan.

De communis opinio is dat (voor de cliënt) een specialist in beginsel duurder zal zijn dan een niet-specialist en voor de specialist dat het te bedingen uurtarief doorgaans hoger zal zijn dan niet-specialistische werkzaamheden. De koppeling van opleidingsverplichtingen aan het stelsel van

gefinancierde rechtsbijstand, waarin een dergelijke differentiatie thans niet aan de orde is en ook niet wordt voorzien, miskent dit effect. Indien binnen de gefinancierde rechtsbijstand rondom 'specialisme' het voorstaande wordt vertaald, dan zou dat moeten betekenen dat een cliënt die een gespecialiseerde advocaat op toevoegingsbasis wenst, daarvoor ook een hogere eigen bijdrage moet betalen, zodat de keuze voor een specialist ook welbewust zal worden gemaakt. En aan de zijde van de advocaat geldt dat een toevoeging waarvoor een specialisme geldt, de vergoeding (punt-tarief, puntwaardering per zaak of anderszins) ook hoger dient te zijn. Alleen binnen die context zou op een reële wijze min of meer de marktwerking ter zake kunnen worden nagebootst.

Wat betreft de in het document genoemde opleidingsverplichtingen per specialisme is de benadering van een vast puntental per specialisme sympathiek vanwege de eenvoud, maar deze benadering van het aantal uren per jaar per specialisme is volstrekt niet reëel.

Het ene rechtsgebied is aanmerkelijk breder dan het andere en de hoeveelheid materie die in een cursus kan worden aangeboden is in sommige rechtsgebieden volstrekt onvoldoende om daarmee ook een geloofwaardige eis van 10 punten te stellen. Zoals aangemerkt zal in de praktijk lang niet altijd gespecialiseerde rechtshulp nodig zijn en een cliënt zal daar lang niet altijd om vragen. In bijvoorbeeld een huurincasso met ontruimingsvordering is niet in te zien waarop verweer voor een huurder per se door een specialist nodig zal zijn.

Het doorvoeren van een fors aantal 'specialismen' zal funest zijn voor een groot aantal kantoren met een algemene praktijk, indien daarmee het gevolg is dat die advocaten dergelijke zaken alleen op toevoegingsbasis mogen doen als zij voor dat gebied 'specialist' zijn. Het is welhaast ondoenlijk om voor alle voorgenomen rechtsgebieden als specialist te worden ingeschreven, terwijl dit ook lang niet altijd nodig zal zijn. Als de NOvA al een systeem wenst op te zetten waarbij 'specialismen' door middel van opleidingspunten worden doorgevoerd, dan mag dit er niet toe leiden dat de Raad voor Rechtsbijstand hier vervolgens de toevoegbaarheid aan koppelt. Met andere woorden, verzekerd dient te worden dat ook niet-specialisten dergelijke zaken nog kunnen blijven doen (op toevoegingsbasis). Alsook dat – zoals hiervoor omschreven – een cliënt een specialist wenst, dit in het systeem van gefinancierde rechtsbijstand wordt vertaald in de vorm van een hogere eigen bijdrage voor de cliënt én een hogere vergoeding voor de gespecialiseerde advocaat.

Van een meer abstract niveau is ons commentaar op het document waar het betreft de bejegening door met name de NOvA van de kleinere advocatenkantoren. Het beleid van de NOvA lijkt er op gericht (althans heeft die uitwerking) dat het kleine kantoren zeer moeilijk wordt gemaakt te blijven voortbestaan. Van belang is te onderkennen dat een groot deel van de gefinancierde rechtsbijstand wordt verleend door de kleinere kantoren. De NOvA zou richting de Raad voor Rechtsbijstand meer voor die belangen moeten staan. Het consultatiedocument staat hier diametraal tegenover en lijkt het 'specialisatiebeleid' van de Raad voor Rechtsbijstand met grote en snelheid rechts in te halen. De tweedeling in de advocatuur (die over het algemeen zwaarder wordt aangezet dan deze in werkelijkheid is, zo hopen wij maar), wordt met dit document versterkt. Uitgaande van de generalisatie van een onderscheid tussen grote en kleine kantoren, is evident dat het voorgenomen beleid de kleine kantoren zeer zal treffen, terwijl de grote kantoren hier nauwelijks iets van zullen bemerken. Voor wat betreft de specialisaties die bij dergelijke kantoren worden beoefend (bank- en effectenrecht, IE, gezondheidsrecht om er enkele te noemen) worden in het geheel geen regels gesteld. Vanuit het deel van de balie dat veelal generalist is en leeft van de toevoegingspraktijk zal dit bijdragen tot de gedachte dat de NOvA er kennelijk alleen is voor de grote kantoren en dat beleid als voorzien in dit document de kleine kantoren zal 'uitroken'.

Onze conclusie is dat op vele punten het voorgenomen beleid zoals voorzien in het document bepaald niet op breed draagvlak zal kunnen rekenen, maar vooral zal leiden tot grote weerstanden.

I. Aardoom-Fuchs | Gouda
W.S.A.H. Croes | Bodegraven
B.J. de Deugd | Nieuwerkerk aan den IJssel
J. Echteld | Gouda
L.P.M. Eenens | Alphen aan den Rijn
M.G.P. Glas | Gouda
L.C. Griffioen-Wennekers | Waddinxveen
M.L. Groen | Waddinxveen
R.G.A.M. van den Heuvel | Gouda
L.C.H. Karstanje | Gouda
M.W. Kempe | Alphen aan den Rijn
H.F. van Kregten | Waddinxveen
M.M. Lam | Alphen aan den Rijn
J.M. van der Linden | Waddinxveen
P.J.J. Meijers | Gouda
R. Müller | Alphen aan den Rijn
C.L. van Oostveen | Gouda
E.G. Sloots | Bodegraven
S.J. Veltkamp | Waddinxveen
R. van Venetiën | Alphen aan den Rijn
M.D. Verwoerd | Alphen aan den Rijn
H. Warendorp Toringa | Alphen aan den Rijn

Voor toelichting op het voorstaande kunt u contact opnemen met B.J. de Deugd

Floris Wubbena
maandag 29 mei 2017

Geachte mevrouw, heer,

Namens het bestuur van de Vereniging van Huurrecht Advocaten (VHA) reageer ik hierbij op de door u toegezonden consultatie Kwaliteitsbevorderende maatregelen NOvA.

VHA

Ik vertrouw u ermee bekend dat VHA als erkende specialisatievereniging zelf reeds eisen aan haar leden stelt ter zake de hoeveelheid opleidingspunten die leden geacht worden in een kalenderjaar te behalen. In de statuten van de VHA is bepaald dat een lid jaarlijks tenminste de helft van het totaal door de Nederlandse Orde van Advocaten verplicht gestelde aantal opleidingspunten in het kader van de Verordening op de Vakbekwaamheid moet behalen op het gebied van het huurrecht.

Daarnaast stelt de vereniging als eis dat een lid de door of vanwege de vereniging georganiseerde specialisatieopleiding met goed gevolg moet hebben voltooid en jaarlijks minimaal 500 uren dient te besteden aan het huurrecht. Leden dienen door kennis en ervaring aantoonbare deskundigheid te bezitten op het gebied van het huurrecht en in beginsel kunnen advocaten pas lid van de vereniging worden indien zij direct voorafgaand aan hun lidmaatschap gedurende tenminste vijf jaar als advocaat zijn ingeschreven overeenkomstig het bepaalde in de Advocatenwet.

Specialisatie

Gelet op het vorenstaande spreekt het voor zich dat wij als bestuur van de VHA niet alleen het belang van specialisatie onderschrijven, maar ook het belang om duidelijke regels te stellen die ertoe leiden dat daadwerkelijk sprake is van specialisatie in een bepaald rechtsgebied. Een specialisatie zou niet mogen worden gecreëerd door het enkel aanvinken van een hokje in een rechtsgebiedenregister. Daarmee worden rechtzoekenden mogelijk op het verkeerde been gezet.

Verbeteren van wegwijzerfunctie van de NOvA

Als bestuur kunnen wij onderschrijven dat het wenselijk en dienstig is dat een nieuwe opzet zal worden gemaakt van het rechtsgebiedenregister.

In de huidige situatie wordt met het opgeven van de rechtsgebieden teveel de suggestie gewekt dat een advocaat ook op die rechtsgebieden gespecialiseerd is, dit terwijl er geen enkele controle plaatsvindt of de desbetreffende advocaat die de rechtsgebieden heeft aangevinkt, wel daadwerkelijk (nog altijd) actief is op de door hem of haar benoemde rechtsgebieden en zijn of haar kennis van die rechtsgebieden up-to-date is. En zelfs als men al actief zou zijn op dat rechtsgebied, wil dat nog altijd niet zeggen dat men specialist is op het betreffende rechtsgebied. Een advocaat die bijvoorbeeld een brede civielrechtelijke praktijk voert, zal misschien al snel geneigd zijn om behoorlijk wat rechtsgebieden aan te kruisen. Er is wat ons betreft ook een groot verschil tussen het aangeven van rechtsgebieden en bijvoorbeeld het lidmaatschap van een erkende specialisatievereniging met alle (opleidings-)verplichtingen die daarbij komen kijken. Dat verschil wordt niet overbrugd met een enkele verplichting vanuit de NOvA tot het behalen van 10 opleidingspunten in een bepaald rechtsgebied.

De enkele omstandigheid dat een advocaat op een bepaald rechtsgebied 10 opleidingspunten per jaar haalt, is in onze ogen onvoldoende om te spreken van een advocaat die gespecialiseerd is in dat betreffende rechtsgebied. Daarmee wordt immers geen recht gedaan aan de verplichtingen (welke ook door de NOvA in het leven zijn geroepen) waaraan leden van erkende specialisatieverenigingen moeten voldoen.

Per saldo zouden wij ons iets kunnen voorstellen bij een tussencategorie, die mogelijk zou kunnen worden betiteld als “ervaringsgebied”. De advocaat kan dan nog altijd de door hem/haar bestierde rechtsgebieden invullen, maar zal dan ook gelijktijdig moeten aangeven in welk(e) rechtsgebied(en) hij/zij meer bedreven is (hetgeen wat ons betreft iets anders is dan een “specialisatie”) . Voor die rechtsgebieden zullen dan ook daadwerkelijk meer opleidingspunten per jaar moeten worden behaald. De vermelding van een lidmaatschap van een erkende specialisatievereniging moet gehandhaafd blijven en dezerzijds wordt betoogd dat de term “specialist” in beginsel beperkt moet blijven tot advocaten die lid zijn van een of meer erkende specialisatieverenigingen.

Minimum aantal opleidingspunten

Gelet op het vorenstaande kan het bestuur van de VHA zich in beginsel vinden in het voorstel om voor rechtsgebieden waarbinnen een advocaat meer ervaring claimt te hebben, inderdaad een puntenvereiste te introduceren in die zin dat hij/zij per rechtsgebied waarop hij/zij zich wil profileren minimaal 10 opleidingspunten per jaar dient te halen. Wil een advocaat zich op meer dan twee rechtsgebieden profileren, dan heeft dat als logische consequentie dat op jaarbasis ook meer PO-punten moeten worden behaald.

Rechtsgebieden

De indeling van rechtsgebieden waarvoor een minimum aantal opleidingspunten per jaar zal gelden is naar onze mening niet eenvoudig, zeker omdat met regelmaat ook sprake is van aanpalende rechtsgebieden.

Wat wij als bestuur van de VHA verder nog als aandachtspunt zien is de rubricering van de rechtsgebieden, alsook welke opleidingspunten nu wel en welke niet als relevant worden gezien voor bepaalde rechtsgebieden. Komt er een rubricering voor het vastgoedrecht in het algemeen en hoe kijkt de NOvA aan tegen gespecialiseerde advocaten op het gebied van bestuursprocesrecht of het burgerlijk procesrecht? In het licht van de rubricering van rechtsgebieden dient tevens rekening te worden gehouden met de omstandigheid dat diverse rechtsgebieden (waaronder het huurrecht) behoorlijk wat overlap kennen met andere rechtsgebieden, waaronder in de eerste plaats natuurlijk het algemeen verbintenissenrecht. Er liggen echter ook veel dwarsverbanden met het faillissementsrecht, bijzondere overeenkomsten (opdracht, aanneming, huurkoop, bruikleen etc.) Voor ons is in dat kader een belangrijke vraag op welke wijze wordt bepaald welke opleidingspunten voor welke specialisaties relevant worden geacht.

Mocht u naar aanleiding van het vorenstaande nog (aanvullende) vragen hebben, dan verneem ik graag.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van de
Vereniging van Huurrecht Advocaten,
Floris Wubbena

Vereniging van Milieurecht Advocaten
maandag 29 mei 2017

Geachte heer/mevrouw,

Namens het bestuur van de Vereniging van Milieurecht Advocaten VMA geef ik u hierbij onze visie op de discussie rondom maatregelen ter bevordering van de kwaliteit van de dienstverlening.

Wij onderschrijven het nut en de noodzaak van het verbeteren van de wegwijzerfunctie door het verbeteren van het rechtsgebiedenregister. Wij bieden als specialisatievereniging ook een ingang voor rechtszoekenden om direct in contact gebracht te worden met een in het milieurecht gespecialiseerd advocaat.

De VMA organiseert twee keer per jaar in samenwerking met CPO/Grotius opleidingsdagen waarvoor per jaar 12 opleidingspunten behaald kunnen worden. Daarnaast geldt voor onze leden de verplichting om per periode van 3 jaar, in totaal 20 opleidingspunten te behalen. Wij faciliteren als specialistenvereniging derhalve de wens om een minimum aantal opleidingspunten verplicht te stellen voor advocaten die zich als specialist op het gebied van het milieurecht profileren. De VMA ziet daarom geen enkele belemmering om het milieurecht aan te wijzen als rechtsgebied waarvoor het vereiste van een minimum aantal PO-punten geldt. Wel plaatsen wij een kanttekening bij de gedachte om jaarlijks 10 PO-punten te moeten behalen. De praktijk wijst uit dat agenda's van advocaten niet altijd toelaten om bij iedere opleidingsdag bijeen te komen. Het feit dat wij twee opleidingsdagen per jaar organiseren met de mogelijkheid om per keer 6 PO-punten te behalen brengt mee dat reeds niet kan worden voldaan aan de eis van de NOvA wanneer in een jaar één opleidingsdag wordt gemist. Wij doen daarom de suggestie om aan te sluiten bij de eis op grond van het reglement van de VMA om binnen een periode van 3 jaar 20 PO-punten voor het specialisatie- gebied te behalen.

Graag hopen wij u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Vriendelijke groet,
Het Bestuur Vereniging van Milieurecht Advocaten

Tom Eskes
maandag 29 mei 2017

Geachte Nederlandse Orde van Advocaten,

Naar ik begrijp wil de NOVA advocaten landelijk verplichten jaarlijks minimaal 10 PO- punten per specialistisch rechtsgebied te laten behalen. Dat zou moeten gaan gelden voor een 10-tal rechtsgebieden en dat lijkt mij een goed plan!! Het voorstel ligt thans nog t/m 30 mei 2017 ter consultatie aan de balie voor. Gaarne bericht ik u thans als volgt.

Wat mij aan het voorstel – in negatieve zin – opvalt is dat “letselschade” daar niet bij staat. Dat in tegenstelling tot “Slachtofferzaken” (letselschade binnen het strafproces). En dat vind ik niet juist. Ik vind dat niet juist omdat ik letselschade toch al enige tijd beschouw als een bijzonder specialisme en ik me ook niet aan de indruk kan onttrekken dat de NOVA dat zelf ook vindt (experiment RUB/No cure No pay). Ik ben al ruim 21 jaar als specialist op dit terrein werkzaam en ben al vele jaren lid van de Vereniging voor Letselschade Advocaten (LSA), de vereniging van Advocaten voor Slachtoffers van Personenschade (ASP) en de Werkgroep Artsen Advocaten (WAA).

Ook vind ik het niet juist dat wij niet op die lijst staan, omdat letselschade bij uitstek een specialisatie is waar doorgaans minder wordt geprocedeerd en de rechtszoekende vaak niet in de gaten heeft dat algemeen geschoolde advocaten niet voldoende kennis in huis hebben om een letselschadezaak goed te behandelen. Ik heb daar recent (maar ook minder recent) in mijn praktijk nog een aantal voorbeelden van binnen gekregen.

Het lijkt mij derhalve niet het in belang van de rechtszoekende, maar ook niet in het belang van de ASP/LSA advocaat (én de NOVA!) dat wij niet aan dat rijtje van 10 worden toegevoegd. Dat zullen ook de LSA-advocaten die optreden voor verzekeraars/veroorzakers toejuichen. Het is immers toch een stuk prettiger (én goedkoper) om met een ervaren LSA/ASP-advocaat te sparren dan met een onervaren algemeen geschoolde advocaat (vaak zonder medisch adviseur).

Vanochtend las ik nog eens het artikel in het Advocatenblad (2017 nr. 5 p. 13 t/m 16) en dacht ik: waarom is de ASP/LSA vereniging eigenlijk niet gevraagd om haar mening? Of is die mening wel gegeven, maar is die niet gepubliceerd? In ieder geval vind ik het een gemiste kans dat wij als vereniging ons zegje niet hebben gedaan.

Daarnaast vroeg ik mij nog af of wij - nu wij niet op die lijst staan - ook 10 punten moeten gaan halen als wij arbeidsongevallen behandelen of andersoortige aanpalende rechtsgebieden (sociaal zekerheid (afschatting en/of bezwaar/beroepszaken), familierecht (verknochtheid schade in het kader van echtscheiding)? En vervalt die eventuele eis dan als wij wel op die lijst staan?

Kortom: vragen waar ik mee zit, die denk ik opgelost zouden kunnen worden als wij aan de lijst van 10 zouden worden toegevoegd. Zoudt u zich daar als Orde sterk voor willen maken?

Ik hoor graag van u.

Gegroet,
Tom Eskes

Laura Scheffer
maandag 29 mei 2017

Geachte orde,

We bestaan nog: de advocaten met een algemene praktijk. Weliswaar doen we (ik) niet álle rechtsgebieden, maar om het bij mezelf te houden, ik behandel arbeidsrecht, personen- en familierecht-, jeugd-, straf, jeugdstraf-, slachtoffer- en BOPZ zaken. Het grootste deel doe ik zo al twintig jaar.

Als uw nieuwe punteneisen wordt ingevoerd zal ik 60 punten per jaar moeten halen. (Ik verwacht dat de belangenvereniging van slachtofferzaken zeker er niet meer akkoord zal gaan dat de punten die zij nog maar enkele jaren geleden verplicht gesteld hebben gekregen klakkeloos onder de verplichte strafrechtpunten gaan vallen.)

Behalve een algemene praktijk is mijn praktijk ook een sociale praktijk, voor 90 % ben ik afhankelijk van de raad voor rechtsbijstand voor mijn inkomen. Geen vetpot dus.

Punten kosten geld én tijd. Gemiddeld kost een punt zeker € 50,= en kost hij de advocaat ook de tijd die hij tijdens het uur dat er 'geleerd' werd inkomsten had kunnen genereren. Stel dat uur gelijk aan de schamele ca € 100,= die de raad voor rechtsbijstand als uurtarief hanteert dan wordt er met de voorgestelde punteneisen op mijn schouders dus een plicht die mij ongeveer $60 \times € 150,- = € 9.000,-$ per jaar gaat kosten gelegd.

Op dit moment moesten er door mij slechts 28 punten gehaald worden.

Het minderen van rechtsgebieden is blijkbaar een wens van de orde. Voor mij zou dat echter een verarming van mijn werk zijn. De verscheidenheid aan rechtsgebieden maakt dat ik cliënten op meerdere gebieden kan bijstaan, de afwisseling zorgt ervoor dat ik niet steeds met dezelfde materie bezig ben waardoor ik uitgekeken zou raken op het werk en de cliënten. Bepaalde rechtsgebieden waarin ik meer zou willen werken bieden ook niet meer werk: zo levert de strafrechtpraktijk de afgelopen jaren steeds minder zaken op.

Rechtsgebieden afstoten zou mij persoonlijk dus in mijn arbeidsplezier treffen maar ook in mijn portemonnee omdat er niet genoeg zaken door mij te doen zullen zijn als ik niet al deze rechtsgebieden blijf doen.

Voor mij is het minderen van rechtsgebieden dus niet een haalbare optie.

Praktijken als de mijne zullen met de aangekondigde eisen extra hard getroffen worden, terwijl de grote geldverdienende kantoren ook nog eens het voordeel hebben 'in house' cursussen te kunnen geven waardoor de prijs voor de gespecialiseerde 'Zuidas' advocaat voor de schamele 20 punten (of is het zelfs maar 10?) die er gehaald moet worden nog eens extra laag blijft.

Kortom de voorgestelde maatregel zorgt voor een grote onrechtvaardige extra belasting bij de toch al in zwaar weer verkerende advocaten in de sociale rechtspraktijk met een niet gespecialiseerde praktijk.

De meerwaarde van verplichte punten is helaas ook niet evident. Een cursus stelt slechts een aanwezigheidseis verplicht. Actief meedoen is niet verplicht. Jurisprudentie lezen of werkoverleggen op kantoor kunnen meer opleveren.

Ik verzoek u uw voorstel aan te passen indachtig het bovenstaande.

Met vriendelijke groet,
Laura Scheffer Advocaat

P.J. Wytzes
maandag 29 mei 2017

Geachte algemene raad,

Ik las uw uitnodigingsmail afgelopen week. De reactietermijn acht ik nogal kort nu niet eerder dit voorstel digitaal benaderbaar was. Eerdere pogingen van mijn kant leverden immers geen kennisneming op.

Hoe dan ook, n.a.v. het voorstel van de RvR en uw AR.

Voor de generalist-advocaat (waaronder ik val) die een behoorlijk gedeelte van zijn praktijk op toevoegingsbasis voert, zorgt de zeer aanzienlijke puntenverzwaring voor een minst genomen verdubbeling van de financiële lasten op het vlak van het volgen van cursussen.

Immers: ik doe strafrechtzaken (op incidentele basis die vooral komen uit de piket- hetgeen overigens steeds minder wordt), personen- en familiezaken (aanzienlijk deel van de praktijk), maar ook huur-, arbeids- en sociaal zekerheidsrecht (wederom op incidentele basis). Indien ik dit soort zaken wil kunnen blijven aannemen voor minder kapitaalkrachtige cliëntèle, dan zou ik - in dit plan van de AR - op jaarbasis minst genomen 50 (vijftig) - of zelfs 52 punten (omdat strafrecht nu 12 punten zijn) moeten halen!

Dit acht ik onjuist, onevenredig en ook het doel voorbij schieten. Momenteel ben ik bijna 20 jaar advocaat en sta ik met veel inzet en kennis cliënten bij op voornoemde gebieden. Ik herhaal: doorgang van de plannen zou voor mij betekenen dat ik - voor onbelemmerde voortgang van mijn zeer diverse praktijk - jaarlijks 2,5 zo veel opleidingspunten zou moeten halen dan nu al verplicht wordt gesteld door de orde (namelijk 50 tegen 20 nu, waarbij op dit moment ook de nodige niet-juridische mogen worden opgevoerd).

De door de AR voorgestelde verzwaring acht ik dan ook voor mijn categorie advocaten (waarvan er een zeer behoorlijk aantal binnen de orde werkzaam zijn - de zgn. een- of tweepitters) sterk onevenredig uitpakken, onnodig en haar doel voorbij schieten.

Realisatie van dit plan zou dit ervoor zorgen dat ik - in tegenstelling tot andere -sterk gespecialiseerde - advocaten ontzaglijk veel extra punten zou moeten halen (met de daarmee gemoeide kosten en tijd) hetgeen - gezien de beperkte hoeveelheid behandelde zaken op voornoemde gebieden - mij zou kunnen nopen tot het afzien van dit soort zaken. Ik mag toch hopen dat de AR hierop niet wenst te sturen.

Een in mijn ogen en naar mijn mening sterk ongewenste ontwikkeling die ook onvoldoende recht doet aan het belang dat ik dien met die rechtsbijstand en het belang dat de AR in haar plannen stelt te dienen. Het zou mijn praktijkvoering bemoeilijken omdat ik aspirant-cliënten mogelijk zou moeten weigeren (of überhaupt niet meer bij hen in het vizier kom); voorwaar niet een rol die ik in eerste instantie mijn orde (of preciezer: AR) zou toedichten,

Ik ben het dan ook oneens met dit plan.

Hoogachtend,
P.J. Wytzes

vFAS

maandag 29 mei 2017

De Algemene Raad van de NOvA is voornemens om nadere maatregelen in te voeren die de kwaliteit binnen de advocatuur zullen verhogen. Voorafgaand aan de invoering van dergelijke maatregelen wordt door de Algemene Raad een baliebrede consultatie uitgezet, waarin aan de leden wordt gevraagd hoe deze kwaliteit het beste kan worden verhoogd.

In antwoord op dit verzoek van de Algemene Raad wordt namens de vereniging van Familierecht Advocaten Scheidingsmediators (hierna: vFAS) het navolgende opgemerkt.

De vFAS is van mening dat specialisatie tegenwoordig een vereiste is om op het terrein van het personen- en familie- en erfrecht de advocatuur op een deugdelijke manier te kunnen bedrijven. Zowel de juridische als de feitelijke werkelijkheid noodzaakt daartoe. De wet- en regelgeving is door de jaren heen dusdanig complex geworden, evenals de aan de familierechtadvocaat gestelde vereisten als het gaat om de mogelijkheden tot de-escalatie onder andere vanwege de belangen en de (rechts)positie van betrokken kinderen.

Gezien deze ontwikkeling acht de vFAS het dan ook als noodzakelijk om de verplichte PE-punten in de regelgeving van de NOvA op te nemen voor de gespecialiseerde familierecht- en erfrecht advocaat. De vFAS meent dat familierechtelijke- en erfrechtelijke geschillen, verder familierechtelijke geschillen, alleen behandeld zouden mogen worden door daarin verifieerbaar gespecialiseerde advocaten, verder familierechtadvocaten.

Een opleiding die gelijk te stellen is aan de opleiding tot vFAS-familierechtadvocaat zou naar onze mening het criterium dienen te zijn. Deze opleiding, die binnen een tijdsbestek van drie tot vijf jaren succesvol afgerond moet zijn, gaat uit van 108 juridische punten op het gebied van familierecht en 76 vaardigheidspunten op het gebied van (familie) mediation.

Voorts wordt er jaarlijks verwacht dat er 10 juridische PE-punten op het gebied van het familierecht worden gehaald en 6 vaardigheidspunten. Daarnaast wordt een verplichte intervisie gesteld met een minimum tevens maximum van 6 PE-punten. Deze intervisie wordt telkens begeleid door een daartoe geaccrediteerde supervisor.

De vFAS meent dat een familierecht-advocaat een bijzondere positie heeft en dient te beschikken over specialistische juridische kennis en mediationvaardigheden. Omdat de vFAS zich ervoor inzet dat doorgaans eerst zal worden getracht om het familierechtelijke geschil in onderling overleg op te lossen en als dat niet lukt pas zal overgaan tot het opstarten van een procedure, is het beschikken over mediationvaardigheden van wezenlijk belang.

De familierechtadvocaat heeft immers ook de belangen van onder andere de betrokken kinderen in acht te nemen. Dit is mogelijk een essentieel verschil met de positie van de advocaat op andere rechtsgebieden, waarin wellicht een van meet af aan meer op een procedure gerichte houding moet worden ingenomen. De vFAS meent te stellen dat een duurzame oplossing in het familierecht normaal gesproken de beste voor cliënten is en dientengevolge het gesprek de voorkeur geniet indien daardoor conflicten tussen partijen kunnen worden opgelost. Mocht die mogelijkheid niet (meer) bestaan dan rest het beslechten van het geschil door de rechter.

De vFAS adviseert de Algemene Raad dan ook de hierboven genoemde opleidingsvereisten op te leggen aan alle advocaten die zich (willen) bezighouden met familie- en erfrechtelijke geschillen.

Daarnaast is het vervolgens belangrijk de desbetreffende advocaat, die aan de opleidingsvereisten voldoet, als zodanig als gespecialiseerde familierechtadvocaat in het register op te nemen.

Momenteel vindt ruim 86 % van alle echtscheidingsprocedures plaats zonder tegenspraak. Dit betreft een gestage stijging van de verzoekschriften op gemeenschappelijke basis en met referte gedurende de laatste jaren. Daarnaast is een daling van het totale aantal procedures op het familierecht waar te nemen. Een klein deel daarvan betreft zogenaamde “hoog conflict” scheidingen. Het bericht dat er steeds meer hoog conflictscheidingen zouden bestaan wordt aldus door de cijfers weersproken.

We verklaren deze trend aangezien vele conflicten vooraf door middel van gespecialiseerde scheidingsmediators en -advocaten door het aangaan van gesprekken worden opgelost. Naar onze mening is dit een goede ontwikkeling, op de grond dat dit merendeels de duurzame regelingen betreffen, die in het belang van onze cliënten zijn. Overigens bedienen de vFAS-leden hun cliënten zowel op basis van gesubsidieerde rechtsbijstand als op betalende basis. Ruim twee derde deel van ons ledenbestand staat cliënten regelmatig op basis van een toevoeging bij.

Daarmee draagt de familierechtadvocatuur bij aan een betere samenleving en nemen we onze taak als bewaker van de rechtsstaat serieus en doet dit recht aan onze “filterfunctie”. Door ons huidige procesmonopolie acht de vFAS het een verantwoordelijkheid van de NOvA om daarin de vereisten zodanig in te richten dat de advocatuur deze positie niet verliest in het familierecht. Daarvoor zijn naar ons inzicht (o.a.) de te stellen opleidingsvereisten noodzakelijk en zelfs van groot belang.

Een andere mogelijkheid om de kwaliteit van de familierechtadvocaat te verbeteren is het erkennen van de bijzondere positie van de familierechtadvocaat. Een goede aanzet zou zijn om in de gedragsregels van de NOvA aanvullende regels te stellen voor de familie- en erfrechtadvocaat.

Binnen de vFAS is momenteel de discussie gaande of van de familierechtadvocaat in een procedure een meer zorgvuldige attitude mag worden verwacht. Een attitude die verdergaat, althans die nader is uitgewerkt dan de attitude die thans is omschreven in de gedragsregels van de NOvA.

Het bestuur van de vFAS heeft naar aanleiding van een Algemene Ledenvergadering (ALV) een Commissie Gedragsregels benoemd die zich de afgelopen twee jaren bezig heeft gehouden met de bovenstaande kwestie. Hiertoe heeft deze Commissie onder meer deskundigen binnen en buiten de advocatuur geraadpleegd, de gedragsregels in andere landen vergeleken en een uitvoerige en zorgvuldige consultatie onder de leden van de vFAS uitgevoerd. Inmiddels ligt er een concept gedragscode die op de ALV van 8 juni a.s. in stemming zal worden gebracht.

De Commissie heeft in de code de navolgende (extra) kernwaarden opgenomen en uit deze kernwaarden zijn aanvullende normen geformuleerd. Het betreffen de navolgende kernwaarden voor de familierechtadvocaat:

- Transparantie
- Oplossingsgerichtheid
- Constructief
- Respectvol
- Zorgvuldigheid
- Betrokkenheid
- Inlevingsvermogen
- Deskundigheid

Mocht deze code op 8 juni a.s. worden aangenomen door de leden dan verwacht het bestuur van de vFAS dat deze code zal gaan bijdragen aan de kwaliteitsverbetering van de gespecialiseerde familierechtadvocaat.

Het zou een goede zaak zijn indien de NOvA zich eveneens zou uitspreken voor de(ze) gedragscode en deze op enigerlei wijze zou opnemen in de gedragsregels van de NOvA, zodat de(ze) code voor alle advocaten gaat gelden die zich bezighouden met het familie- en erfrecht.

Tot slot ziet de vFAS met lede ogen aan dat er kennelijk een aantal advocaten is dat zich leent voor een zogenaamde "brievenbus". Zij dienen ongezien respectievelijk geverifieerd ondertekende echtscheidingsconvenanten en ouderschapsplannen bij de rechtbank in vergezeld van een gemeenschappelijk verzoek tot echtscheiding. Zij gaan daartoe over zonder dat zij zich ervan hebben vergewist of hetgeen in de stukken is afgesproken in overeenstemming is met de wens van de partijen en zonder dat zij zich ervan hebben vergewist of partijen zich de gevolgen van de afspraken realiseren. Zij hebben immers zelf geen (noemenswaardig) contact met deze mensen gehad maar dienen namens de mediator, niet zijnde een advocaat, het verzoekschrift bij de rechtbank in. De vFAS is er een voorstander van om dergelijke praktijken te verbieden, nu dit afbreuk doet aan de goede naam van de advocatuur. Zoals hiervoor reeds uiteengezet heeft de advocatuur een verantwoordelijkheid als procesmonopolist, die noodzaakt tot zorgvuldigheid.

Namens de vFAS kunnen we dan ook de voorgestelde maatregelen, zoals deze thans in consultatie zijn gegeven, van harte onderschrijven en zouden deze naar onze mening aldus nog verder mogen gaan als het gaat om de te stellen kennis- en vaardigheidsvereisten voor de familierechtadvocatuur.

Uiteraard zijn we van harte bereid om deze brief mondeling nader toe te lichten, indien de Algemene Raad daar behoefte aan heeft, dan wel daar prijs op stelt.

Hoogachtend, Namens het bestuur,
Dianne Kroezen (voorzitter) en Linda Koppers (vice voorzitter)

J.A.M. Kwakman
maandag 29 mei 2017

Geachte mevrouw De Regt,

Mede namens het toekomstige bestuur van de Vereniging van TBS-advocaten meen ik dat het onderscheid in rechtsgebieden waarin kwaliteits-/opleidingseisen worden gesteld, enigszins arbitrair is. Zo wordt strafrecht als geheel één rechtsgebied genoemd, terwijl BOPZ afzonderlijk wordt genoemd. Als uitgangspunt wordt de kwetsbare cliënt genomen, maar binnen het strafrecht is sprake van een groep zeer kwetsbare cliënten waarvoor geen afzonderlijke kwaliteitseisen gelden. Ik doel dan op de groep TBS-ers. Die populatie lijkt sterk op die van de BOPZ-zaken, maar afzonderlijke eisen aan kennis over psychiatrie of andere onderdelen van dit rechtsgebied worden niet gesteld, terwijl de gevolgen veel verstrekkender kunnen zijn dan in BOPZ-zaken (bijvoorbeeld de mogelijkheid steeds direct de TBS met twee jaar te verlengen in tegenstelling tot bij BOPZ-zaken, de door het stigma slechtere mogelijkheden om door te stromen naar reguliere psychiatrie, etc.).

Gedegen kennis van dit rechtsgebied is een vereiste. Als Vereniging van TBS-advocaten menen wij dat, vergelijkbaar met advocaten die BOPZ-zaken doen, afzonderlijke kwaliteiten- (en dus opleidingen-)eisen aan advocaten moeten worden gesteld die zich op dit rechtsterrein bezig houden met rechtsbijstand.

Met vriendelijke groet,
Judith Kwakman

Mr G.C. Blom
29 mei 2017

Geachte collega / confrère,

Hierbij treft u onze opmerkingen over het consultatiedocument aan.

Het consultatiedocument lijkt voorbij te gaan aan het bestaansrecht van de 'klassieke' algemene praktijk. Bij de toelichting op het 'rechtsgebiedenregister en profileren als specialist' wordt onder meer vermeld dat advocaten met een algemene praktijk (zonder specialisaties) dit op het rechtsgebiedenregister kunnen aanvinken. Uit de wens van de NOvA om specialisaties te registreren en daarbij uit te gaan van de 8 genoemde rechtsgebieden, lijkt de conclusie te volgen dat een advocaat met een algemene praktijk (zonder specialisaties), die op het rechtsgebiedenregister aanvinkt dat hij een algemene praktijk heeft, geen zaken mag behandelen op het vlak van de 8 genoemde rechtsgebieden, dan wel dat de NOvA (althans de door de NOvA in te richten zoekmachine) in ieder geval geen rechtzoekenden zal doorverwijzen naar deze 'niet gespecialiseerde' advocaat. Daarmee worden advocaten met een algemene praktijk te kort gedaan.

Voor zover de NOvA meent een minimum aantal opleidingspunten per rechtsgebied verplicht te moeten stellen, menen wij dat aangehaakt kan worden bij de inschrijvingsvoorwaarden van de RvR. Voor de rechtsgebieden waarvoor de RvR thans geen opleidingspunten verplicht stelt (huurrecht, arbeidsrecht en sociaal zekerheidsrecht), kan worden uitgegaan van 4 PO per jaar. Dit verlicht –ten opzichte van het huidige voorstel van de AR– de met meer opleidingspunten gepaard gaande financiële druk en tijdsdruk voor advocaten met een algemene praktijk. Het verlichten van die druk is noodzakelijk, omdat het hier immers doorgaans om de wat kleinere praktijken gaat). Voorts staat het dan tot stand komende totale aantal PO punten in een reëlere verhouding tot het nu verplichte aantal PO punten van 20 (uitgaand van 4 specialisaties).

Van belang is dat rechtzoekenden al gauw voor ieder rechtsgebied op zoek zullen gaan naar een 'specialist', terwijl niet iedere zaak inschakeling van een specialist op één van de 8 genoemde rechtsgebieden vereist. Bovendien zijn specialisten vaak duurder en is daarmee het belang van de rechtzoekende niet altijd gediend. Een voorbeeld: indien een rechtzoekende uitsluitend achterstallig loon dient te vorderen bij een werkgever (zonder dat de werkgever een inhoudelijk verweer heeft), is geen specialisatie op het gebied arbeidsrecht vereist. Verwijst de zoekmachine dan ook naar een advocaat met een algemene praktijk?

Feit is dat een advocaat alleen maar zaken dient aan te nemen waarvoor hij voldoende kennis heeft. Dit kan echter niet (vooraf) door de NOvA getoetst worden, maar dient aan de advocaten zelf overgelaten te worden. Zo niet, dan wordt het voeren van een algemene praktijk onmogelijk gemaakt. Het is ook de eigen verantwoordelijkheid van de advocaat hoe deze omgaat met het behalen van het aantal PO punten. Het behalen van PO punten is geen goede graadmeter voor de toetsing van de kwaliteit van de advocaat. Het is alleen een bewijs dat de advocaat aanwezig is geweest tijdens het vereiste aantal cursussen.

Voorts roept het gebruik van de term 'specialist' de navolgende vragen op:

Wanneer wordt een advocaat door de NOvA als specialist gezien? Wordt een advocaat door de NOvA als specialist gezien als een rechtsgebied wordt genoemd in een opsomming van rechtsgebieden op een website van een advocaat, onder de noemer: Mr houdt zich bezig

met zaken op de rechtsgebieden:?

Wij verzoeken u met deze opmerkingen rekening te houden bij de te nemen vervolgstappen om tot kwaliteitsversterkende maatregelen te komen.

Met vriendelijke groet,

G.C. Blom, mede namens M.J.J.A. Ooms

Ellen Timmer
Maandag 29 mei 2017

LS,

Hierbij maak ik gebruik van de mogelijkheid om op persoonlijke titel deel te nemen aan de consultatie 'Kwaliteitsversterkende maatregelen NOvA'.

INLEIDING

Niemand kan het er mee oneens zijn dat advocaten vakbekwaam horen te zijn. Advocaten beoefenen allerlei specialismen en worden ingeschakeld vanwege enerzijds hun kennis van een vakgebied en anderzijds hun ervaring met dat vakgebied. Want alles wat veel voorkomt, kan een cliënt zelf doen. Het is echter een misvatting van de opstellers van het consultatiedocument om te denken dat het behalen van opleidingspunten een belangrijk middel zou zijn voor het op peil houden van de vakbekwaamheid. Er wordt miskend dat cursussen maar een onderdeel zijn van het totale programma van een advocaat rondom opleiding. Andere onderdelen zijn:

- selectie en begeleiding van advocaten vanuit het advocatenkantoor;
- de wijze waarop in het kader van de uitvoering van opdrachten vaktechnisch onderzoek wordt gedaan;
- beroepsverenigingen;
- bijhouden van vakliteratuur.

Cursussen zijn een beperkt onderdeel van de opleidingsactiviteiten van advocaten en de kantoren waar zij aan verbonden zijn.

Verder is een algemeen gevaar, wat ook de advocatuur bedreigt, dat in steeds grotere mate bewijs moet worden geleverd van het ondernemen van maatschappelijk of beroepsmatige gewenste activiteiten. In het financiële toezicht komt dat in de regelgeving tot uitdrukking als gevraagd wordt om 'vastlegging' van de inspanningen. Voorbeeld: het is niet voldoende om na te gaan door raadpleging van de Europese en Nederlandse sanctielijsten of een persoon op zo'n lijst staat, toezichthouders willen een rapportje in een cliëntenacceptatiedossier waaruit blijkt dat een dergelijke check is uitgevoerd.

Het is een goede zaak dat de NOvA nadenkt over integraal kwaliteitsbeleid, maar het is ongewenst dat dit onderwerp wordt vernaauwd tot het volgen van cursussen en het behalen van opleidingspunten.

CONSULTATIEREACTIE

De tekst op pagina 1 en 2 van het consultatiedocument leiden wat mij betreft tot het volgende standpunt:

[1] Het behalen van opleidingspunten heeft niets te maken met een integraal kwaliteitsbeleid.

Toelichting:

Het volgen van formele cursussen is maar een zeer beperkt deel van de activiteiten van een advocaat om vakbekwaam te worden en te blijven. Door te veel aandacht te geven aan opleidingspunten raken de overige activiteiten buiten beeld.

[2] Vakbekwaamheid omvat niet alleen specialisatie

Toelichting:

In het consultatiedocument mis ik reflectie op het verschil tussen deskundigheid en specialisatie.

Aanbeveling:

ik nodig de NOVA uit om hier beter op in te gaan.

Op pagina 1 en 2 van het consultatiedocument ontbreekt iets wat vooraf gaat aan discussies over opleidingspunten¹, nl.:

[2] De discussie over integraal kwaliteitsbeleid dient te beginnen met de vraag wanneer sprake is of moet zijn van deskundigheid en specialisatie.

Toelichting:

Een voorvraag die gesteld moet worden is wanneer advocaten zich als specialist mogen presenteren. Het begrip specialisatie is op zich al iets om te naar te kijken omdat dit zowel een vak- inhoudelijke kant heeft (bijvoorbeeld het gebied van het arbeidsrecht) als een kant die verband houdt met branches (bijvoorbeeld transport en logistiek). Als een advocaat veel klanten heeft in transport en logistiek, dan betekent dat iets voor zijn ervaring met opdrachtgevers uit die sector, niet over zijn inhoudelijke kennis van transport en logistiek zelf.

Een invalshoek zou kunnen zijn, dat het zich presenteren als deskundige of specialist vooral belangrijk is in die rechtsgebieden waarbij consumenten en kleine en middelgrote organisaties belang bij hebben. Zij kunnen minder makkelijk bepalen wie de meest geschikte advocaat is. Op dit terrein zou de NOVA bemoeienis met de vakbekwaamheid kunnen hebben. Maar dat kan op allerlei verschillende manieren, zoals ik hierna zal toelichten.

Aanbeveling:

betere uitwerking van dit onderwerp.

[3] Er dient te worden nagedacht over de rol die de NOVA moet en wil spelen rondom kwaliteit van de beroepsbeoefening.

Een volgende vraag is of en in welke mate de NOVA zich intensief met vakbekwaamheid en specialisatie moet bemoeien. Allereerst is de vraag wat daar de rechtvaardiging voor is, nu de NOVA niet de enige is, die zich in de advocatuur bezig houdt met vakbekwaamheid.

Met name de grotere kantoren houden zich bezig met vakbekwaamheid, als onderdeel van selectie, opleiding en monitoring van advocaten. Op gespecialiseerde rechtsgebieden zijn specialisatieverenigingen ontstaan die hun eigen systemen van opleiding en toetsing kennen. Voorts vindt er in de gefinancierde rechtshulp ook selectie en toetsing plaats. Daarbij merk ik voorts op dat ik van advocaten die lid zijn van specialisatieverenigingen de klacht hoor, dat zij opleidingspunten moeten halen in cursussen waar zij niets nieuws horen. Dus voorzichtigheid met het verplicht stellen van 'relevante' PO-punten is geboden, zowel voor de NOVA zelf als voor de specialisatieverenigingen.

¹ Als dit al eerder besproken zou zijn, mis ik een verwijzing naar documenten waarin dit uitvoerig aan de orde komt.

Mijn aanbevelingen:

- [a] De NOvA moet het ontwikkelen en bijhouden van vakbekwaamheid aan advocaten zelf en hun kantoren overlaten, tenzij het rechtsgebieden betreft die essentieel zijn voor de rol van de advocatuur in de maatschappij.
- [b] Er dient geen doublure te zijn met bestaande activiteiten, zoals op het gebied van de gefinancierde rechtshulp.
- [c] Het ontwikkelen van een systeem van opleiding, nieuwsvoorziening en eventueel toetsing dient zoveel mogelijk te worden uitbesteed aan specialisatieverenigingen, bijvoorbeeld door middel van accreditatie.
- [4] Het huidige rechtsgebiedenregister dient te worden afgeschaft

Op pagina 2 van het consultatiedocument wordt gesproken over het rechtsgebiedenregister:

Voor de selectie van rechtsgebieden kan aansluiting worden gezocht bij de opgestelde lijst van rechtsgebieden die van toepassing is voor de registratie van specialisaties op het tableau (bijlage 1). Dit is een lijst van 24 rechtsgebieden die in 2014 is opgesteld. Op basis van die lijst – waarvoor

Voorts staat op pagina 2 de volgende vraag:

3. Biedt het huidige rechtsgebiedenregister voldoende informatie voor de rechtzoekenden om terecht te komen bij een gespecialiseerd advocaat ?

Op pagina 3 staat:

A. Het verbeteren van de wegwijzerfunctie van de NOvA: hoe weet een rechtzoekende dat hij met een gespecialiseerd advocaat van doen heeft? Een nieuwe opzet van het huidige rechtsgebiedenregister is nuttig en noodzakelijk voor rechtzoekenden en goed voor de positieve onderscheiding van de advocaat;

Wat mij betreft heeft de NOvA een beperkte wegwijzerfunctie en dient het huidige rechtsgebiedenregister te worden afgeschaft.

Dit rechtsgebiedenregister is een zeer onvolkomen register. Ten eerste sluit het niet aan bij de Europese systematiek. Ten tweede bevat het een wat mij betreft verouderde en onvolkomen indeling van rechtsgebieden, waar ik hier niet op in zal gaan. Het huidige register biedt advocaten de gelegenheid zich deskundige op een rechtsgebied te noemen, zonder dat kan worden vastgesteld of betrokkene dat is.

De gedachte die spreekt uit het consultatiedocument, dat er een 'betrouwbaar' register kan worden gecreëerd, is een onjuiste gedachte, onder andere

het bestaande vereiste van jaarlijks 20 opleidingspunten). Hiermee wordt een zoekmachine onder de verantwoordelijkheid van de NOvA ingericht waarop de rechtzoekende kan vertrouwen.

Het lijkt er op dat de NOvA zich met alle uitingen van advocaten wil bemoeien:

Naast verplichte registratie in een vernieuwd rechtsgebiedenregister kan volgens de algemene raad sprake zijn van profilering als specialist in de volgende gevallen:

- vermelding van het specialisme op de website van de advocaat;
- specialisme kenbaar maken in andere media zoals social media, juridische platforms, publicaties of bij docentschappen;
- op toevoegingsbasis op een door de Raad voor Rechtsbijstand bepaald rechtsgebied werkzaam zijn, waarvoor de Raad voor Rechtsbijstand specifieke inschrijfvoorwaarden heeft opgenomen, zoals bijvoorbeeld BOPZ;
- lidmaatschap van specialisatieverenigingen.

NOvA gaat hier schijnzekerheid bieden. Wat mij betreft moet deze onverstandige weg niet worden ingeslagen.

Aanbevelingen:

- [a] De NOvA dient zich bij het verschaffen van informatie over deskundigheid en specialisatie van advocaten zich zeer terughoudend op te stellen.
- [b] De NOvA dient zich er in het rechtsgebiedenregister toe te beperken dat advocaten kunnen melden dat zij van een specialisatievereniging of een andere relevante organisatie lid zijn.
- [c] Eventueel kan in het rechtsgebiedenregister advocaten de mogelijkheid worden geboden aan te geven met welke rechtsgebieden zij zich bezig houden op basis van de Europese systematiek. Daar zal dan wel moeten worden vermeld dat de NOvA niet in staat is na te gaan of de gegeven informatie juist is.

[5] Met welke rechtsgebieden moet de NOvA zich bemoeien?

Op pagina 3 staat het volgende voornemen van de algemene raad:

C. Het selecteren van rechtsgebieden waarop het vereiste van een minimum aan tien PO-punten geldt.

In het consultatiedocument worden de volgende rechtsgebieden genoemd als gebieden relevant voor 'kwetsbare cliënten':

- Arbeidsrecht;
- Sociaal zekerheidsrecht;
- Huurrecht;
- Jeugdrecht;
- Personen- familie- en erfrecht;
- Psychiatrisch patiëntenrecht;
- Strafrecht (waaronder ook rechtsbijstandverlening aan slachtoffers en benadeelde partij);
- Asiel- en vreemdelingenrecht.

Dit zijn inderdaad rechtsgebieden die relevant zijn voor particulieren en kleine en middelgrote ondernemers. Op de meeste van deze gebieden zijn er ook specialisatieverenigingen die actief zijn op het

gebied van opleiding en nieuwsvoorziening. Het consultatiedocument zegt niet waarom de NOvA iets zou moeten toevoegen aan wat er nu al gebeurt.

Ik ben van mening dat de NOvA, vóór er met betrekking tot deze rechtsgebieden maat- regelen worden voorgesteld, eerst toelicht waarom die maatregelen nodig zijn, bij- voorbeeld aan de hand van gegevens als:

- het aantal advocaten dat in het rechtsgebied actief is;
- het aantal 'kwetsbare cliënten' dat door de advocatuur wordt bediend;
- de aanwezigheid van andere vakbekwaamheidssystemen 2;
- het aantal incidenten als gevolg van het ontbreken van vakbekwaamheid van advocaten;
- de beschikbare cursussen op de rechtsgebieden.

Aanbeveling:

zorg voor een betere onderbouwing van de regelgevingsnoodzaak, per rechtsgebied en eventueel doelgroep.

[6] Vraag inzake opleidingspunten

Op pagina 3 staat het volgende voornemen van de algemene raad:

B. Het introduceren van het vereiste van een minimum aan tien opleidingspunten (PO punten) voor het rechtsgebied waarop een advocaat zich als specialist profileert.

Op pagina 2 van het consultatiedocument staat de volgende door de AR besproken vraag:

1. Is het nuttig en noodzakelijk verplichte opleidingspunten, gecategoriseerd naar rechtsgebied, in de regelgeving op te nemen?
 - a. zo ja, hoeveel?;
 - b. zo ja, voor welke rechtsgebieden?

Onder verwijzing naar het bovenstaande luidt mijn antwoord op vraag 1.a: nee. Mijn antwoord op vraag 1.b: dient eerst beter te worden onderbouwd, zie hierboven onder [5].

[7] Advocaat als rechtshulpverlener

Op pagina 2 staat een vraag die niets te maken heeft met kwaliteitsbeleid en alles met marketing: Naar mijn mening hoort in de discussie over kwaliteitsbeleid de marketing van de advocatuur geen rol te spelen.

Advocaten onderscheiden zich van andere rechtshulpverleners door de verplichte procesvertegenwoordiging bij bepaalde soorten zaken.

Op alle andere rechtsgebieden concurreren zij met de rest van de wereld die juridisch advies geeft, zoals zelfstandige juridische adviseurs, deurwaarders, belastingadviseurs, accountants, administratiekantoren, enzovoorts.

2 Inclusief gespecialiseerde kantoren met interne opleiding en begeleiding.

Als de NOvA iets zou willen doen op het gebied van vakbekwaamheid, zou dat terreinen met verplichte procesvertegenwoordiging moeten betreffen.

Marketing kan aan de advocatuur zelf worden overgelaten.

[8] Conclusie

De NOvA slaat door middel van dit consultatiedocument een verkeerde weg in. Ik adviseer de NOvA om dit traject stop te zetten en de kwaliteitsbevordering op een nieuwe, andere manier aan te pakken.

[9] De kwaliteit van het consultatiedocument

Tot slot nog een opmerking over de kwaliteit van het consultatiedocument: ik mis in het document een systematische aanpak en verwijzing naar onderliggende onderzoeken en literatuur. Het zou goed zijn geweest als de NOvA in het document duidelijke consultatievragen zou hebben gesteld.

Ellen Timmer

M.H. Heeg
maandag 29 mei 2017

Geachte collega's en confrères,

Naar aanleiding van de oproep van de Orde en de Algemene Raad ten aanzien van het voorstel kwaliteitsversterkende maatregelen NOVA namens ondergetekende het volgende.

Ondergetekende ondersteunt van harte het standpunt van de fractie Noord-Nederland van het College van Afgevaardigden waaruit blijkt dat deze fractie het niet eens is met het meest recente voorstel van de Algemene Raad die ziet op een aanmerkelijke verhoging van de verplichte PO-opleidingspunten per jaar, afhankelijk van praktijk en specialisme.

De voorgestelde rechtsgebieden zijn volstrekt willekeurig en het voorstel houdt een aanmerkelijke verzwaring van de jaarlijks te ondergane cursusverplichtingen in. Verder spreekt uit het beleid geen enkel vertrouwen in de kwaliteit van de advocaat en de eigen verantwoordelijkheid om zijn/haar vak op de door hem/haar gewenste wijze bij te houden. Daar komt nog bij dat het voorgestelde beleid haaks staat op de vergoedingen die de Raad voor Rechtsbijstand in diverse toevoegingszaken verleent. De gemiddelde advocaat die op toevoegingsbasis werkt krijgt zo weinig betaald dat daar niet eens meer een specialisatie van bekostigd en in stand gehouden kan worden (in vele echtscheidingen ontvangt de advocaat vaak nog maar € 10,00 bruto per uur van welke vergoeding dan ook nog alle kosten betaald dienen te worden). Indien de Orde voor kwaliteit staat, dan zou de Orde juist met deze vergoedingen eens heel hard aan het werk moeten gaan en niet steeds de advocaat nog verder de duimschroeven dienen aan te draaien.

Ondergetekende meent zeker dat een advocaat zijn vak dient bij te houden, maar niet dat dit op verplichte basis en met alle opleidingskosten van dien dient samen te gaan. Voor het overige wordt bijgevoegde brief van de fractie Noord-Nederland van het College van Afgevaardigden volledig onderschreven (bijlage).

Met vriendelijke groet,
M.H. Heeg

P.H. Visser
maandag 29 mei 2017

Geachte Mevrouw/Heer,

Als oud-bestuurslid van de rechtswinkel Amsterdam in de 70er jaren en daardoor ook indertijd betrokken bij de opbouw van de financiële rechtshulp valt mij het volgende op.

Binnen de rechtswinkel waren 5 secties, betrekking hebbende op vijf rechtsgebieden. Op drie van deze rechtsgebieden (naast familierecht en diversen) bestaan plannen nadere eisen te stellen middels de verplichting tot opleidingspunten: arbeidsrecht, sociaal verzekeringsrecht en huurrecht. Alleen die advocaten, die zich daarin gespecialiseerd hebben en jaarlijkse opleidingspunten hebben behaald, zo zijn de plannen, kunnen worden toegevoegd.

Ik kan dan niet anders zien dan monopolisering van de rechtshulp door diegene, die toch al binnen een vereniging op betreffende terreinen bezig zijn. In beginsel gaat het om grotere kantoren, die sterk kunnen specialiseren en in de regel zijn gevestigd in stedelijke centra. Daarmee winnen deze kantoren hun terrein, al jarenlang de speerpunten van de sociale rechtshulp, weer terug.

Naar mijn mening ontstaat daardoor afbreuk van de toegang tot het recht. Er is juist een tendens waar te nemen van verschuiving van grotere kantoren naar kleinere kantoren in de naaste omgeving van de mensen. In Duitsland is de ontwikkeling veel sterker. Daar bevindt zich bij wijze van spreken een advocatenkantoor op elke hoek van de straat. Ook in de rechterlijke macht gaan stemmen op "meer naar de mensen toe te gaan". Ik verwijs naar populaire tv-programma's inzake geschillenbeslechting.

Het betreft in casu rechtsgebieden, waarmee de "gewone man of vrouw" veel te maken krijgt. Bij de wijk- of dorpsadvocaat, waar een rechtszoekende in de regel zo binnen kan lopen, moet hij dan horen: "ik kan de zaak niet voor u behandelen want ik krijg daar geen toevoeging voor" en "u moet naar de advocaat in de grote stad".

Dat advocaten zich op betreffende rechtsgebieden zouden moeten specialiseren lijkt mij overigens niet nodig. Zeker met netwerken kan men op de meest specialistische onderdelen van betreffende rechtsgebieden de meest actuele uitspraken en commentaren vinden.

Daarbij komt dat een groot deel van de rechtsbijstand op genoemde rechtsgebieden verloren is gegaan aan andere beroepsgroepen, zoals accountants, boekhouders, juristen, rechtsbijstandverzekeringen, deurwaarders. Rechtsbijstand door een advocaat is immers niet verplicht en, zegt u zelf, zo ingewikkeld zijn de rechtsgebieden ook niet dat een gemiddeld ontwikkelde Nederlander met enige studie niet zelf in een doorsnee zaak naar de kantonrechter gaat althans zou kunnen gaan.

Een ander gevolg, welke ik nu al in de overregulering waarneem, is dat een groot aantal "cursisten" bij de opleidingscursussen de nadere ontwikkelingen reeds weten uit vakbladen en de praktijk. Om mij heen, met name de jonge advocaten, zitten op hun van netwerk voorziene telefoon te e-mailen, post door te nemen o.i.d." Een bekend strafpleiter naast mij zat tijdens een recente cursus een boek te lezen. Wordt de toegang tot de plaatselijke c.q. een aan de rechtszoekende bekende advocaat door nadere regulering beperkter, dan dreigen andere beroepsgroepen de rechtsbijstand verder over te nemen.

Met vriendelijk groet,
P.H. Visser

Z.J. Rittersma (ASP)
maandag 29 mei 2017

Geachte collega, confrère,

Het bestuur van de specialisatievereniging ASP heeft kennisgenomen van het verzoek om deel te nemen aan de consultatieronde over het kwaliteitsbeleid.

Achtergrond

De vereniging bundelt kennis en krachten van de gespecialiseerde letselschadeadvocaten die enkel en alleen voor slachtoffers optreden. Zoals de Orde waarschijnlijk wel bekend zal zijn, is het veld van de letselschade bij uitstek een juridisch gebied waarop sterke concurrentie aan de orde is. Geconcurrereerd wordt met een niet of nauwelijks gereguleerd veld. Er zijn geen regels voor de kwaliteit van belangenbehartigers die slachtoffers mogen bijstaan, terwijl er door verzekeraars juist vanuit het eigen gemak is gekozen voor standaardiseren van beloning van dergelijke concurrenten via de zogenaamde PIV-regeling. In feite worden die zelfs voorgefinancierd. Een regeling die perverse incentives geeft om vooral op de eigen portemonnee te letten en juist niet om verantwoording af te leggen aan de benadeelde die wordt bijgestaan. Weliswaar zijn er betrouwbare bureaus die het beste met hun cliënten voorhebben. Dat doet niet af aan het feit dat er zorgelijke ontwikkelingen zijn, die op lagere termijn de toegang tot gespecialiseerde advocatuur onder druk kan zetten.

Kwaliteit

Geregeld zien onze leden dat er zaken in een laat en bijna hopeloos stadium moeten worden overgenomen. De schaderegeling heeft zich dan beperkt tot standaard briefjes, het invullen van door verzekeraars gedicteerde schademodellen in de vorm van richtlijnen van de Letselschaderaad (een status die zelf verklaard is). Helaas werkt ook het Ministerie van Veiligheid & Justitie daaraan mee door andere op de site van De Rechtspraak te verwijzen de Letselschaderaad. Ook worden benadeelden door Slachtofferhulp en vermoedelijk ook Juridisch Loket verwezen naar bureaus die aangesloten zijn bij het inmiddels in de Letselschaderaad opgegeane Stichting Keurmerk Letselschade. Verkeersslachtoffers worden al sinds jaar en dag vooral naar dergelijke bureaus verwezen. Dit gebeurt vanuit de onjuiste gedachte dat dit toevoegingen spaart, terwijl in het hele veld, inclusief de advocatuur het merendeel van de zaken (95% of meer) buiten rechte wordt geregeld zonder dat er ooit een toevoeging nodig is.

Helaas heeft ook de Orde in het verleden beslissingen genomen die geen positieve bijdrage aan de kwaliteit op (tenminste) dit vakgebied hebben geleverd. Het besluit om rechtsbijstandsverzekeraars toe te staan advocaten in dienst te nemen die niet -zoals gewone Cohen-advocaten- alleen de eigen werkgever mogen bijstaan, maar verzekeren van de verzekeraar waarvoor exclusieve rechtsbijstand wordt verleend, zorgt voor oneigenlijke concurrentie.

Niet de concurrentie is het probleem, maar de onvrijheid waarmee de verdeling van zaken gaat. Ook de inherente doorstroomnormen die intern bij rechtsbijstandsverzekeraars gelden zorgen voor afkalvende kwaliteit. Daar komt als ongewenst uitvloeisel van de strijd om vrije advocatenkeuze bij dat de verzekeraars trachten hun verdienmodel op orde te houden door vrije advocatenkeuze via vergaande beperking van de gedekte som terug te dringen. Vrije keuze is beperkt in middelen, de voorkeursadvocaat van de rechtsbijstandsverzekeraar of de interne behandelaar/ Cohen-advocaat krijgt een ruimer(e) dekking.

Helaas zien de leden van ASP ook met regelmaat (en gevreesd moet worden: veel vaker niet) dat er zaken door rechtsbijstandsverzekeraars in het kader van de Geschillenregeling worden verwezen naar

niet in letselschades gespecialiseerde advocaten met weinig of geen ervaring of specifieke kennis op het gebied van aansprakelijkheidsrecht en schadevergoedingsrecht. Dat gebeurt omdat rechtsbijstandsverzekeraars prijsafspraken maken met advocatenkantoren of netwerken van advocatenkantoren en de meeste verzekerden onvoldoende weten wie de echte specialisten zijn. Dergelijke verzekerden zijn dus te beïnvloeden in de richting van een advocaat waarmee de verzekeraar prijsafspraken heeft gemaakt en waarvan een gunstig oordeel wordt verwacht.

De politiek laat zich hieraan helaas door overwegingen die betrekking hebben op de gevolgen op korte termijn niet veel gelegen liggen en denkt dat de markt zaken zelf kan regelen. Vergeten wordt echter dat er een ongelijke macht is op de markt. Dat leidt er toe dat onze leden meer en meer zullen moeten procederen om de samenwerkende verzekeraars, die een gezamenlijk en groot belang hebben om de schadevergoeding te beperken en te standaardiseren, te dwingen tot de bij wet voorziene volledige schadevergoeding in plaats van een forfaitaire compensatie. Daarmee wordt de door invoering van art. 6:96 BW op grond van het Drenth-arrest bereikte effect van versterking van de materiële rechtspositie van de benadeelde geleidelijk ondergraven. Als aan dergelijke tendensen van efficiency een democratisch besluit ten grondslag zou liggen, kan dat acceptabel genoemd worden. Maar het systeem werkt zo dat het polderen juist niet leidt tot democratische besluitvorming.

Verwezen wordt naar de bijlage die in het kader van een vorige consultatie in 2014 is toegezonden.

Verstevinging kwaliteit

Het eigenlijke doel van de huidige consultatie is daarmee deels verbonden. In ieder geval zijn de 3 doelen van de vereniging ASP nauw verwant aan de vragen die zijn voorgelegd. Niet voor niets is de vereniging er gepast trots op dat zij bij de eerste lichting specialisatieverenigingen hoorde die werd toegelaten tot het door de Orde in het leven geroepen Keurmerk specialisatieverenigingen.

Door vergaande uitwisseling van kennis in de vorm van collegiaal overleg, door intervisie en door opleidingen die we gezamenlijk inkopen en organiseren, bereikt de vereniging dat een steeds grotere groep advocaten (inmiddels ruim 140) toegerust is om mensen met personenschade gedegen bij te staan buiten en als het moet ook in rechte. Voor ASP leden geldt dan ook al de eis dat tenminste 10 punten op het vlak van Personenschade behaald moeten worden.

Wij denken dat het in dit tijdsgewricht met een steeds toenemende stroom informatie en voortschrijdende specialisatie op allerlei terreinen van de maatschappij, onontkoombaar is dat het juridische veld daarbij niet achterblijft. Naast een heroriëntatie op de hiervoor aangestipte gebieden voor de rol die een verenigde advocatuur kan spelen om een stem van betekenis te zijn tegen ongewenste ontwikkelingen, is bevorderen van specialisatie van de toegelaten advocaten een belangrijk middel.

Antwoorden op de gestelde vragen

In verband met de in het consultatiedocument gestelde vragen en gedane suggestie wordt vanuit de ASP, zowel het bestuur als de hiervoor geraadpleegde Kwaliteitscommissie het volgende opgemerkt:

- Waar het de bedoeling is dat de advocatuur zich positief onderscheidt van overige dienstverleners rijst de vraag waarom dan niet voor elk rechtsgebied eisen worden gesteld ten aanzien van opleidingspunten. Juist door hoge eisen op dat gebied te stellen (voor iedere specialisatie tenminste 10 PO-punten) wordt het toetreden tot een beperkt aantal specialisatieverenigingen en daarmee het echt specialiseren bevorderd. Daardoor wordt kwaliteit bevorderd.

Naar buiten heeft dit ook een duidelijke werking op de justitiabele. Het zorgt er ook voor dat op termijn de zelfverklaarde specialist op een breed pallet van specialistische vakgebieden uitsterft, omdat domweg niet voldoende tijd en middelen aanwezig zal zijn om aan alle eisen te blijven voldoen.

De rechtzoekende kan immers niet onderscheiden of vermeldingen op een website over kennis en ervaring voldoende stroken met de werkelijkheid en krijgt daarvoor een extra toetsingsmogelijkheid.

- De lijst met rechtsgebieden voor de registratie van specialisaties op het Bureau moet worden uitgebreid met het vakgebied van de Personenschade. Er zijn niet voor niets twee specialisatieverenigingen. Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat van alle ASP leden geldt dat zij ook lid van de LSA zijn. De toegang tot het lidmaatschap bestaat op basis van de opleidingseisen van de LSA. Die vereniging verzorgt de specialisatieopleiding in samenspraak met de Grotius Academy, verzorgt algemene nascholing op niveau en handhaaft de kwaliteit door middel van audits (mede ten behoeve van ASP).

Het vakgebied is een van de eerste waarop specialisatie van de grond kwam. Alleen al daarom is het vreemd dat dit vakgebied niet is opgenomen in de lijst met specialisaties waarvoor een registratie kan worden gedaan. Het zorgt ook voor een versteviging van de marktpositie van deze serieuze en betrokken groep advocaten in het veld, als welkom tegenwicht van de druk die wordt gevoeld om het aan verzekeraars gelieerde Keurmerk te houden.

- Het wordt door de ASP als een omissie gezien dat voor toevoegingen in letselschadezaken (afgezien van zogenaamde 0013 zaken in het strafrecht, aan de eisen waarvan echter maar een deel van de ASP-leden voldoet die op de lijst staat als "Slachtofferzaken"), geen specifieke inschrijvingsvoorwaarden gelden.

Juist bij letselschadezaken waarvoor procedures gevoerd moeten worden, wat veel voorkomt bij met name medische aansprakelijkheden en beroepsziekten, zou het voor een toevoeging vereist moeten zijn dat een gespecialiseerd letselschadeadvocaat optreedt. Ook daarvoor moet een eis van tenminste 10 PO punten gelden.

- De Orde zou een lans moeten breken voor de eis dat bij verwijzing door rechtsbijstandsverzekeraars bij onvoldoende kennis of capaciteit of in het kader van de wettelijk voorgeschreven geschillenregeling door de rechtsbijstandsverzekeraar moet worden gewezen op de geregistreerde specialisten als de verzekerde niet zelf een eigen voorkeursadvocaat heeft.

Juist het item access to justice vergt een actieve rol van de Orde en in het kielzog daarvan van de specialisatieverenigingen. Een actieve(re) rol op het vlak van overleg met marktpartijen en instanties als AFM, Ministerie, de Raad voor Rechtsbijstand etc. kan door de Orde met een actieve bijdrage vanuit de specialisatieverenigingen met des te meer kennis en inzet worden ingevuld. De vereniging ASP is graag bereid daarvoor vanuit de rangen van de leden vertegenwoordigers te zoeken en af te vaardigen.

Het bestuur van de vereniging van Advocaten voor Slachtoffers van Personenschade wenst de commissie die deze consultatie uitvoert en de Orde evenals alle collega's en confrères die betrokken zijn veel inspiratie en wijsheid toe. Mocht het nu al gewenst zijn meer input te krijgen voor verdere uitwerking van de plannen, dan volstaat een verzoek via het bovenstaande emailadres of een telefoontje naar het secretariaat.

Z.J. Rittersma

Annemarie Koopman
maandag 29 mei 2017

Geachte heer / mevrouw,

Hierbij reageer ik op persoonlijke titel. Ik ben overigens bestuurslid van de Vereniging van Incasso en Procesrechtadvocaten (VIA), en ook lid van andere verenigingen.

Ik ben reeds meer dan 20 jaar advocaat en doe van alles dat civiel is, dus geen strafrecht of bestuursrecht.

Het is wel nuttig en noodzakelijk verplichte opleidingspunten te halen, echter 10 punten op al de genoemde rechtsgebieden is niet te doen en overdreven. Voor de VIA hebben wij thans 8 punten verplicht gesteld voor onze leden. Deze punten zijn overigens voor meerdere rechtsgebieden nuttig omdat het immers over procesrecht gaat (onder andere).

Ik vind dat ieder de vrijheid moet hebben om de 20 punten te blijven behalen die nu verplicht zijn op de rechtsgebieden naar keuze. Het tast ook de ondernemersvrijheid aan van de advocaat als alles wordt overgereguleerd. Een goede allround civiele advocaat kan naar mijn mening meer problemen oplossen, dan iemand die specialist is op één rechtsgebied. Het gaat in de praktijk niet altijd over ingewikkelde juridische vraagstukken, maar vaak over menselijke problemen die achter een juridisch probleem schuil gaan.

Het puntenaantal van de RvR op dit moment is prima en volstaat. Naar mijn mening hoeft dit niet verhoogd te worden. De consequenties voor de advocaat zijn te groot als er bijv. 40 punten behaald moeten worden. Dit kost veel tijd en geld. Wordt daar ook over nagedacht?

Zijn er andere mogelijkheden (vraag 2), ja, screening aan het begin en na drie jaar. Is iemand geschikt om advocaat te zijn / te worden? Niet iedereen heeft het in zich om een goede advocaat te worden. Het vak vereist veel, mondelinge en schriftelijke vaardigheden, maar vooral ook mensenkennis / praktische vaardigheden, naast uiteraard een goede juridische kennis, commerciële vaardigheden en kunnen omgaan met stress. Je kunt iemand nog zoveel punten laten halen als je wilt, maar dat maakt nog niet altijd dat de dienstverlening er daarmee op voor uit gaat. Er komt meer bij kijken, dan alleen het blijven bijscholen van de juridische kennis.

Intervisie is bijvoorbeeld een goed middel. Met een aantal collega's dilemma's uit de praktijk bespreken, is zeer leerzaam of een jurisprudentie overleg met collega's van verschillende kantoren. Ook goed voor de onderlinge verhoudingen overigens.

3. Ja, ik denk dat het rechtsgebiedenregister redelijk uitgebreid is. Advocaten kunnen zich verder op hun eigen website profileren en op andere wijze en doen dit ook steeds meer.

Met vriendelijke groet,
Annemarie Koopman

Gosselaar Advocaten
maandag 29 mei 2017

L.S.!

Het afgelopen weekend heb ik mij eens gezet de rondgezonden mailing nader te bestuderen waarbij ik mij voorts heb gezet het stuk van commentaar te voorzien.

Vooropgezet zij, dat het verhaal mij weloverwogen voorkomt hoewel een aantal zaken nader dienen te worden aangezet.

In de eerste plaats wil ik opmerken, dat ik van mening ben, dat we de kwaliteitsbewaking van de advocatuur in zijn totale omvang in eigen hand moeten trachten te houden;
We moeten er voor zorgen, dat de organen en organisaties welke dolgraag meer over "ons" te zeggen zouden willen hebben – ministerie en ook het orgaan bij uitstek daarvan, de Raad voor Rechtsbijstand – op een afstand blijven, maar dan moeten we er ook voor zorgen, dat we de kwaliteitsbewaking goed op orde hebben. We hoeven niet voor de muziek uit te lopen, maar we moeten wel er voor zorgen "bij" te blijven.

Wat de ideeën betreft rond de acht voorgestelde rechtsgebieden, welke in de plaats moeten komen van de 24 van 2014 merk ik op, dat ik dat toejuich; de 24 van 2014 scheppen veel onduidelijkheid en kennen ook een zekere overlap maar een terugbrengen tot 8 duidelijk afgebakende rechtsgebieden schept een veel grotere duidelijkheid: doen dus!

Een rechtsgebiedenregister zou een verbetering betekenen boven de huidige situatie.

Een aanpassing zal meer te volgen cursus voor de advocaten betekenen; dat kost tijd maar vooral ook geld.

De te volgen kwaliteitscursussen zijn prijzig en vergen niet alleen voor het volgen ervan sec veel tijd, maar ook vergen deze een stukje voorbereiding.

Bij het systeem van de gefinancierde rechtshulp heeft daarvoor geen compensatie plaats; ik wil de Algemene Raad oproepen zich in te zetten hiervoor een oplossing te zoeken.

De meerkosten met drie rechtsgebieden vergen al snel plm. € 2.000,-- per persoon en dat betekent voor een doorsnee drieman kantoor op kostenbasis toch al snel minimaal € 6.000,-- extra.

We hebben het dan nog niet eens over de extra tijd die we er mee kwijt zijn.

Kan het terugdraaien van de loer welke Fred Teeven de advocatuur heeft gedraaid met een beetje erbij daarin een oplossing zijn?

Groetend,
Mr F. Gosselaar

Petra Oskam
dinsdag 30 mei 2017

Geachte mevrouw Westdorp,

In deze e-mail reageer ik namens het bestuur van de Vereniging van Letselschade Advocaten (LSA) op uw e-mail van 18 april jl. en de consultatie inzake kwaliteitsbeleid.

In de consultatie is aangegeven dat overwogen wordt om een minimum van tien PO-punten te introduceren op het rechtsgebied waarop de advocaat zich profileert. Voorts wordt vermeld dat bij de keuze voor de rechtsgebieden waarvoor dit wordt overwogen de kwetsbare cliënt als uitgangspunt is genomen. In de lijst met rechtsgebieden is het rechtsgebied 'personenschade / letselschade' niet genoemd. Ook voor dit rechtsgebied geldt dat vaak sprake zal zijn van kwetsbare cliënten. Voorts geldt dat het onze ervaring is dat de kwaliteit van de advocaten die zich op dit rechtsgebied profileren niet altijd even constant is.

Voorwaarden om lid te mogen worden van de LSA zijn onder meer:

- in de acht jaar voorafgaand aan het verzoek om lid te worden moet de aanvrager ten minste vijf jaar advocaat zijn;
- het behalen van de Grotius/LSA-opleiding;
- het volgen van de door de vereniging verplicht gestelde cursussen;
- LSA-leden moeten ten minste de helft van het aantal verplichte PO-punten op het terrein van het personenschaderecht behalen;
- het bijwonen van intervisie-bijeenkomsten;
- het voldoen aan een ureneis (ten minste 500 uren per jaar besteden aan personenschadezaken);
- voor LSA-leden geldt een verplichte minimum-bibliotheek;
- de statuten en het huishoudelijk reglement waarborgen dat een LSA advocaat volstrekt onafhankelijk is en voldoet aan strenge eisen op gebied van vakbekwaamheid, financiën en organisatie. De statuten, het huishoudelijk reglement, de kwaliteitsverklaring en andere relevante documentatie is te vinden op onze website www.lsa.nl

Ook andere specialisatieverenigingen stellen eisen aan het lidmaatschap daarvan, die verder gaan dan het behalen van 10 PO-punten op het betreffende gebied. Het is naar onze mening dan ook maar de vraag of het noodzakelijk is om naast de eisen die de specialisatieverenigingen stellen, ook vanuit de NOvA eisen te stellen aan de inhoud van de te behalen punten. Om de kwaliteit van de dienstverlening op het gebied van personenschade te waarborgen zouden wij graag zien dat een advocaat zich pas mag profileren als specialist, indien hij aan de voorwaarden van onze specialisatievereniging (die het keurmerk van de Orde draagt) voldoet. Het behalen van 10 PO-punten op het rechtsgebied personenschade is daarvoor niet voldoende. Wij zouden ons kunnen voorstellen dat hetzelfde voor andere specialismes geldt, in die zin dat een advocaat zich alleen als specialist op een bepaald terrein mag profileren indien hij/zij lid is van de betreffende specialisatievereniging.

Wij bepleiten dat een advocaat in het rechtsgebiedenregister uitsluitend het rechtsgebied personenschade mag vermelden indien hij/zij voldoet aan de voorwaarden zoals die ook aan een LSA-advocaat worden gesteld. De LSA zou het graag zien dat een ieder die zich als specialist mag afficheren ook lid is van de LSA. Voor zover lidmaatschap en bijvoorbeeld door de LSA verplicht te volgen cursussen niet afdwingbaar is, zullen de overige voorwaarden

naar de mening van het bestuur van de LSA ten minste hebben te gelden voor de advocaat die zich volgens de orde als specialist mag afficheren.

Indien voor een bepaald gebied geen specialisatievereniging bestaat, zou voor dat specialisme een ondergrens van 10 PO-punten kunnen worden gehanteerd. Daarbij vinden wij het overigens reëel dat een advocaat zich slechts op een beperkt aantal rechtsgebieden specialist zal kunnen noemen.

Vriendelijke groet,
Petra Oskam

J.J.M van Driel
dinsdag 30 mei 2017

Geachte collega's en confrères,

Veel van ons werk bestaat uit het verzamelen van de juiste gegevens ter ondersteuning van argumenten. Wie de mogelijke argumenten kent weet waar naar moet worden gezocht.

Een niet op het onderwerp gespecialiseerde eenpitter kan dat ook.

Voor een niet-specialist is het verstandig beleid om wanneer zich een zaak aandient waarvan hij mogelijk niet alle ins en outs kent, in overleg met de cliënt te gaan praten met een specialist die hem op het spoor van de juiste argumenten kan zetten. In het uiterste geval kan de eenpitter het stuur helemaal aan de specialist overgeven.

Voordeel van deze werkwijze is dat de cliënt het specialistentarief niet over de volledige dossierbehandeling verschuldigd wordt.

Kort geleden heb ik na net geen 10 jaar een dossier afgesloten dat in hoger beroep, bij de Hoge Raad en na verwijzing geheel draaide om bestuurdersaansprakelijkheid. Een advocaat specialist/docent aan de UvA wees mij de weg in de jurisprudentie. Het verwijzingshof nam enige pagina's feitelijke informatie op welke rechtstreeks uit mijn gedingstukken kwam, te beginnen met de eerste aanleg. Dit grapje kostte de cliënt veel geld, maar het had hem nog veel meer gekost als het dossier volledig door een specialist was behandeld.

Bij het stellen van extra eisen aan de kennis dient er oog voor te zijn dat veel advocaten of bij ontbreken van voldoende kennis er gewoon niet aan beginnen, of zich al of niet gesteund door een specialist in het onderwerp verdiepen en tot een goede dossierbehandeling komen.

Met vriendelijke groet,
J. van Driel

Anja Smits | Advocatenkantoor Smits
dinsdag 30 mei 2017

Geachte Algemene Raad,

Hiermee wil ik graag kort reageren op uw stuk 'Kwaliteitsbevorderende maatregelen NOvA' d.d. 4 april jl. in het kader van de consultatieronde.

Op zich kan ik mij vinden in het stellen van nadere opleidingseisen voor de betreffende specialisaties, mede d.m.v. het behalen van minimaal 10 punten per jaar op die gebieden. Als Familierecht- én Jeugdrechtspecialist maak ik echter wel bezwaar tegen het kennelijk nu voorgestelde totale aantal van minimaal 20 punten hiervoor (en zelfs 30 indien men nog een andere specialisatie beoefend). Tussen de beide 'specialisaties' zit immers een enorme overlap (vooral op het civiele gebied) waardoor de te volgen opleidingen vaak ten behoeve van beide specialisaties strekken, zonder dat daarvoor extra punten worden toegekend. Wellicht dat e.e.a. in de praktijk nog nader zal worden uitgewerkt c.q. genuanceerd, maar ik dacht er goed aan te doen u hierop alvast te attenderen.

Een suggestie tot verbetering zou zijn om net als bij bijvoorbeeld 'Slachtofferzaken', bij de Jeugdrechtspecialisatie op te nemen dat 5 punten vallen onder 'strafrecht' en 5 punten onder 'Familierecht'. Dan zijn de civiele én strafrechtelijke aspecten m.i. voor de gespecialiseerde Jeugdrechtadvocaat m.i. meer dan voldoende gewaarborgd.

Ik vertrouw erop u hiermee van dienst te zijn geweest. Mocht er nog behoefte zijn aan nader overleg en/of anderszins meedenken dan ben ik daartoe graag bereid.

Met vriendelijke groet,
Anja Smits

S.L. Sarin
dinsdag 30 mei 2017

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij mijn reactie op de voorgestelde Kwaliteitsbevorderende maatregelen zoals voorgesteld door de NOvA.

De voorgestelde maatregelen met namen met betrekking de minimum punten per jaar voornamelijk op het gebied van huurrecht, arbeidsrecht en sociaalzekerheidsrecht leiden mijn inziens tot een onevenredige verzwarende voor advocaten die een algemene praktijk uitoefenen. Ik vraag mij af of deze maatregelen een oplossing is voor een probleem dat er niet is. Kwaliteit moet voorop staan, echter dit kan tot in het extreme worden doorgevoerd. Als er signalen zijn dat de huidige werkwijze, advocaten dienen 20 punten te behalen op de gebieden waar zij werkzaam zijn, in de praktijk niet voldoende is dan kan ik mij vinden in de voorgestelde maatregel. Zijn er geen signalen waaruit blijkt dat het huidige systeem niet werkt dan lijken mij de maatregelen overbodig. Zoals eerder gesteld is het waarborgen van de kwaliteit voor rechtzoekenden vanzelfsprekend echter mag dit niet leiden tot de onmogelijkheid van een advocaat om op meerdere rechtsgebieden diensten te verlenen.

De voorgestelde maatregelen lijken er van uit te gaan dat het huidige systeem onvoldoende de kwaliteit van dienstverlening waarborgt. Ik vraag mij af of dit ook echt het geval is. Ik denk dat het uitgangspunt van elke maatregel moet zijn dat deze verbetering aanbrengt in een systeem welke in de praktijk niet of onvoldoende blijkt te werken.

Ik hoop dat mijn bericht tot een heroverweging leidt ten aanzien van de voorgestelde maatregelen.

Met vriendelijke groet,
Sohan Sarin

Mr. L.E.J. Vleesenbeek
30 mei 2017

Geachte Confrère, Kollega,

Onderstaand treft U aan mijn korte reactie op de voorstellen.

Naar mijn mening slaat de Orde de plank volledig mis.
Invoering van een vereiste van 10 punten per rechtsgebied zal voor de sociale advocatuur de doodsteek zijn.

Hetgeen thans wordt voorgesteld gaat nog vele malen verder dan de maatregelen van de Raad voor Rechtsbijstand en hetgeen Staatssecretaris Teeven heeft ingezet.

In mijn praktijk heb ik zeer veel cliënten met problemen op diverse gebieden welke cliënten ook graag door één advocaat en niet door vier of vijf advocaten willen worden bijgestaan.

Mijn praktijk bestaat uit : Strafrecht, Jeugdstrafrecht, Jeugdrecht Civiel, Asielrecht, Vreemdelingenrecht, sociale verzekeringen en sociale voorzieningen en algemeen bestuursrecht.
De maatregelen van de Raad voor Rechtsbijstand hebben al voor een inkrimping van de praktijk gezorgd, onder andere door het inperken van de piketregelingen.

Om mijn praktijk te behouden zal ik wellicht zelfs zeventig punten of meer moeten gaan behalen. Let wel deze rechtsgebieden behandel ik thans al meer dan twintig jaar.

De voorstellen zullen dan ook een beperking van en inmenging in mijn praktijk zijn.

Waarom 10 punten per jaar per rechtsgebied gevolgd moeten worden is mij een raadsel. Immers van een advocaat mag toch worden verwacht dat hij zich op de hoogte houdt van hetgeen op zijn/haar rechtsgebieden gebeurd.

Advocaten welke op een sectie werken zullen niets merken van deze maatregelen. Immers zij behandelen één of twee rechtsgebieden en kunnen volstaan met twintig punten.
Dit zijn overigens gewoonlijk niet de kantoren waar op toevoegingenbasis wordt gewerkt.
Mijn praktijk bestaat voor bijna honderd procent uit toevoegingszaken.

Het voeren van een sociale praktijk kan op zich ook als een specialisatie worden gezien. Immers al deze advocaten zijn gewend om deze, kwetsbare, cliënten op diverse gebieden bij te staan.

Overigens merk ik nog op dat ik voor een aantal gebieden afzonderlijke specialisatie cursussen heb moeten volgen. Kennelijk hebben deze cursussen dan ook geen waarde meer.

Wanneer deze plannen doorgaan zal zulks betekenen dat de kantoren welke zich, net als ik, toeleggen op een sociale praktijk, hun praktijk moeten inkrimpen. Het belang van de kwetsbare rechtzoekende, zoals het uitgangspunt in de plannen is, is derhalve niet gediend met deze plannen.

De orde zou zich naar mijn mening in moeten zetten voor verlaging van de (financiële) normen bij de Raad voor Rechtsbijstand om voor een toevoeging in aanmerking te komen. Thans wordt teveel de

nadruk gelegd op de zelfredzaamheid van rechtzoekenden en kunnen rechtzoekenden bij een belang onder de vijfhonderd euro niet eens een advocaat in de arm nemen.

De vergoedingen, niet alleen op het gebied van het strafrecht, zijn ook in een aantal gevallen te laag.

Dat advocaten opleidingspunten moeten halen is niet onredelijk. Echter uit het stellen van een eis per rechtsgebied spreekt ook bijna een wantrouwen naar de beroepsgroep alsof deze de kennis niet op peil zou houden. Advocaten zijn zelf goed in staat om te bepalen welke cursus nodig is.

Het behalen van 10 opleidingspunten per rechtsgebied per jaar voegt ook daaraan niets toe.

Het cursusaanbod is ook vrij homogeen. Het volgens van een cursus impliceert ook niet automatisch dat een advocaat beter werk zal verrichten Voor klachten over het functioneren van een advocaat bestaat het tuchtrecht.

Het idee dat rechtzoekenden specialisatiewensen hebben in die mate zoals uit de plannen blijkt signaleer ik niet in mijn praktijk. Sterker nog, rechtzoekenden willen graag één advocaat.

Net als veel collega's ben ik heel goed in staat om te bepalen welke rechtsgebieden ik wel of niet kan doen.

Kortom : in het belang van de kwetsbare rechtzoekenden en overigens ook advocaten dient U dit plan niet uit te voeren.

Hoogachtend,
Mr L.E.J. Vleesenbeek

W.L. Leefers
dinsdag 30 mei 2017

L.S.,

Voor advocaten met meer dan 30 jaar praktijk ervaring mag zoveel kennis verondersteld worden, dat de huidige punten regeling voldoende waarborg biedt voor kwaliteit. Aan hen zou dispensatie voor het meerdere verleend kunnen worden.

Verzwarende van de eisen leiden niet alleen tot het volgen van (veel) meer cursussen maar ook tot een aanzienlijke toename van de kosten.

Met vriendelijke groet,
Mr W.L. Leefers

W.L. Leefers
woensdag 24 mei 2017

Geachte dames/heren,

Ik zou graag willen reageren op de plannen van de raad, echter de link naar baliebrede consultatie werkt niet.

M.b.t. verhoging van de punten-verplichting van 10 per rechtsgebied merk ik op, dat het geheel nog wel werkbaar moet blijven.

Afgezien van de niet geringe kosten voor de cursussen, is het aantal van meer dan 5 cursussen per jaar voor kleine kantoren een te zware belasting.

Met vriendelijke groet,
Mr W.L. Leefers

L.F. Jagtenberg
dinsdag 30 mei 2017

Met belangstelling las ik uw notitie omtrent het kwaliteitsbeleid. De termijn om te reageren is wat kort zodat ik mijn reactie beknopt houd.

Ik vraag mij af of de door u gekozen werkwijze leidt tot het door genoemde doel namelijk

"In het kader van integraalkwaliteitsbeleid oriënteert de algemene raad zich op mogelijke maatregelen die de verwachting van de rechtzoekende (gespecialiseerde rechtsbijstand,) nog beter dan nu al het geval is, kunnen waarmaken"

U houdt thans een "baliebrede" consultatie. Maar: zou het niet beter zijn aan de voorkant te beginnen en eerst de rechtzoekenden te benaderen? Ik begrijp dat zo'n onderzoek niet simpel is: anderzijds zijn er meer dan voldoende benchmarkgegevens voorhanden waar een gespecialiseerd onderzoeksbureau iets mee kan. Ook zou aan dwarsdoorsnede van de balie een enquête voor de cliënten kunnen worden aangeboden.

Want niet alle rechtzoekenden zitten te wachten op zo'n supergespecialiseerde advocaat met bijbehorende tarieven.

Het tweede punt waar ik moeite mee heb is het uitgangspunt: "de kwetsbare cliënt", hetgeen u definieert als de cliënt tegenover een machtiger wederpartij zoals werkgever en overheid.

Waarom dit uitgangspunt? Is een MKB bedrijf met een paar werknemers nu zoveel machtiger dan de door de CAO en allerhande andere wetgeving beschermde werknemer?

Iedere cliënt heeft recht op goede rechtsbijstand. Kennis is daarbij onontbeerlijk, maar passie en de wil voor je cliënt te knokken net zo goed.

Uw vragen:

1. Is het nuttig en noodzakelijk verplichte opleidingspunten, gecategoriseerd naar rechtsgebied, in de regelgeving op te nemen?
Wat mij betreft niet. Ik vind dat de eigen verantwoordelijkheid van de advocaat.
2. Zijn er andere mogelijkheden (dan hierboven genoemd) vanuit de advocatuur om rechtzoekenden van goede gekwalificeerde rechtshulp te voorzien op een wijze die de advocaat positief onderscheidt van andere rechtshulpverleners? **Reviews**
3. Biedt het huidige rechtsgebiedenregister voldoende informatie voor de rechtzoekenden om terecht te komen bij een gespecialiseerde advocaat?
Als rechtszoekende zou ik op de site verdwalen. De zoekfunctie is niet zo toegankelijk en/of makkelijk vindbaar

Tot nadere toelichting ben ik bereid.

Met vriendelijke groet,
L.F. Jagtenberg

de fractie Oost-Brabant van het College van Afgevaardigden
22 mei 2017

Geachte heer, mevrouw,

Bij deze reageer ik namens de fractie Oost-Brabant op de baliebrede consultatie inzake kwaliteitsversterkende maatregelen.

Algemeen

Vooropgesteld wordt dat kwaliteitsversterkende maatregelen in ieders belang zijn.

De fractie Oost-Brabant sluit zich echter wel aan bij een eerdere vraag van de fractie Gelderland over de noodzaak van de betreffende regelgeving. Is er een geconstateerd (toenemend) probleem of een andere concrete ontwikkeling die noodzaakt tot de voorgestelde ontwikkeling van regels? Onnodige regelgeving dient voorkomen te worden, met name vanwege de kosten en werkzaamheden die dit met zich meebrengt voor de advocaten en de NOvA.

Selectie rechtsgebieden

De Algemene Raad neemt bij de keuze voor de rechtsgebieden waar in eerste instantie een verplicht minimum aantal opleidingspunten (PO-punten) wordt overwogen “de kwetsbare cliënt” als uitgangspunt. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij de rechtsgebieden waarvoor ook de Raad voor Rechtsbijstand bepaalde vereisten stelt. Het betreft dan bijvoorbeeld arbeidsrecht en huurrecht.

De eerste vraag die rijst is wanneer er sprake is van een “kwetsbare cliënt”. Hieronder wordt volgens de Algemene Raad verstaan de cliënt tegenover een krachtiger wederpartij, zoals de overheid, de werkgever en de verhuurder. Valt bijvoorbeeld een zakelijke huurder (van winkelruimte of andere bedrijfsruimte) ook onder het begrip “kwetsbare cliënt”?

Een andere vraag die rijst is of de eisen voor iedere advocaat gelden die diensten verleent op het gebied van arbeidsrecht of huurrecht of dat deze (vanwege het uitgangspunt van de kwetsbare cliënt) alleen gelden voor advocaten die diensten verlenen aan werknemers en (particuliere) huurders (dus niet aan werkgevers en verhuurders).

De fractie Oost-Brabant is van mening dat over dit soort vraagstukken helderheid moet worden geboden, voordat standpunten kunnen worden ingenomen.

Verplicht minimum aantal opleidingspunten

De fractie Oost-Brabant vraagt zich af of met het enkel behalen van (extra) PO-punten op een rechtsgebied de kwaliteit wordt versterkt. Het is echter moeilijk om alternatieve criteria te formuleren zodat het behalen van PO-punten in beginsel een eerste stap is naar kwaliteitsversterking.

Het gelijk trekken van het aantal te behalen PO-punten per rechtsgebied is op zich begrijpelijk. Daarbij verdient wel aandacht dat niet op ieder rechtsgebied evenveel goede (nieuwe en/of actuele) cursussen worden gegeven. Het ieder jaar volgen van dezelfde cursussen lijkt weinig zinvol en leidt zeker niet tot kwaliteitsversterking.

Verder is wenselijk dat de inschrijvingsvoorwaarden van de Raad voor Rechtsbijstand worden aangepast aan de door de NOvA op te stellen regels, in die zin dat de Raad voor Rechtsbijstand niet meer PO-punten zou moeten voorschrijven voor een specifiek rechtsgebied.

Vraag is ook in hoeverre en wanneer het de bedoeling is om de betreffende regelgeving uit te breiden naar andere rechtsgebieden en hoe rechtsgebieden dan gedefinieerd en afgebakend zouden moeten worden.

Rechtsgebiedenregister en profileren als specialist

De fractie Oost-Brabant onderschrijft dat het rechtsgebiedenregister van de NOvA zou moeten aangeven welke advocaat ook echt als specialist kan worden aangemerkt. Nu kunnen er (te)veel rechtsgebieden als specialisatie worden opgegeven en vindt er geen enkele controle plaats op de juistheid van de profilering. Het is daarom goed dat het rechtsgebiedenregister duidelijke eisen stelt aan registratie van specialisaties. De fractie Oost-Brabant vraagt zich wel af of verplichte registratie noodzakelijk is. De fractie Oost-Brabant is van mening dat een advocaat die zich niet als specialist wenst te profileren, zich niet verplicht zou hoeven te registreren. Als uitgangspunt zou moeten gelden dat een advocaat die zich niet registreert kennelijk (op grond van het rechtsgebiedenregister) geen specialist is, maar werkzaam op meerdere rechtsgebieden, al dan niet in de algemene praktijk. Vanuit die gedachte moet het niet registreren als specialist ook niet leiden tot een automatische of gedwongen registratie van de betreffende advocaat als zou hij een algemene praktijk (zonder specialisaties) voeren.

Vraagtekens plaatst de fractie Oost-Brabant bij de eisen die zouden moeten gaan gelden voor het zich profileren als specialist op andere wijze dan via het rechtsgebiedenregister. De grenzen worden hier vaag. Moet een advocaat die arbeidsrecht en sociaal zekerheidsrecht doet, maar in de praktijk met name of enkel "krachtigere" cliënten bijstaat (en niet of nauwelijks "kwetsbare cliënten") en dit op de website of de kantoorbrochure vermeldt onder de nieuwe regelgeving op beide rechtsgebieden 10 PO-punten halen? Hoe wordt de praktijk overigens gecontroleerd?

En hoe in dit kader om te gaan met eventueel in de toekomst nieuw toe te voegen rechtsgebieden waarvoor (extra) PO-punten dienen te worden behaald, zoals het consumentenrecht, verbintenissenrecht, ondernemingsrecht en insolventierecht, waarbij een advocaat op zijn website melding maakt dat hij in die rechtsgebieden werkzaam is?

Is het vermelden dat "je op een bepaald rechtsgebied werkzaam bent" en/of dat "je een specialisatieopleiding (bijvoorbeeld Grotius) hebt gevolgd op een bepaald rechtsgebied" hetzelfde als je "profileren als specialist"? Als je publiceert over een bepaald onderwerp, bijvoorbeeld door het schrijven van een blog, annotatie of kranten- en/of tijdschriftartikel, profileer je je dan ook per definitie als specialist? Dat gaat de fractie Oost-Brabant te ver.

Verder komt het de fractie Oost-Brabant vreemd voor dat het vermelden van een lidmaatschap van een specialisatievereniging niet zou zijn toegestaan als je niet ook 10 PO-punten haalt op dat rechtsgebied. De specialisatieverenigingen hebben immers ook eigen opleidingsvereisten en het feit dat je lid bent van zo'n vereniging maakt dat je dit zou moeten kunnen vermelden, zelfs als je op dat rechtsgebied niet de door de Algemene Raad vereiste 10 PO-punten haalt.

Ook vraagt de fractie Oost-Brabant zich af of een advocaat nog op zijn website kan vermelden dat hij werkzaam is in de sectie onroerend goed, waaronder pachtrecht, huurrecht, bouwrecht en burenrrecht, als hij niet 10 PO-punten haalt huurrecht haalt, maar wel ook punten op bijvoorbeeld het gebied van bouwrecht.

Het zich al dan niet mogen profileren als specialist is veel moeilijker in te vullen en te controleren dan vermelding van een specialisatie in het rechtsgebiedenregister. Wat is immers het verschil tussen "werkzaam zijn op het gebied van" of "gespecialiseerd zijn in". Naar het oordeel van de fractie Oost-Brabant moet iedere advocaat kunnen vermelden op welke rechtsterreinen hij werkzaam is en op welke rechtsgebieden hij zich met name richt, zonder dat hij zich daardoor direct profileert als specialist. Tijdens de vergadering van het College van Afgevaardigden van 19 april 2017 heeft de Algemene Raad aangegeven dat het niet gaat om een verbod op het behandelen van zaken op specifieke rechtsgebieden, maar om het profileren als specialist. Vraag blijft dan wel wanneer je je profileert als specialist en welke woorden daarvoor gebruikt mogen worden. Het moet mogelijk blijven om aan te geven dat je werkzaam bent op een bepaald rechtsgebied zonder dat dit leidt tot bepaalde eisen.

Conclusie

De fractie Oost-Brabant is derhalve van mening dat er een concrete noodzaak moet zijn voor de betreffende regelgeving, dat goed nagedacht moet worden over de rechtsgebieden en eventuele uitbreiding en omschrijving daarvan (waarbij ook de vraag relevant is of de eisen alleen gelden als voor “de kwetsbare cliënt” gewerkt wordt of niet, en zo ja, wie daaronder wordt verstaan), dat profilering op andere wijze nog moeilijker te duiden is dan profilering via het rechtsgebiedenregister en dat op dat vlak niet te veel beperkingen zouden mogen worden opgelegd, en dat verplichte registratie niet aan de orde zou moeten zijn, nu dit geen doel dient. Kortom: terughoudendheid met regelgeving en voorkomen dat er allerlei discussie ontstaat over de definitie van “profilering” is van groot belang.

Er kan pas meer over dit onderwerp worden gezegd als duidelijk is wat de precieze plannen van de Algemene Raad zijn.

Met vriendelijke groet,

Dagmar Dielissen-Breukers namens de fractie Oost-Brabant

de fractie Gelderland van het College van Afgevaardigden
vrijdag 26 mei 2017

De Gelderse fractie van het College van Afgevaardigden heeft kennis genomen van de overweging van de algemene raad.

De AR heeft zichzelf drie vragen gesteld:

1. *Is het nuttig en noodzakelijk verplichte opleidingspunten, gecategoriseerd naar rechtsgebied, in de regelgeving op te nemen?*
 - a. *zo ja, hoeveel?;*
 - b. *zo ja, voor welke rechtsgebieden?*
2. *Zijn er andere mogelijkheden (dan hierboven genoemd) vanuit de advocatuur om rechtzoekenden van goed gekwalificeerde rechtshulp te voorzien op een wijze die de advocaat positief onderscheidt van andere rechtshulpverleners?*
3. *Biedt het huidige rechtsgebiedenregister voldoende informatie voor de rechtzoekenden om terecht te komen bij een gespecialiseerd advocaat?*

Blijkens het consultatiedocument hebben die vragen geleid tot een voorstel van de AR. De Gelderse fractie mist echter een helder gemotiveerde (voorlopige) beantwoording van de door de AR gestelde vragen die draagkrachtig is voor de hierna door de AR in het consultatiedocument voorgestelde maatregelen.

Die maatregelen komen kort gezegd neer op een beperking van de vrijheid van de advocaat om zich hetzij in het openbare domein, hetzij via door de NOvA onderhouden registers, als specialist te profileren op bepaalde rechtsgebieden, volgens de AR met “kwetsbare” cliënten, waarbij dus als doel van de maatregelen kwaliteitsversterking is.

De fractie constateert dat de AR niet overweegt om opleidingspunten op een specifiek rechtsgebied als voorwaarde te stellen om te mogen optreden als advocaat in zaken op bepaalde rechtsgebieden. Terecht, nu zoiets naar het oordeel van de fractie te verstrekkend zou zijn en zonder voldoende rechtvaardigingsgrond (althans die is de fractie nog niet gebleken) afbreuk zou doen aan het recht op vrije advocaatkeuze, althans het effectief kunnen uitoefenen van dat recht. Daarnaast zou zo'n verbod het voeren van een algemene praktijk op ontoereikende gronden kunnen bemoeilijken. De fractie wil daarmee niet miskennen dat aan specialisatie zeker voordelen kleven, maar de fractie ziet ook voordelen bij een laagdrempelige toegang tot een (huis)advocaat die op meerdere markten thuis is zonder specialist te zijn. En geacht moet worden te (kunnen) beoordelen of een zaak dermate complex is dat, bij hem/haar niet aanwezige, specialistische kennis vereist is of niet en zo nodig dient door te verwijzen.

Op zichzelf staat de Gelderse fractie niet op voorhand negatief tegenover het in regelgeving (of anderszins) opnemen van vereisten waaraan moet worden voldaan om zich op bepaalde gremia op een bepaalde wijze te mogen profileren. De Gelderse fractie heeft wel aarzelingen bij de vraag welke effecten zoiets zal hebben: zal het ertoe leiden dat meer advocaten, omdat zij niet aan de vereisten voldoen, er vanaf zullen zien bepaalde zich op “aandachtsgebieden”(zoals bijvoorbeeld huurrecht of arbeidsrecht) te profileren, of zal het ertoe leiden dat zij meer opleidingspunten zullen gaan halen om zich op meerdere aandachtsgebieden te kunnen blijven profileren? De fractie denkt hierbij aan de advocaat die zich profileert als MKB- ondernemingsrechtadvocaat, waar een rechtzoekende terecht kan voor onder meer

huurrecht en arbeidsrecht. Het kan zijn dat die advocaat ervoor kiest om het aandachtsgebied huurrecht in zijn profilering te schrappen en voor arbeidsrecht aan het vereiste te voldoen. Dan zou al wat snel de indruk kunnen ontstaan dat die advocaat eigenlijk alleen maar arbeidsrecht wil doen en niet geschikt is voor zaken op andere rechtsgebieden. Mogelijk ontstaat de vrees dat dit cliënten zal afschrikken om andere zaken dan arbeidzaken bij die advocaat neer te leggen. Dat zou als negatief effect kunnen hebben dat die advocaat er dan maar voor zal kiezen (om niet ten onrechte de indruk te wekken dat hij enkel arbeidsrecht wil doen) helemaal geen aandachtsgebied kenbaar maakt. Als dat in grote getalen plaatsvindt, lijkt de mogelijkheid voor een rechtzoekende om dicht bij huis een geschikte advocaat te vinden voor een bepaalde zaak averechts te worden beïnvloed door zo'n maatregel.

De Gelderse fractie meent dan ook dat nogal afhankelijk is van de formulering van het verbod en het gebruik van terminologie om de effecten te kunnen inschatten. Indien een verbod (behoudens het voldoen aan de te stellen eisen) gekoppeld wordt aan bijvoorbeeld enkel het woord specialist of een afgeleide term, maar ruimte open laat voor een advocaat om meerdere aandachtsgebieden te benoemen zonder aan de vereisten te hoeven voldoen, zal het bovengenoemde effect zich vermoedelijk minder snel voordoen.

De fractie ziet niet in welke draagkrachtige reden ten grondslag ligt aan de door de AR genoemde rechtsgebieden. Vanuit de gedachte dat de maatregelen ertoe strekken dat een rechtzoekende die bij een advocaat terecht komt die zich als "specialist" profileert er ook op moet kunnen vertrouwen met een specialist te maken te hebben, en de schending van het vertrouwen in de advocatuur in zijn algemeenheid als dat vertrouwen wordt geschonden, is een beperking tot "kwetsbare" cliënten niet aan te raden. Daarbij komt dat de fractie de indruk heeft dat de AR vooral het oog heeft op particulieren als in tegenstelling tot zakelijke cliënten. Onder de genoemde rechtsgebieden zitten ook rechtsgebieden waarbij geschillen tussen uitsluitend zakelijke partijen kunnen bestaan (huurrecht) of een van de partijen een bepaald niet kwetsbare cliënt is (grote werkgevers, arbeidsrecht).

Hierbij verdient opmerking dat de wetgever in een aanzienlijk aantal gevallen juist in de genoemde rechtsgebieden huurrecht en arbeidsrecht procedures heeft opengesteld waarbij geen verplichte procesvertegenwoordiging door een advocaat vereist is. De kwetsbaarheid van rechtzoekenden lijkt in die gevallen niet in zijn algemeenheid aannemelijk, nu zij ook door gemachtigden die geen advocaat of jurist zijn kunnen worden bijgestaan, of zelf kunnen procederen.

Een ander aandachtspunt is voor de fractie de technische complexiteit van aanvullende regelgeving op dit onderwerp. Niet alleen zal er wellicht weer een uitzonderingsregeling moeten worden gemaakt voor tijdelijk arbeidsongeschikte advocaten en/of stagiaires, maar lijkt een voldoende heldere omlijning van het verbod én de voorwaarden waaronder het verbod niet zal gelden, erg lastig of bij gebruik van algemenere bewoordingen teveel rechtsonzekerheid opleveren. Wij geven als voorbeelden: arbeidsrecht. Mr. X is specialist op het gebied van ontslagzaken. Hij heeft zich daarmee niet als specialist op het gehele rechtsgebied geprofileerd. Maar de gemiddelde lezer zal vast denken dat hij gewoon op arbeidsrecht specialist is. Ander voorbeeld: Mr. X. is specialist op het gebied van recht dat met onroerende zaken te maken heeft, waaronder de koop – en verhuur van woningen en bedrijfsgebouwen. Het lijkt de fractie onmogelijk om een voldoende duidelijke scheidslijn te formuleren die voldoende aan het vereiste van rechtszekerheid voldoet.

Bovendien lijkt een verbod zoals de AR dat voorstaat op gespannen voet te staan met de vrijheid van meningsuiting, en liggen er dilemma's/problemen op de loer bij uitingen op (kantoor)websites en/of van derden waarover een advocaat (in loondienst) niets te zeggen heeft.

Hoeveelheid punten

De fractie meent dat de hoeveelheid PO punten naar zijn aard arbitrair is, maar wil in elk geval in overweging geven de referentietermijn langer te maken. Bij 30 PO punten in drie jaar bestaat – althans bij de fractie – eerder het beeld van een specialist dan bij 10 PO punten in één jaar. Verder geldt dat de hoeveelheid punten, als deze op 10 wordt gesteld, bij advocaten met meer dan 1 “specialisme” die dus jaarlijks 20 punten moeten halen op de specialisatiegebieden, het effect zal kunnen hebben dat geen PO punten meer worden behaald op andere – ook belangrijke – onderwerpen (niet juridische PO-punten, en periodiek opleidingsonderhoud op algemene gebieden, bijvoorbeeld procesrecht, algemene wet bestuursrecht, algemene leerstukken uit het BW (dwaling, ontbinding) of vaardigheden (debatteren, opstellen van stukken). De vraag is of dat de algemene kwaliteit van die advocaat niet (ernstig) negatief zal beïnvloeden.

Register NOvA

Dat ligt anders bij het register van de NOvA. In beginsel is het aan de AR om zo’n register als faciliteit in stand te houden en de fractie ziet zoets als service ten behoeve van de rechtszoekenden. Wat de fractie betreft is het aan de AR om voorwaarden te stellen aan inschrijving in dat register met een specialisme. Indien de AR opties biedt om een extra informatiemelding te geven, bijvoorbeeld de aanduiding “specialisme: arbeidsrecht”), dan is het wat de fractie betreft aan de AR om daar desgewenst voorwaarden aan te verbinden en op de naleving daarvan toe te zien.

Naast die toevoeging “specialisme” kan – ter overweging van de AR – aanvullend de mogelijkheid worden geboden om “aandachtsgebieden” te vermelden. Uit het onderscheid “specialisme” en “aandachtsgebied” zal dan voldoende helder blijken dat bij het een aan gespecialiseerde permanente opleidingsvereisten moet worden voldaan, en bij het andere niet. Daarmee kunnen te hoge verwachtingen van een cliënt met betrekking tot het specialisatieniveau van de betreffende advocaat wellicht worden voorkomen.

De fractie is geen voorstander van een verplichte registratie als specialist indien aan bepaalde criteria is voldaan.

Suggesties voor de consultatiemethode

- De fractie vraagt zich af of het dienstig de naam van de inzender van een reactie op de website te plaatsen en of dat niet tot terughoudendheid leidt.

Ch.W.A. van Dam
dinsdag 30 mei 2017

Aan de Algemene Raad van de Orde van advocaten,

Naar aanleiding van de mogelijkheid te reageren op
de nota kwaliteitsbeleid advocatuur, bericht ik u als volgt.

Al jarenlang ben ik de mening toegedaan dat de huidige verplichte opleidingsvereisten te kort doen aan de zeer complexe samenleving van tegenwoordig. Het is daarom ook dat ik jaarlijks gemiddeld het dubbele aantal punten haal om gewoonweg bij te blijven, en dan nog....

Ik deel uw mening dan ook om conform uw voorstel dit te verhogen naar 10 punten per jaar per rechtsgebied. Daar bovenop dienen dan nog de jaarlijkse intervisie punten te worden behaald, zoals ondergetekende dit maandelijks doet in samenwerking met de Jusgroep (4 advocaten en 2 oud advocaten). Dit houdt in maandelijks vergaderen 1 X per maand 4 uur, en dat 8/9 keer per jaar. Tijdens dit overleg worden dan diverse dossiers besproken. Alle rechtsgebieden komen dan aan bod.

Mogelijk kan ik middels mijn reactie een bijdrage leveren aan uw besluit.

Vertrouwende u hiermede kort doch voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,
Ch.W.A. van Dam

Harm van Lingen
dinsdag 30 mei 2017

Geachte Raad, geachte heer/mevrouw,

Naar aanleiding van de balie-brede consultatie met betrekking tot de kwaliteitsbevordering bericht ik u, mede namens mijn kantoor(genoten), als volgt. Ik realiseer mij dat ik daarbij niet op alle gestelde vragen antwoord geef (en wellicht ook antwoorden geef op vragen die u niet stelde).

Mijn opmerkingen zijn de volgende:

1. Kwaliteitsbevordering en –controle is een goede zaak. Dat dient inderdaad een taak van de Orde te zijn en niet van een overheidsinstantie, zoals de Raad voor Rechtsbijstand.
2. Dat laatste is al wel enige tijd het geval. De gevolgen daarvan zijn naar mijn mening niet gunstig en wel ten gevolge van het feit dat de eisen worden opgeschroefd maar de vergoedingen worden verlaagd. Daardoor is, naar mijn inschatting, de situatie ontstaan dat er eerder minder dan meer gespecialiseerde advocaten op bepaald terreinen zijn gekomen en rechtzoekenden problemen (gaan) ondervinden bij het vinden van een deskundige advocaat op basis van rechtsbijstand. Dat is een slechte zaak en dit dient geen voorbeeld te zijn voor hoe de Orde het gaat aanpakken; integendeel.
3. Kwaliteitsbevordering dient ook geen verkapt middel te zijn om (toekomstige) concurrenten buiten de deur te houden, zoals dat bij specialistenverenigingen soms wel eens het geval lijkt te zijn. Het is niet zo dat ik dat idee van de Orde heb, maar er zal wel voor gewaakt moeten worden dat het wel als zodanig geïnterpreteerd kan of zal gaan worden door de buitenwacht.
4. De advocatuur ondervindt steeds meer concurrentie van andere aanbieders van rechtsbijstand, die niet aan de regels gebonden zijn waar advocaten (terecht) wel aan verbonden zijn. Dat zal door deze maatregelen worden versterkt. Heeft de Raad deze consequenties in haar afwegingen betrokken ?
5. Het valt op dat de 8 gebieden waar u mee wilt starten, vooral de wat ‘socialere’ rechtsgebieden betreft en niet de meer commerciële rechtsgebieden. Ik lees daar nergens een verklaring voor. Is dat bewust ? Ik ga er immers van uit dat ook voor cliënten die op zoek zijn naar bijvoorbeeld een vastgoed-, M&A-, ondernemingsrechtadvocaat dezelfde behoefte bestaat als voor cliënten die op zoek zijn naar een advocaat op de 8 genoemde rechtsgebieden. Nu lijkt het een maatregel die slechts een deel van de balie gaat betreffen. Daarbij sluit ik niet uit dat dit dezelfde gevolgen zal kunnen gaan hebben als de maatregelen die de RvR heeft genomen. Dat zou een slechte zaak zijn. Kortom: als iets dergelijks wordt ingevoerd dan zie ik niet in waarom dat alleen voor die 8 gebieden zou moeten gelden en niet ook voor andere gebieden; de bredere lijst met 24 rechtsgebieden lijkt daarom beter.
6. Er zijn bepaalde rechtsgebieden die elkaar vaak overlappen. Als ik kijk naar de 8 door u hieronder genoemde rechtsgebieden dan geldt dat bijvoorbeeld voor familierecht en jeugdrecht. Indien dergelijke gebieden apart worden opgenomen, en er enkele van gecombineerd worden dan leidt dat al snel tot een aanzienlijke verhoging van de opleidingseisen.
7. Het volgen van opleidingen (al dan niet online) is geenszins een garantie voor kwaliteit. Bij artsen zijn er nu, begrijp ik, verplichte herexamens na verloop van enige tijd. Wordt er door de raad nagedacht over steekproefsgewijze controle en/of periodieke tests ?
8. Ik zou menen dat het beter is om niet naar studiepunten per jaar te kijken, maar naar een x-aantal studiepunten in de afgelopen (bijv.) 3 jaar. Een specialisme wordt immers vaak opgebouwd over een langere periode.

Met vriendelijke groet,
Harm van Lingen

J.M. van Rongen
dinsdag 30 mei 2017

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij bericht ik u namens mijn kantoor inzake de consultatie kwaliteitsversterkende maatregelen.

Naar onze mening dienen de voorgestelde maatregelen niet te worden doorgevoerd. Het systeem van opleiding zoals het nu geldt, is voldoende. De orde dient zich niet te bemoeien met de wijze waarop advocaten hun diensten aanbieden en op welke gebieden zij opleidingen volgen. Dat is aan de advocaten en kantoren zelf.

De specialisatie-eis, met de daaraan gekoppelde opleidingseisen, leidt niet tot de gewenste kwaliteitsverbetering. Het leidt slechts tot het nog dunner worden van de spoeling, in een markt die inmiddels ook veelvuldig betreden wordt door juristen die niet aan alle eisen van de Nova hoeven te voldoen.

Voorts zullen de opleidingskosten ook drukken op het budget van de kleinere kantoren. Laat nog enige zelfregulering over, en regel niet alles kapot. De advocatuur in Nederland heeft al te maken met grootschalige wijzigingen met betrekking tot KEI en de gevolgen daarvan en de steeds scherpere eisen van de Raad voor de Rechtsbijstand. De advocatuur heeft een orde nodig die opkomt voor de advocaat. Iedere zichzelf respecterende advocaat zal zijn cliënten juist en correct bijstaan zonder extra richtlijnen en verordeningen. De orde dient er mede voor te waken dat de gang naar de rechter en de toegang tot goede rechtshulp voor de burger mogelijk blijft.

Met de voorgestelde maatregelen wordt het tegendeel bereikt. Indien nodig ben ik bereid het bovenstaande nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Martijn van Rongen

Mr J. Rozendaal
dinsdag 30 mei 2017

Geachte Dames en Heren,

betreft: Reactie Baliebrede consultatie kwaliteitsbeleid; " een NovA - Teeven-deal ? "

Op zich lijkt er niets tegen een voorstel dat zegt de kwaliteit van rechtshulp te verbeteren, ware het niet dat de NovA dat het weinig doordacht lijkt voor de praktijk en de "Kwaliteitsbevorderende maatregelen" een nieuwe vorm van zelfregulering zijn, met een doel dat niet het gestelde resultaat zal brengen.

Integendeel: deze eisen zullen op termijn leiden naar een nieuwe leemte in de rechtshulp en sluiting van kleine(re) kantoren c.q. een terugtrekken uit de sociale advocatuur en commercialisering in plaats van hogere kwaliteit en betere service aan de particuliere rechtzoekende.

Een neveneffect: het marktaandeel van de advocatuur van aanbod voor rechtsbijstand particulieren zal (verder) verloren gaan aan rechtsbijstandsverzekeraars, zeker in de eerste lijn van advies en procedures zonder een verplichte procesvertegenwoordiging.

Het Juridisch Loket heeft mijns inziens de slag om de eerste lijn na opheffing van de Buro's voor Rechtshulp al lang gemist en volstaat al snel met enkele doorverwijzing naar aangesloten advocaten.

De advocatuur zelf gaat meer en meer lijken op de zorg en fysiotherapie, waarbij - wellicht met alle goede bedoelingen van kostenbeheersing en voorkoming van uitwassen - het uiteindelijke resultaat niet leidt tot een beter product van juridische dienstverlening, maar de vorm van protocollen en administratieve vastlegging van handelingen leidend zijn of dreigen te worden.

Ik zal op deze laatste dag om te reageren op uw voorstel geen diepgravende analyse maken van de opbrengst van achterliggende modische ingrepen als: audit; verplichte intervisie; een Stichting-derdenrekening voor allen; het Dekenkantoorbezoek; en de voor kleine kantoren onbetaalbare stagiaire opleiding en nu de extra PO-punten.

-pagina 2-

Die naast de al bestaande bureaucratische Raad voor Rechtsbijstand bij toevoeging en de recent bekend geworden doelen van heer Teeven: reductie van het aantal advocaten en korten op de honorering van rechtshulp om die onmogelijk te maken.

Wellicht verklaren die factoren wel een leegloop van advocaten uit de praktijk en in ieder geval mijn eigen verlies van arbeidsvreugde.

De extra PO-punten voor bepaalde zullen niet leiden tot een verbetering van kwaliteit en bescherming van de rechtzoekenden, maar het enkel en alleen nog lastiger maken om als klein kantoor een sociale en algemene praktijk te kunnen voeren en toegankelijke rechtshulp te bieden.

Een voorbeeld: een cliënt wordt aangehouden voor een strafbaar feit, wordt enige tijd vast- gehouden, krijgt hierdoor problemen met zijn werkgever, wordt ontslagen, volgens de uitkeringsinstantie verwijtbaar en komt in financiële problemen, kan de huur niet betalen met alle gevolgen van dien.

Dan gaat het niet om punten en rechtsvragen waarin specialistische kennis noodzakelijk is om de cliënt fatsoenlijk te kunnen helpen, maar is de advocaat een soort juridische huisarts die als meester zijn beperkingen zal moeten kennen (en alleen zo nodig naar een specialist verwijzen), maar niet moet worden belemmerd door een PO-punteneis op alle onderdelen en / of sowieso collegiale bijstand moet inroepen.

Ook moet het financieel haalbaar zijn / blijven aan praktischeisen te voldoen.

Een voorzichtige schatting: een cursus kost ca 10 0,00 per punt en in mijn voorbeeld zou de rechtshelper-advocaat 40 PO punten moeten hebben behaald (vooraf hebben geïnvesteerd: een bedrag van minimaal 4.000,00) om in de onderscheidenlijke deelproblemen überhaupt aan de slag te kunnen, en dat alles zonder enige garantie van zaken om terug te verdienen.

Dat specialistenverenigingen positief zijn over uw voorstel is geen maatstaf. Er moet ook wel de ruimte zijn (zakenaanbod) voor specialisatie op de markt. Het aanbod van zaken is grillig. Kijk naar de terugloop van piketzaken in het strafrecht, jeugdzaken en vreemdelingenbewaring en eisen.

Uiteraard is dat geen vrijbrief voor het loslaten van kwaliteitseisen, maar uw voorstellen hebben geen meerwaarde. Kortom: niet doen.

Met vriendelijke groeten, Hoogachtend,
John Rozendaal

mr. W. de Haan
dinsdag 30 mei 2017

Geachte collega's,

Ik juich het toe dat de algemene raad wil stimuleren dat Nederlandse advocaten met verstand en kennis van zaken hun vak uitoefenen.

Het huidige plan voor "kwaliteitsversterkende maatregelen" in de vorm van verplichte specialisatiepunten roept bij mij helaas vooral veel vragen op.

Ik vraag mij af welk probleem precies de raad nu wil oplossen.

Ten eerste merk ik op dat de consultatie op onduidelijke wijze openbaar gemaakt is. Inderdaad is de consultatie aangekondigd in februari 2017, maar eind maart en ook begin april 2017 was die niet te vinden op de website.

Is er op 4 april 2017 eigenlijk een mail verstuurd naar alle advocaten dat de consultatie opengesteld was? Volgens mij is de reactietermijn te kort geweest en moest de informatievoorziening tijdiger en beter.

Maar belangrijker is de inhoud.

In de analyse van de hoofdproblemen worden genoemd (pagina 1): "steeds complexer wordende juridische domeinen" en "specialisatiewensen vanuit rechtszoekenden", met name van de "kwetsbare cliënt" en "[verplichte deelname aan] een goed werkend rechtsgebiedenregister". Het plan komt neer op het introduceren/opleggen van extra "specialisatievereisten" in de vorm van meer verplichte opleidingspunten voor slechts een deel van de advocaten (namelijk: vooral advocaten van kleine kantoren met een algemene praktijk)

Mijn vragen/opmerkingen en bedenkingen zijn:

1. **Welk probleem wordt hier opgelost?**

Welk probleem denkt de algemene raad op te lossen met deze maatregel?

De kwetsbare rechtszoekende met een advocaat op toevoeging wordt al beschermd door de huidige Raad voor Rechtsbijstand puntenverplichtingen.

Is de Raad niet tevreden over de RvR-specialisatievereisten?

Als de Raad wél tevreden is over de RvR-vereisten, zijn er advocaten gespecialiseerd op die gebieden (familierecht/strafrecht/vreemdelingenrecht en de rest van het RvR-rijtje) die niet bij de RvR geregistreerd zijn om zaken op toevoeging te doen?

Hoeveel advocaten jeugdrecht/personen- en familierecht etc. zijn er die zonder RvR- regime in die specialisaties werkzaam zijn en die dus nu "onder de radar" van de RvR- specialisaties blijven?

2. **Algemene praktijk?**

Wat houdt volgens de Raad de kwalificatie in het register "algemene praktijk" in? Welke rechtsgebieden vallen daar onder? (alles behalve de 10 specialismen genoemd in het rijtje?)

3. **Alle 24 specialismen gelijk behandelen**

Als de Raad serieus de kwaliteit van alle advocaten wil toetsen/handhaven zouden ook alle specialisaties van alle advocaten onder hetzelfde regime moeten vallen: dus de 10- punten verplichting voor alle 24 rechtsgebieden in het register.

Hoe kijkt de Raad aan tegen deze benadering?

4. **Verbeter de kwaliteit door minder toevoegingen per advocaat te geven**

De kwetsbare rechtszoekende zou er vooral mee gebaat zijn als het maximum jaarlijkse aantal toevoegingen naar beneden geschroefd zou worden van 250 naar 175 of nog minder (inderdaad, liefst tegen een hogere vergoeding per zaak) dat zou de aandacht voor de zaak en de kwaliteit van het geleverde werk zeker verhogen. Verplicht extra punten halen kost de advocaat vooral tijd en extra geld.
5. **Huidige puntensysteem zegt weinig tot niets over kwaliteit**

Naar mijn opvatting biedt de huidige opleidingspuntenpraktijk inhoudelijk geen enkele waarborg voor kwaliteit.

De huidige puntenvrijblijvendheid is zo groot dat het behalen van punten helaas niets zegt over de kwaliteit van de advocaat in het bezit van punten.

Zelfs als de inhoudelijke kwaliteit van cursussen grondig beoordeeld zou worden (ik vraag mij of dat nu afdoende gebeurt) dan geldt voor de aanwezige advocaten niet meer dan een aanwezigheidsplicht.
6. **Kwaliteitsnorm algemene praktijk / niet-juridische punten**

Waarom mag de advocaat met een “algemene praktijk” 10 niet-juridische punten halen, en hoeft die advocaat dus in feite maar 10 juridische punten te halen?

Wat zegt dat over de kwaliteit van die advocaat? Moeten we wellicht af van de niet- juridische punten?
7. **De prutsende advocaat houd je zo niet tegen**

Tegen welke advocaten dient de kwetsbare cliënt nu beschermd te worden? Tegen de prutsende advocaat?

Is de extra puntenplicht een goede manier om de prutsende advocaat tegen te houden? Ik betwijfel het en neig deze vraag ontkennend te beantwoorden.

De prutsende advocaat loopt gewoon de cursussen af, haalt zijn puntjes (of niet) en profileert zich trots als specialist.

Dat kan heel lang goed gaan. Hij staat netjes in het register: de register- specialistenvermeldingen betekenen niet meer dan “deze advocaat heeft genoeg cursussen bijgewoond”. De kwetsbare burger weet niet dat die vermelding dus niet meer betekent dan: deze advocaat heeft per specialisatie 10 uur per jaar doorgebracht in een leslokaal met andere advocaten. Zonder examen, zonder toets.”

En de hardwerkende goed ingevoerde advocaat die enkele specialisaties serieus combineert? Die moet verplicht 10 uur per jaar per specialisatie in een leslokaal zitten, daarnaast de jurisprudentie en wetgeving bijhouden, doen aan gestructureerde vormen van feedback, en alle andere nodige advocaten skills verder ontwikkelen.

Maar vooral: zich inzetten met tijd en aandacht voor een oplossing van het probleem van de rechtszoekenden.

Natuurlijk, die 10 uren per specialisatie kunnen er altijd bij, al kost het wel weer circa €1.000 - € 1.500 per jaar aan extra opleidingskosten per extra specialisatie. Maar wat is het precieze doel hiervan? Voorkomen dat een advocaat “teveel specialisaties” combineert?
8. **Elke specialisatie even moeilijk?**

Waarom stelt de Raad voor elke specialisatie evenveel verplichte punten voor? Zijn alle specialisaties hetzelfde? Kiest de Raad voor gemak of voor serieus maatwerk?

9. **Grote vrijheidsbeperking die zijn doel voorbijschiet**
Deze maatregel is een indirecte vorm van grote vrijheidsbeperking van de zelfstandige advocaat om zijn of haar werk te doen.
Deze maatregel zal vooral de advocaat van het kleinere kantoor treffen. Kennelijk zit met het de kwaliteit van het werk van alle advocaten ondernemingsrecht of intellectuele eigendom wel goed? Leveren alle advocaten consumentenrecht goed werk en hoeven ook kwetsbare zzp'ers en ondernemingen in het mkb niet in bescherming genomen te worden tegen advocaten met te weinig punten. En advocaten van burgers tegenover de overheid?
10. **Registervermelding is geen kwaliteitswaarborg**
De kwetsbare rechtszoekende vindt intussen ook gewoon de prutsende advocaat vermeld in het register.
En inderdaad: als het misgaat met een prutsende advocaat: dan kan de deken zeggen, maar u bent helemaal geen specialist want u had niet eens punten. Maar die punten op zichzelf zeggen momenteel heel weinig over de kwaliteit/het prutsgehalte van de advocaat. En als de raad niet de prutsende advocaat wil tegenhouden, maar een algehele kwaliteitsbevordering voorstaat? Dan kan wellicht gedacht worden aan een minder vrijblijvende manier van punten vergaren. Op zijn minst moet dan sprake zijn van kwaliteitsversterkende maatregelen die gelden voor alle advocaten.
11. In de huidige opzet ben ik tegen de plannen. Wellicht zou de raad kunnen nadenken over concrete maatregelen om prutsende advocaten tegen te houden, in plaats van maatregelen op te leggen aan alle advocaten (in de praktijk vooral aan advocaten van de kleinere en kleine kantoren) die daarmee allemaal nog meer vooral papieren verplichtingen op hun bord krijgen (die wel extra geld kosten). En de prutsende advocaat? Ondanks alle kwaliteitsversterkende maatregelen, de prutsende advocaat prutst voort.

Graag zie ik bovenstaande punten besproken in de CvA-vergadering van 21 juni.

Met vriendelijke groeten,
Wouter de Haan

Mr P. J. de Bruin
dinsdag 30 mei 2017

Geachte heer, mevrouw,

Ik stuur onderstaande reactie op het voornemen om minimaal 10 opleidingspunten per jaar te behalen per geselecteerd rechtsgebied.

De wijze van presenteren zegt al veel over de inhoud van de regel: het gaat niet om kwaliteit maar om het behalen van punten. Nu valt er iets voor te zeggen dat een controlerend orgaan een item kiest op grond van waarvan de controle kan worden uitgevoerd maar -uitgaande daarvan- valt niet in te zien waarom dan het begrip "punten" is gekozen en niet voor "deelname-uren". Afgezien daarvan: leidt verplichte scholing tot kwaliteitsverbetering? In gesprekken over cursussen komt de kwaliteit van de cursus vrijwel niet aan de orde. Wel het aantal punten dat behaald is en nog behaald moeten worden. Vaak is de reden om naar een cursus te gaan: het aantal punten.

Uitbreiding van de verplichting tot het halen van punten zal de cursusindustrie toejuichen. Hebt u aandelen in die industrie?

Als ik terugkijk op de cursussen die ik heb gevolgd in de afgelopen jaren -en dat zijn er heel wat (veel meer dan nodig was om het aantal verplichte punten te behalen)- heb ik mij opgegeven voor die cursussen voor een deel omdat het nodig was om op een rechtsterrein te kunnen blijven werken, voor een deel omdat het onderwerp mijn belangstelling had en voor een deel omdat ik van het rechtsterrein waarvoor de cursus werd gegeven weinig afwist en benieuwd was naar wat er op dat rechtsgebied speelde"

Het was aardig om met andere advocaten in contact te komen maar inhoudelijk heeft het volgen van de meeste cursussen aan mijn functioneren in de praktijk heel vaak niets bijgedragen en als het iets heeft bijgedragen, was dat na korte tijd wel weer verdwenen.

Gezegd zou kunnen worden dat dit juist reden is om op herhaling te gaan (om een term uit de nog wel bestaande maar niet actieve dienstplicht te gebruiken) maar dat miskent het effect van herhaling: verveling en ongeïnteresseerdheid terwijl aan het onderliggende probleem namelijk de aard van de cursus niets wordt gedaan.

Kijk voor de aardigheid eens naar de recente e-mail die cursusbank rond gestuurd heeft (ik voeg die bij deze brief): "Punten? De tijd vliegt". Niets over kwaliteit bevordering, alleen over het aantal PO- punten.

Ook zou gezegd kunnen worden dat de cursussen over het algemeen goed worden gewaardeerd. Alsof dat wat zegt over de intrinsieke waarde van de cursus, over het effect op het functioneren van de advocaat en over de bijdrage aan de kwaliteit van diens werk. Het zou enige zin hebben om een evaluatie enkele dagen na de cursus te vragen. De eerste reactie op de cursus is dan uitgewerkt en de werkelijke invloed wordt dan duidelijk. Het resultaat zal u niet bevallen, vrees is.

Maar u moet vooral doorgaan op de ingeslagen weg. Dat doet het goed in de publieke opinie. Wat het werkelijk voor de praktijk van de advocaat oplevert en betekent is op zijn best minimaal en, zo lijkt het, eigenlijk van minder belang.

Het is mij niet duidelijk waar de behoefte om advocaten te dwingen meer cursussen te volgen vandaan komt. Het lijkt er op dat het voor de Bühne is. Volgens mij zit er ook achter dat u advocaten op die manier wilt verplichten om zich wat rechtsgebieden betreft te beperken. Dat is oneigenlijk gebruik van de verordening

Wat denkt u aan kwaliteitsverbetering van de verplichte cursussen te doen? Wat zal het gevolg zijn van het voorgenomen nieuwe beleid? Nog meer jurisprudentie cursussen? Gaan de ontwikkelingen zo snel dat er 10 uren per jaar per rechtsgebied op een zinvolle manier mee gevuld kunnen worden? En als er 10 uur jurisprudentie wordt uitgestort over de deelnemers, wat blijft daar nog van hangen en wat is de invloed op de kwaliteit van hun werk?

Is het niet beter om handvatten te geven die het zoeken van relevante jurisprudentie vergemakkelijken? Of het leren opstellen van een goed verzoekschrift, van een goed verweerschrift, van een goed bezwaarschrift, enzovoorts en ervaringen van advocaten en rechters te delen?

Ik adviseer u om het beleid als zodanig kritisch bij de kop te pakken en u te bezinnen op wat het doel is van de verordening en wat het werkelijke doel is van de aanpassing die u voorstelt. Als het voor de Bühne is, wees daar dan eerlijk over en verschuil u niet achter het medelijden met de arme cliënt die het slachtoffer is of kan worden van een advocaat die niet voldoende thuis is op een bepaald rechtsgebied waarin hij als advocaat optreedt. Cliënten zijn niet zo kwetsbaar meer en als zij dat wel zijn, is het belangrijker daar iets aan te doen en de oorzaak daarvan aan te pakken dan het bestrijden van een symptoom door iedere advocaat te verplichten nog meer "punten" te halen en (nog meer) ambtenaar te worden.

Hoogachtend,
mr P.J. de Bruin

Marjolein Verkijk
dinsdag 30 mei 2017 15:04:07

Geachte mevrouw Westdorp,

De kwestie betreffende de eventuele verhoging van het aantal te behalen opleidingspunten ter bevordering van de kwaliteit van de rechtsbijstand, verleend aan psychiatrisch patiënten is in de Algemene ledenvergadering van de vPAN van 29 mei jl. aan de orde geweest.

In principe zijn de leden uiteraard voor het verbeteren van hun juridische vaardigheden en het strikt up to date houden van hun kennis van wet- en regelgeving en jurisprudentie.

Afgesproken is dat de regionale werkgroepen via de vPAN nauwer contact met elkaar zullen hebben en hun bijeenkomsten en lezingen zullen openstellen voor leden uit andere regio's om zo aan het vereiste aantal opleidingspunten te komen, mocht het besluit genomen worden.

Wel brengt de vPAN onder uw aandacht dat de verhoging van het aantal verplichte PO punten op meerdere rechtsgebieden niet alleen een extra financiële belasting voor de advocaten betekent, maar ook een extra aanslag op de tijd die de advocaat echt nodig heeft om een zodanige omzet te genereren dat de praktijk kan worden gefinancierd.

Er is een grens aan de kennis die kan worden opgedaan, met name in een klein rechtsgebied als de BOPZ – op enig moment kan de vraag worden gesteld of extra scholing nog meerwaarde biedt.

Daarbij komt dat, zoals afgesproken, immers de vPAN de bevordering van de kwaliteit van de rechtshulp aan psychiatrisch patiënten in eigen hand neemt en hier goed in lijkt te slagen – een pilot “peervisie” is gaande in Noord Holland. Een evaluatie wordt aan het einde van dit jaar verwacht.

Ook moet worden gezegd dat de eisen die aan advocaten in het algemeen worden gesteld voortdurend worden aangescherpt, terwijl het aantal rechtsgebieden waarop de advocaat werkzaam mag zijn wordt verkleind en de vergoedingen in de gefinancierde rechtsbijstand zodanig zijn dat deze, soms ternauwernood, vaak in het geheel niet, kostendekkend zijn na alle kortingen en maatregelen die in de loop van de jaren in de gefinancierde rechtspraak zijn doorgevoerd. De balans tussen rechten en verplichtingen is zoek en dit wordt als zodanig sterk door de advocaten ervaren.

Ook wordt breed de gedachte gedragen dat, wanneer de nieuwe Wet op de Rechtsbijstand ongewijzigd in Tweede en Eerste Kamer wordt aangenomen de kwestie van de opleidingspunten niet relevant meer zal zijn omdat de gefinancierde rechtsbijstand alsdan zal ophouden te bestaan. Het komt ons voor dat, nu het standpunt van de NOVA inzake de nieuwe Wet overeenkomt met dat van de sociale advocatuur, de NOVA prioriteit zou moeten geven aan het waarborgen van het fundament van de rechtsstaat – toegang tot de rechter verschaffen aan de kwetsbare rechtzoekende.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van de vPAN
M. Verkijk, voorzitter.

Afra Muller
dinsdag 30 mei 2017

Geachte dames, heren,

Ons kantoor heeft kennis genomen van uw mail d.d. 23 mei jl. en reageert daar als volgt op.

Wij zijn een groot voorstander van Kwaliteitsbevorderende maatregelen én zijn van mening dat de Orde de plank mislaat als zij denkt dat dat bewerkstelligd wordt door het laten toenemen van het aantal PO punten.

De kwaliteit van de meeste aangeboden cursussen is onder de maat; er zitten vaak (zeker naarmate het einde van het kalenderjaar in zicht komt) deelnemers bij “voor de punten” en niet voor de inhoud hetgeen het verloop van de cursus niet positief beïnvloed.

Tijdens de cursussen wordt veel ruimte gegeven om aan het werk te blijven, soms door meer dan de helft van de cursisten, zonder dat daar iets over wordt gezegd.

Een ander argument om het bij de punteneisen van de Raad voor Rechtsbijstand te laten is dat voor een klein kantoor, dat voor een groot deel toevoegingen doet, een belasting van het aantal opleidingsuren en daarmee verband houdende kosten bezwaarlijk wordt.

Verder betekent het toenemen van het aantal punten dat het eens een keer aan een cursus meedoen op een ander vakgebied vrijwel onmogelijk wordt gemaakt terwijl dat voor het beïnvloeden van meedenken en leggen van verbindingen buiten het eigen vakgebied wel heel positief kan zijn.

Het deelnemen aan cursussen betekent punten behalen, maar niet persé toename van vakbekwaamheid. Voor dat laatste is heel iets anders nodig en hopelijk komt de Orde eraan toe om daar prioriteit aan te geven.

Met vriendelijke groet,
M.J.F.A. Mutsaers
P.J. van de Pol
A.E. Muller

Consultatiereactie VSAN
Woensdag 31 mei 2017

Naar aanleiding van het consultatievoorstel "Kwaliteitsversterkende maatregelen NOvA" d.d. 4 april 2017, wordt namens het VSAN-bestuur de volgende reactie ingediend.

Inleiding

Het belang van hoge kwaliteit van rechtsbijstandverlening wordt alom onderschreven, juist door de VSAN. Over de wijze waarop kwaliteit bevorderd kan worden vanuit de Orde kan echter verschillend worden gedacht. Het ledenbestand van de VSAN is divers. Onder de leden bevinden zich (super)specialisten, maar ook generalisten, advocaten die werkzaam zijn bij (middel)grote kantoren, maar ook veel éénpitters. Deze verscheidenheid in praktijkvoering zorgt ervoor dat het door de Orde voorgestelde kwaliteitsbeleid per kantoor anders kan uitpakken. Om die reden heeft de VSAN haar leden dan ook opgeroepen om zelfstandig een consultatiereactie in te dienen. In aanvulling daarop wordt deze consultatiereactie ingediend.

Timing voorstel

De VSAN zet vraagtekens bij de timing van de beleidsvoorstellen. Na jaren van bezuinigingen, stelselwijzigingen en andere maatregelen van overheidswege verkeren vele kantoren met een toevoegepraktijk in zeer zwaar weer. Iedere nieuwe maatregel die de beroepsgroep opnieuw dwingt tot investeringen, kan de nekslag betekenen voor kantoren die werkzaam zijn in het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand. De beroepsgroep heeft behoefte aan rust. Die rust is voorlopig nog niet in zicht. Het wetsvoorstel duurzaam stelsel rechtsbijstand voorziet in verdere ingrijpende maatregelen, de commissie-Van der Meer brengt later dit jaar advies uit over de puntentoekenningen en daarnaast worden advocaten ook nog eens geconfronteerd met een veelvoud aan opvolgende opleidingsvereisten en kantoorvereisten. Dat maakt het zeer lastig om hier als ondernemer op in te spelen. Om een voorbeeld te noemen: op dit moment staat mogelijk een verdergaande rol van het juridisch loket voor wat betreft het voeren van bezwaarprocedures in de startblokken. Als dat ook gaat zien op bezwaarprocedures met betrekking tot sociaal zekerheidsrecht dan worden dus niet alleen de eisen strenger en de opleidingskosten hoger, maar kan er plots sprake zijn van een flinke achteruitgang in bezwaarzaken, en dus inkomsten.

De nood is voor veel kantoren zo hoog en de nabije toekomst zo ongewis dat het wat betreft de VSAN raadzaam is om nieuwe kwaliteitsversterkende maatregelen voorlopig achterwege te laten.

Mocht de NOvA toch overgaan tot nadere uitwerking van de plannen, dan verzoekt de VSAN kennis te nemen van het navolgende. Er wordt per onderdeel gereageerd.

A. Het verbeteren van de wegwijzerfunctie van de NOvA

Verplichte registratie specialisaties

Het VSAN-bestuur ziet geen bezwaar tegen een verplichte registratie van specialisaties in het rechtsgebiedenregister.

B. Het introduceren van het vereiste van een minimum van 10 opleidingspunten

Het vereiste minimum van 10 opleidingspunten geldt niet balie-breed. De rechtsterreinen waarop de extra eis gaat gelden zijn zonder uitzondering rechtsterreinen waar de sociale advocatuur zich op richt. Voor rechtsterreinen zoals IE, faillissementsrecht, fusies en overnames, verzekeringsrecht, transportrecht en

nog een hele reeks waar de advocaat die (tevens) sociale advocatuur bedrijft zelden mee te maken krijgt, worden zulke opleidingseisen niet gesteld. De VSAN stelt vast dat de kwaliteitseisen ook niet gaan gelden voor advocaten die in dienst zijn van rechtsbijstandsverzekeraars voor gewone particulieren. Dat terwijl rechtsbijstandsverzekeraars bijvoorbeeld nog steeds geen verplichting kennen tot een persoonlijke intake met de cliënt.

Dat betekent, dat de sociale advocatuur aan strenger toezicht wordt onderworpen en zich méér kwaliteitseisen moet laten welgevalen dan andere advocaten en overige rechtsbijstandverleners.

Dat valt in beginsel te verdedigen vanuit de gedachte dat advocaten die door de overheid gefinancierd worden verantwoording dienen af te leggen over de bestede gelden, maar die kwaliteitscontrole is beter uit te voeren op dossierniveau (middels steekproeven). Aanpassing van specialisatie-eisen is daarvoor een minder geschikt middel.

Zoals is opgenomen in het consultatiedocument van de NOvA heeft de introductie van een minimum van 10 opleidingspunten per specialisatie als gevolg dat een advocaat die zich wil profileren als specialist op meer dan twee rechtsgebieden, geconfronteerd wordt met een puntenverzwaring. De VSAN vindt dat advocaten en in het bijzonder advocaten die werkzaam zijn in dunbevolkte landelijke gebieden, een algemene praktijk moeten kunnen voeren. De VSAN pleit ervoor om de verplichte 10 puntengrens niet onverkort in te voeren. Er zou op zijn minst een uitzonderingsmogelijkheid moeten zijn in bepaalde gevallen. In die gevallen zou in afwijking van de regel bijvoorbeeld een minimum gehanteerd kunnen worden van zes punten per rechtsgebied. Dat komt neer op één opleidingsdag per jaar per rechtsgebied, met een minimum van 20 punten totaal, hetgeen nog haalbaar/betaalbaar is.

De VSAN is huiverig voor het verdwijnen van de algemene praktijk. Het is niet mogelijk om in Nederland een goede landelijke dekking te bieden voor rechtshulpverlening met louter specialisten. De advocaat dient een toegankelijke hulpverlener te zijn voor rechtzoekenden. Het ontbreekt die rechtzoekenden vaak aan digitale slimheid. Soms beschikken zij niet over internet of e-mail, soms vanwege het feit dat de cliënt is opgenomen in een zorginstelling of gedetineerd is. Rechtsbijstand op afstand werkt niet bij deze doelgroep. Op afstand krijgen we niet de mogelijkheid de feiten te ordenen, terwijl de rechtzoekende zonder hulp of doorverwijzing naar het maatschappelijk middenveld niet goed geholpen kan worden. Het werken vanuit grote kantoren buiten de stadscentra, waar louter specialisten werkzaam zijn, zal de kwaliteit van rechtsbijstand juist doen verslechteren en vraagitval veroorzaken.

C. Het selecteren van rechtsgebieden waarop het vereiste minimum geldt

In het voorstel van de NOvA wordt miskend dat 'sociale advocatuur' als zodanig een specialisme op zichzelf is. Vaak is sprake van verweven zaken op aansluitende rechtsterreinen. Er is vaak sprake van multi problematiek die te relateren is aan één onderliggend feitencomplex. Een rechtzoekende die geconfronteerd wordt met een ontslag op staande voet, gevolgd door een afwijzing WW en een ontruimingsvordering zou erbij gebaat zijn als deze zaken door één advocaat kunnen worden behandeld. In het huidige voorstel van de NOvA zou een advocaat in bovengenoemd voorbeeld alleen al 30 opleidingspunten per jaar dienen te behalen om deze cliënt te kunnen bijstaan. De werkzaamheden die plaatsvinden bestrijken weliswaar meerdere rechtsgebieden, maar er is geen ruimte voor de nuancering dat 'sociale advocatuur' zich niet laat vangen in gescheiden specialisaties.

Daarbij zijn werkzaamheden in toevoegzaken vaak zeer feitelijk van aard. De advocaat neemt de rechtzoekende al dan niet samen met een hulpverlenende instantie bij de hand. De VSAN pleit dan ook voor het instellen van een administratieve vergoeding vanwege de bewerkelijkheid van de contacten met

cliënten. De VSAN geeft de Orde ook in overweging om enkele andere mogelijkheden te onderzoeken: bijvoorbeeld een nihil stelling van de kosten van het lidmaatschap van de Orde voor sociaal-advocaten en/of een andere tegemoetkoming in de kosten voor opleiding.

Frans Baars
dinsdag 30 mei 2017

Geachte dames en heren,

Vraag 1a : nut en noodzaak.

In een verdere professionalisering van verhoudingen en de toezichthoudende rol van Orde-gremia is het de vraag of de Orde een taak heeft in de in de notitie genoemde wegwijzerfunctie . Om de vraag te beantwoorden moet dus gekeken worden naar deze algemene taak. Het openbaar maken voor het publiek van een register van advocaten, van lidmaatschappen van specialistenverenigingen en van verdere voorlichting aan het publiek waar het gaat om organisatie, toezicht, reglementen etc. is natuurlijk een onbetwiste taak.

Maar het is uiteraard een gegeven dat binnen de balie er een zo grote verscheidenheid is komen te ontstaan binnen de leden en de expertise van de leden dat hier nauwelijks nog een algemene deler in is te vinden. Behoudens een set van beroeps- opleiding en algemene vakbekwaamheid omdat de vakbekwaamheidseisen worden bijgehouden en hier op wordt toegezien . Ook het vermelden van een lidmaatschap van een specialistenvereniging is denkbaar.

De praktijken van advocaten zijn zo divers dat de Orde eigenlijk niets meer zou moeten melden over de aard van de praktijk.

De commerciële belangen zijn voorts zo pregnant dat ook hierom de Orde geen rol meer behoort te hebben in het uitdragen van specifieke kwalificaties van leden van de balie.

Terzijde kan worden gesteld dat de Advocatenwet geen handvat geeft om de publicatie van aandachtsgebieden, rechtsgebieden, specialismen of andere kwalificaties van individuele leden noodzakelijkerwijze te duiden. In het overleg tussen College van Afgevaardigden en de Algemene Raad die handelde over Governance is een notitie geproduceerd bijlage 2 : overzicht wettelijke taken in welke opsomming niet is te vinden dat ten aanzien van wegwijzerfunctie een uitdrukkelijke taak is weggelegd.

Overigens kan een eerder in gevulde taak door verloop van tijd en gewijzigde omstandigheden opnieuw worden heroverwogen.

Om los van de wettelijke taak ook nog het praktische nut van de bewegwijzering te toetsen zou bekend moeten zijn op welke wijze en met welke frequentie de site van de Orde, dan wel van de respectievelijke Raden van Orde worden geraadpleegd door het publiek met het doel een voor de rechtsvraag geschikte advocaat te vinden. Ikzelf heb een vermoeden dat dit gebruik laag is. Meten is evenwel weten.

Het is aan het publiek om aan de hand van internetgegevens een passende advocaat te zoeken indien die poort naar de advocaat wordt bewandeld. In dat geval komt het publiek zo mogelijk de door de betreffende advocaat op het net geformuleerde kwalificaties tegen. In hoeverre dat misleiding is van het publiek is een civielrechtelijke aangelegenheid. De Orde behoort zich hierin niet te bewegen. Los nog van een algemene gedragsregel dat een vakbekwaam advocaat het publiek juist dient voor te lichten.

Tot slot kan de Orde werkelijk niet waarmaken, dat een advocaat die de benodigde opleidingspunten heeft gehaald op het respectievelijke rechtsgebied ook de benodigde kwaliteit verleent in de zaak die de hier specifieke rechtzoekende behoeft. Maar die schijn heeft de bewegwijzeringsfunctie wel.

Ik bedoel hiermee het volgende : als de ANWB paddenstoel mij de weg naar Schin op Geul aanwijst, dan weet ik dat ik in Schin op Geul terecht kom. Maar ik weet niet of dit de mooiste route is.

De bewegwijzeringsfunctie is dan ook geen Kwaliteitsbevorderende maatregel die inhoudsvol is. Als dit zo is bedoeld, dan is dit tenminste een oneigenlijke maatregel ter kwaliteitsbevordering waar ik niet op tegen

ben . Juiste informatie geven aan het publiek is een groot goed. Het bevorderen van de kwaliteit van de beroepsgroep is een groot goed. Maar combineer van wel verweef deze belangen niet.

Conclusie

Er bestaat geen wegwijzerfunctie meer voor de Orde. Het register van leden van de balie dient enkel ter voorlichting van het publiek voor erkende en niet aan twijfel onderhevige dan wel gewogen kwalificaties. Dus wel publicatie van het feit dat een advocaat lid is van de Orde, kantoorgegevens, het voldoen aan de algemene opleidingseisen, zo nodig tuchtrechtelijke maatregelen en contactgegevens. Hier kan mogelijk nog een nadere lijst aan worden toegevoegd. Om het publiek behulpzaam te zijn bij het zoeken naar een juiste advocaat, dat is geen taak en invulling hiervan via de bewegwijzering vormt een niet gegarandeerde pretentie.

Vraag 1b

Deze vraag behoeft in het licht van het bovenstaande niet meer te worden beantwoord. Toch zou de vraag nog als volgt kunnen worden gezien.

In het algemeen geldt natuurlijk dat het ene rechtsgebied het andere niet is. In belang, in omvang van de rechtsregels en beginselen en in de aard van de desbetreffende praktijk. Dus een beperking zonder meer tot een aantal rechtsgebieden is niet van veel betekenis. Zo kan binnen het familierecht natuurlijk een bepaalde praktijk zijn gevormd met specialistische gebieden alleen echtscheidingsrecht, alimentatierecht of alleen

erfrecht in arbeidsrecht alleen re-integratiezaken of alleen ontslagzaken, dan wel enkel collectieve zaken in het huurrecht enkel woonruimte en of enkel bedrijfsruimte etc.

Ook kan erop worden gewezen dat de aard van de praktijk en omvang van het recht een mindere tijdsinvestering vergt dan bijvoorbeeld de genoemde 10 jaarpunten. Soms is meer vaardigheid dan juridische know how relevant denk aan de BOPZ praktijk, of in een laagdrempelige consumenten/sociale praktijk .

Als het gaat om de juiste voorlichting aan het publiek, dan is er geen enkele reden om als er al een beperking van rechtsgebieden wordt nagestreefd dit enkel bij de zogenaamde kwetsbare publieksgroepen te doen. De taak van de Raad voor Rechtsbijstand is om de kwetsbare groepen via het systeem van de WRB zo veel als mogelijk toe te leiden naar de juiste advocaat. Hiervoor zijn inschrijfvoorwaarden. Maar de Orde bedient alle advocaten en de beperking in de publicatie van de Orde behoort dan algemeen te gelden en enkel voor de advocaat in de aangegeven rechtsgebieden. Ik wil u de gedachte aanreiken, dat het in de visie van de Orde nodig is om een rechtzoekende in het arbeidsrecht te beschermen. Maar dat geldt toch evenzeer voor een rechtzoekende in het consumentenrecht of een bedrijf of instelling die rechtsbijstand behoeft in de meer zakelijke sfeer. Het publiek van de Orde zijn niet alleen te door de Orde nu als meest zwak gekwalificeerde potentiële cliënten.

Vraag 1b

Stel dat de vraag van hoeveelheid van te noemen specialismen überhaupt aan de orde komt.

Zoals aangegeven kunnen qua omvang en aard van de praktijk niet alle rechtsgebieden hetzelfde worden gewogen om de vakbekwaamheid te verkrijgen dan wel te behouden. Een asielpraktijk is volstrekt niet te vergelijken met een bopz praktijk. Ieder 10 punten vragen is voor het ene rechtsgebied asiel te gering en voor het andere rechtsgebied overdreven.

Vraag 2

De vraag naar alternatieven is relevant.

Maar die vraag wordt vooralsnog niet met een richtinggevend idee door de orde ondersteund. Dat is niet sterk immers hier heeft het de schijn van dat de Orde enkel doorzet op het eerste idee van punten per rechtsgebied in haar veronderstelde missie naar juiste publieksvoorlichting voor enkel de zwakke cliënt.

Maar de alternatieven zijn er al en hier kan nog het nodige in worden verbeterd. Ik wijs op de verbeterde beroepsopleiding. Hulde.

Ik wijs op de Kwaliteitsbevorderende maatregelen van de Orde die zich naast juridische kennis ook uitstrekt naar de vaardigheden dit deel van de Verordening zal in de loop van dit jaar wel gereed komen . Hulde. Overigens mag ook een nader en wellicht strenger toezicht Kwaliteitsbevorderend werken. Een opdracht voor de Dekens.

De Orde heeft de algemene waakfunctie voor aangesloten leden. Waar het gaat om specialistische kennis en kwaliteit behoort het zwaartepunt te liggen op de hiertoe opgerichte specialistenverenigingen die een inhoudelijker signatuur hebben, kleiner van formaat zijn, specifiek toezicht kunnen bieden en alles bij elkaar de leden scherper bij de les kunnen houden. Het is wellicht aan te bevelen, dat de Orde nader beziet welk toezicht zij kan en wenst te houden op de specialistenverenigingen. Immers aan het hebben van de kwalificatie van een specialistenvereniging binnen de Orde van Advocaten daar mogen natuurlijk inhoudelijke eisen worden gesteld.

Vraag 3

Het antwoord is NEEN. Ook een verbeterde versie volgens de eerste gedachten van de Orde genereert het antwoord NEEN.

Met vriendelijke groet,
F.J.J. Baars Advocaat / Mediator

Secretaris - Nvab
dinsdag 30 mei 2017

Geachte mevrouw Westdorp,

Dank voor de geboden gelegenheid om als specialisatievereniging te reageren op de consultatie. Namens het bestuur van de NVAB stuur ik u onderstaande reactie.

1. Is het nuttig en noodzakelijk verplichte opleidingspunten, gecategoriseerd naar rechtsgebied, in de regelgeving op te nemen? Zo ja hoeveel en voor welke rechtsgebieden.

Wij achten het inderdaad nuttig om een verplicht aantal opleidingspunten per rechtsgebied op te nemen, uiteraard wel met de kanttekening dat het - conform de huidige regeling voor PO punten in het algemeen - daarbij niet alleen moet gaan om geaccrediteerde cursussen, zodat men niet onnodig in moeilijkheden wordt gebracht c.q. op kosten gejaagd.

Het aantal te behalen punten zou dan 10 (van de 20) moeten bedragen. Deze verplichting zou moeten gelden voor alle rechtsgebieden waarop je je als advocaat als specialist profileert. Dit zien wij tevens als goede aanvulling op de huidige eigen (niet gecontroleerde en daardoor enigszins vrijblijvende) opgave van rechtsgebieden. Die eis zou dan naar onze mening moeten gelden voor het 'hoofdgebied', aangezien er nu per gebied diverse onderverdelingen bestaan die cumulatief van toepassing kunnen zijn.

2. Zijn er andere mogelijkheden (dan hierboven genoemd) vanuit de advocatuur om rechtzoekenden van goed gekwalificeerde rechtshulp te voorzien op een wijze die de advocaat positief onderscheidt van andere rechtshulpverleners?

De NVAB heeft op dit punt geen suggesties.

3. Biedt het huidige rechtsgebiedenregister voldoende informatie voor de rechtzoekenden om terecht te komen bij een gespecialiseerd advocaat?

Hiervoor geldt dat het register bij veel cliënten onbekend is, terwijl het bovendien om een ongecontroleerde opgave gaat. Het tweede punt zou kunnen worden opgelost door de gekoppelde punteneis (zie bij 1.)

4. Aanvullende aanbeveling

De NVAB zou graag zien dat bij de CCV-opgave moet worden aangegeven dat wordt voldaan aan de eisen van de specialisatievereniging, in het bijzonder de punteneis. Daarbij acht de NVAB het wel nuttig om specialisatieverenigingen een overzicht te verstrekken van degenen die hebben opgegeven lid te zijn en of zij al dan niet aan de eisen voldoen.

5. Tot slot

Streven naar meer kwaliteit is uiteraard aanbevelenswaardig. Daarbij moeten we wel blijven waken voor te veel regeldruk/administratieve lasten/kosten als gevolg van specialisatie-eisen.

Met vriendelijke groet,
Vanessa Huygen, Secretaris
Nederlandse Vereniging van Advocaten-Belastingkundigen

T.M. Coppes
dinsdag 30 mei 2017

Amici,

In reactie op het consultatieverzoek van 4 april 2017 wil ik graag de navolgende opmerkingen maken.

Ik begrijp dat er strenger gekeken moet worden naar de kwaliteit van de advocaten en dat daar ook kwaliteitseisen aan worden gesteld, doch door de door u gestelde wijze zal een advocaat die een algemene praktijk uitoefent niet in staat zijn om de praktijk nog op juiste wijze voort te zetten. Immers met de kwaliteitseisen die er worden gesteld betekent dit automatisch dat de advocaat in kwestie zo veel opleidingspunten moet gaan halen dat dit bijna niet haalbaar is om nog een praktijk te voeren, laat staan de kosten die dit met zich meebrengt.

Zelf heb ik geen algemene praktijk maar ik heb deze wel geruime tijd gehad en ik denk dat het onmogelijk is om aan alle eisen te voldoen. De Orde dwingt hiermee om tot specialisatie over te gaan, terwijl er naar mijn mening ook behoefte is aan generalisten.

Voor wat betreft mijn eigen praktijk dwingt de Orde mij op deze wijze ook om keuzes te maken tussen de verschillende rechtsgebieden. Dit alleen al omdat voor sommige rechtsgebieden het behalen van 10 punten financieel niet haalbaar is. Bijvoorbeeld bij jeugdrecht betekent dit dat er meer betaald moet worden voor de opleidingspunten dan dat dit oplevert aan zaken. De verdeling van de jeugdzaken is op dit moment zodanig geregeld dat je als advocaat zo nu en dan, soms slechts 1 of 2 zaken per jaar toebedeeld krijgt.

Op zich ben ik derhalve een voorstander van specialisatie maar zeker voor eenmanszaken is het niet of nauwelijks haalbaar om aan deze vereisten, in financieel opzicht, te voldoen.

Met vriendelijke groet,
Titia Coppes

Leemans advocaat & mediator
dinsdag 30 mei 2017

Goedenavond,

Een enkele opmerking over de te behalen punten.

M.i. wordt voorbijgegaan aan het feit dat het aantal punten m.i. te veel is i.v.m. het navolgende.

Op elk rechtsgebied vind elk jaar wel ontwikkeling plaats maar lang niet altijd zodanig dat daarvoor een cursus die 10 punten moet opleveren vereist is

Hetzelfde geldt dat indien je een jaar specialisten cursus hebt gevolgd bv familierecht, jeugdstrafrecht, dan zal in zijn algemeenheid de eerste tot drie jaren daarna geen cursussen nodig zijn die 10 punten moeten opleveren vereist zijn.

Ik ga er daarbij van uit dat het een rechtsgebied is dat je core business is, ook het voeren van procedures levert leermomenten, zowel qua inhoud als procedure technisch.

Al met al ben ik van mening dat de norm van tien punten elk jaar onjuist is en een norm van 8 dan wel 10 punten in twee jaar recht doet aan mijn opmerkingen.

Indien u een ander toelichting wenst dan ben ik daartoe uiteraard bereid.

m.vr. gr.
mr F. Leemans

M. Kalle
dinsdag 30 mei 2017

Geachte heer, mevrouw,

Bij deze een zeer korte reactie voor het voorstel om meer punten voor te schrijven. Naar mijn bescheiden mening dient dat voorstel te worden aangepast.

Als eerste wil ik graag opmerken dat het niet juist is te denken dat het halen van punten een advocaat een goede specialist maakt. Juist bij de kwetsbare cliënten zijn ook andere kwaliteiten erg belangrijk. Deze komen in het voorstel niet terug.

Het halen van 10 punten voor strafrecht - een geheel rechtsgebied op zichzelf - kan ik mij voorstellen. Het jeugdstrafrecht dient daar onderdeel van te maken en niet een apart onderdeel te vormen. Bijvoorbeeld door te bepalen dat er minimaal 4 punten per jaar op het jeugdrecht behaald dienen te worden. Voor jeugdigen gelden slechts een aantal aparte bepalingen in het strafrecht en het is niet nodig daar 10 punten per jaar voor te behalen.

Het personen en familierecht is omvangrijk. Het is volstrekt arbitrair om erfrecht daar wel onder te scharen maar de BOPZ niet. Het laatste is misschien wel beperkter dan het erfrecht. Mijn voorstel is de BOPZ apart te houden en de huidige punten te handhaven. Gelet op het aantal zaken is een tien punten voorstel voor de BOPZ onredelijk hoog en ook economisch gezien te zwaar. Het zal het aantal advocaten die deze zaken goed doet doen afnemen en dat gaat ten koste van de kwaliteit.

Bij het personen en familierecht dient het jeugdrecht te worden in gevoegd, net als mijn voorstel voor het strafrecht.

Mijn reactie is kort. Ik had mij vergist in de datum voor een reactie. Wellicht kan dit toch een toevoeging zijn voor de verdere discussie.

Met vriendelijke groet,
mr. M. Kalle

Bas Vlieger
dinsdag 30 mei 2017

Geachte heer/mevrouw,

Tegen het huidige voorstel heb ik de volgende bezwaren.

Ik ben sociaal advocaat, tevens bestuurslid van de Vereniging Sociale Advocatuur Amsterdam. Uit dien aard heb ik veel te maken met cliënten met ernstige schuldenproblematiek. Dit brengt mee dat meestal zaken spelen op meerdere rechtsgebieden tegelijk spelen, die door uw voorstellen worden getroffen: arbeidsrecht (met name beëindiging arbeidsovereenkomst), huur (met name ontruiming), sociale zekerheidsrecht. Binnenkort komt hier BOPZ-piket bij, na tien jaar wachtlijst. Ik wil cliënten enigszins breed kunnen blijven helpen met voornoemde problematiek, omdat anders constant doorverwijzing volgt, hetgeen niet in het belang van een kwetsbare rechtzoekende is.

Bij het huidige voorstel zou ik dus op termijn 40 punten per jaar moeten halen om me als specialist te mogen profileren, hetgeen ik teveel vindt. Temeer omdat ik sommige rechtsgebieden slechts deels doe en ik verder alleen particulieren bijsta, terwijl ik wel specialistisch bezig ben op voornoemde vlakken. Ik zou voorstellen meer bij de Raad voor Rechtsbijstand aan te sluiten en maximaal zes punten per rechtsgebied verplicht te stellen, met een minimum van twintig. Dit zou recht doen aan de wens tot specialisatie, maar ook aan de realiteit van het vak van sociaal advocaat.

Verder wil ik voorstellen om een aparte categorie 'sociale praktijk' of sociaal advocaat te maken in het register, zodat de rechtzoekende weet dat hij op toevoegbasis kan en zal worden bijgestaan door een sociaal advocaat. Sociale advocatuur is immers een specialisatie op zich door specifieke kennis met betrekking tot schulden, multi problematiek, culturele problematiek, verminderde of geen zelfredzaamheid, doorverwijzing naar aangewezen hulpverleningsinstellingen en specifieke kennis op het vlak van de Wet op de rechtsbijstand en de uitvoeringspraktijk.

Overigens denk ik in de eerste plaats dat de kwaliteit het meest gebaat zou zijn wanneer de nu al jaren durende bezuinigingen op de gefinancierde rechtsbijstand worden teruggedraaid (zeker na de schokkende uitlatingen van de heer F. Teeven), het steeds restrictiever wordende beleid van de Raad voor Rechtsbijstand met betrekking tot toekenning van toevoegingen wordt stopgezet en extra uren ook in civiele en bestuursrechtelijke zaken mogelijk worden (dit betreft nu immers slechts een mogelijkheid op papier). Zodoende is meer tijd en geld beschikbaar voor de sociaal advocaat om een fatsoenlijk aantal uren in zijn zaken te kunnen steken, hetgeen de kwaliteit nog het meest ten goed zou komen. Daarbij komt dat het uurtarief al sterk afwijkt van het commerciële tarief, en waarbij de indexering voor de sociale advocatuur nota bene tot en met 2018 is afgeschaft.

Met vriendelijke groet,
J.S. (Bas) Vlieger

Bas Martens
dinsdag 30 mei 2017

Geachte Algemene Raad,

Namens de Vereniging De Militaire Balie, de specialisatievereniging voor advocaten die optreden in militaire zaken, reageer ik op de consultatie kwaliteitsversterkende maatregelen.

1. Is het nuttig en noodzakelijk verplichte opleidingspunten, gecategoriseerd naar rechtsgebied, in de regelgeving op te nemen?

a. zo ja, hoeveel?

b. zo ja, voor welke rechtsgebieden?

Aan een serieuze specialist hoeft niet de verplichting te worden opgelegd om zijn vakbekwaamheid door middel van het volgen van (puntwaardige) opleiding op peil te houden. Hij zal dat uit zichzelf doen. Een niet-serieuze avonturier wordt geen vakbekwame advocaat door 10 punten per jaar op dat rechtsgebied te behalen. In zoverre zal het koppelen van een puntenminimum aan een rechtsgebied geen effect op de vakbekwaamheid hebben. Bovendien, het volgen van een paar dagdelen opleiding per jaar maakt iemand nog niet een specialist op dat rechtsgebied. Daarom wordt ontraden om aan 'puntenknop' te draaien als kwaliteitsinstrument.

Een bezwaar is dat de beroepsorganisatie zich verder dan nodig is gaat bemoeien met de dagelijkse praktijk van de advocaat. Het reguleren van de vrije beroepsgroep dient zo beperkt mogelijk plaats te vinden. De beroepsorganisatie kan algemene kaders vaststellen, maar moet niet te gedetailleerd verplichtingen opleggen. De voorgestelde invulling van rechtsgebieden en daaraan gekoppelde puntenverplichting is daarvan een voorbeeld. De advocaat moet zijn vakbekwaamheid op peil houden. Hoe hij dat doet is in beginsel aan hem zelf om in te vullen. De toezichthouder toetst of hij daaraan heeft voldaan. In de balie zal het verhogen van de punteneis niet als positief, maar als verzwarende regelzucht worden geïdentificeerd.

De voorgestelde maatregelen, gekoppeld aan een betere gidsfunctie van het rechtsgebiedenregister, verplichten de advocaat tot specialisatie. De generalist wordt gediskwalificeerd. Hiervoor bestaat geen baliebreed draagvlak of rechtvaardiging. Er zijn veel overtuigde 'generalisten'. De definitie van een generalist is niet het spiegelbeeld van een advocaat die zich in 2,3 of 4 rechtsgebieden in het register als specialist heeft ingeschreven. Bovendien willen zowel particuliere als zakelijke cliënten soms een generalist, of een kantoor met een brede praktijk.

Het is ook geen houdbaar systeem. Zo is het voorstel nu om te beginnen met 8 rechtsgebieden vanuit de kwetsbare cliënt. Daarmee worden niet alle groepen kwetsbare cliënten genoemd. Bovendien kan de punteneis door wijziging in regelgeving of in conjunctuur gaan knellen. Wij noemen nu al het jeugdrecht. Er zijn de laatste jaren relatief weinig jeugdrechtzaken. Advocaten komen vanwege het beperkte aantal vliegrepen niet tot voldoende vakbekwaamheid. Het ophogen van de punteneis zal mogelijk een uitstroom van en tekort aan jeugdrechtadvocaten betekenen.

Veel hier bedoelde 'kwetsbare cliënten' krijgen een toevoeging. Om die reden heeft de Raad voor Rechtsbijstand al lang geleden een kwaliteitssysteem ingevoerd. Tussen de deken en de Raad voor Rechtsbijstand bestaat een goed functionerend convenant voor toezicht. Een verdere lastenverzwaring is niet nodig.

Mocht het systeem worden ingevoerd, dan bepleit de Militaire Balie ook om de militaire cliënt en daarmee het militair recht op te nemen in de lijst. Dat kan nu, of bij een volgende uitbreiding van de lijst. Militaire zaken zijn in grote lijnen te verdelen in militair bestuurs-(ambtenaren)recht, militair straf- en tuchtrecht en militaire letselschade. Op deze rechtsgebieden gelden specifieke militaire regelingen en jurisprudentie die zeer afwijken van het burger-equivalent.

2. Zijn er andere mogelijkheden dan hierboven genoemd vanuit de advocatuur om rechtzoekenden van goed gekwalificeerde rechtshulp te voorzien op een wijze die de advocaat positief onderscheidt van andere rechtshulpverleners?

Verplichte aansluiting bij een specialisatievereniging, keurmerken en certificering, jaarlijkse prijzen (vergelijk de systemen in het buitenland) en gefaciliteerde intervisie.

3. Biedt het huidige rechtsgebiedenregister voldoende informatie voor de rechtzoekenden om terecht te komen bij een gespecialiseerd advocaat ?

Het rechtsgebiedenregister geeft een rechtszoekende wel een indruk van de aandachtsgebieden van de betreffende advocaat. Toch zal de gemiddelde rechtszoekende eerst via een zoekmachine de website of de LinkedIn-vermelding van de betreffende advocaat bekijken. De vraag is of de Orde als beroepsorganisatie een verdergaande rol dan nu moet gaan vervullen bij het koppelen van de cliënt aan de juiste advocaat. Dat maakt de Orde kwetsbaar in gevallen waarin het mis gaat. De Orde moet geen kwaliteitsstempels uitdelen aan individuele advocaten. De zoekmogelijkheden op het internet zijn tegenwoordig zo geavanceerd dat een rechtszoekende die geen referentie heeft snel de juiste advocaat zal kunnen vinden via de site van een kantoor, perspublicaties, optreden van de advocaat in vergelijkbare zaken in de jurisprudentie en op Social Media. Een gemoderniseerd rechtsgebiedenregister, dat met een gepaste marketingcampagne in de markt gezet zou kunnen worden, kan zeker behulpzaam zijn bij het vinden van de juiste advocaat.

Namens de Vereniging de Militaire Balie,
Bas Martens, voorzitter

Annelies Hoftijzer
woensdag 31 mei 2017

Geachte collega's en confrères,

Namens het bestuur van de Specialisten Vereniging Migratierecht Advocaten SVMA reageer ik als volgt op de bovengenoemde consultatie.

De SVMA kent in haar toelatingsvoorwaarden al het vereiste dat de leden jaarlijks 10 PO-punten dienen te behalen op het gebied van migratierecht. We zijn dan ook in beginsel niet tegen een verhoging van die punteneis vanuit de NOvA.

Echter, het enkele behalen van 10 PO-punten per jaar betekent naar onze mening niet dat een advocaat ook daadwerkelijk 'specialist' is op het betreffende rechtsterrein. PO-punten worden behaald door aanwezigheid, die ook louter passief kan zijn, en het volgen van cursussen brengt niet automatisch met zich mee dat de betrokkene vervolgens ook met de vereiste deskundigheid zaken op dat gebied kan behandelen. Als vereniging hanteren wij ook nog aanvullende eisen voor het lidmaatschap van onze Specialistenvereniging, zoals een bepaald aantal jaren voorafgaande ervaring op het rechtsgebied en het behandelen van een substantieel aantal zaken op dit rechtsgebied per jaar. Ook dat vinden wij nog niet genoeg, en we zijn dan ook bezig met plannen voor peer review of anderszins kwaliteitsverhogende activiteiten gekoppeld aan het lidmaatschap van onze vereniging. Tevens hebben we meegewerkt aan het opstellen van checklists voor verschillende deelonderwerpen binnen het migratierecht, waarmee op dit moment wordt gewerkt binnen een project voor vrijwillige peer review vanuit de Raad voor Rechtsbijstand. De cliënten op ons rechtsterrein zijn per definitie kwetsbaar omdat de overheid hun wederpartij is. Daarbij zijn ze ook nog extra kwetsbaar. De meesten beheersen de Nederlandse taal niet of nauwelijks, sommigen verblijven in vreemdelingen- detentie en velen zien zich geconfronteerd met onrechtmatig verblijf en uitzetbaarheid. Binnen de vigerende procedures zijn zij grotendeels letterlijk afhankelijk van de deskundige bijstand van een advocaat, enerzijds omdat de regelgeving uitgebreid en ingewikkeld is en vaak verandert, mede onder invloed van het E -recht en de veelheid aan jurisprudentie, en anderzijds omdat de feitelijk te verrichten handelingen vaak onmogelijk of te ingewikkeld zijn voor een gewone burger, zeker als deze de Nederlandse taal niet goed beheerst. Daarbij zijn de gevolgen van een verzuim direct al groot : geen verblijfsrecht of intrekking eerder verleend verblijfsrecht, uitzetting.

Met andere woorden : het is naar onze mening een goed idee om de punteneis te verhogen voor advocaten die zich specialist willen noemen, maar dat advocaten die enkel aan die punteneis voldoen zich vervolgens als 'specialist' mogen presenteren op een website van de NOvA kan voor de burger die een deskundige advocaat zoekt misleidend zijn als er geen bijkomende of nadere eisen worden gesteld. Graag geven we de NOvA in overweging om hierover verdere plannen te maken en dan een nieuwe consultatie uit te voeren. Als voorbeeld noemen we een aantal verplicht te behalen vaardigheidspunten, zodat er enig zicht is op de actieve kwaliteit van de betrokken advocaat. Overigens staat bij onze rechtsgebieden in het voorstel vermeld : 10 PO per jaar voor Vreemdelingenrecht, en 10 PO per jaar voor Asiel- en vluchtelingenrecht valt samen met vreemdelingenrecht . Over dat samenvallen kan nog beter nagedacht worden. Een advocaat die 10 PO punten heeft gehaald voor Vreemdelingenrecht is niet zonder meer deskundig op het gebied van asielrecht, en vice versa. Ook binnen het migratierecht kennen we inmiddels subspecialisaties. Tenslotte merk ik op dat onderstaande reactie niet aan de ledenvergadering van de SVMA is voorgelegd. Dat zullen we op de ALV die eind juni plaatsvindt alsnog doen. Omdat uit het consultatiedocument van 4 april 2017 blijkt dat de NOvA nog diverse stappen wil zetten met betrekking tot de voorgestelde maatregelen, waaronder een bespreking met het CvA, zullen wij in een volgend stadium mogelijk nog nader inhoudelijk reageren.

Met vriendelijke groet,
Annelies Hoftijzer voorzitter SVMA

Richard Martens
woensdag 31 mei 2017

L.S.

Via de advocatenorde Noord-Holland, ontving ik vorige week uw notitie van 4 april 2017 ter zake een consultatieronde in verband met bovengenoemd onderwerp. Ook las ik het artikel in het advocatenblad dd. mei 2017.

Goed dat er een consultatieronde plaats heeft en van de gelegenheid om te reageren maak ik bij deze gebruik.

Ik weet niet of ik het bij het juiste eind heb, maar ik ben redelijk alert, lees veel en toch krijg ik de indruk dat er weinig aandacht aan het onderwerp is besteed. En daarom leeft het ook niet? De eerste aankondiging begin april 2017 levert geen reactie(-s) op (oproep bij artikel Advocatenblad).

Het onderwerp is niet zonder belang. Daarom dient volgens mij ook de hiervoor geformuleerde vraag onderzocht te worden.

Het kan immers ook zijn dat de leden van de balie min of meer murw zijn geworden vanwege de toegenomen regeldruk vanuit de Orde. De activiteiten van de Orde om staatstoezicht te voorkomen dienen ondersteund te worden, maar het kan zijn dat de Orde daardoor extra regels in het leven roept en dat daaraan gekoppeld het toezicht door de plaatselijke deken ook weer toeneemt. De verplichte punten per rechtsgebied past wellicht in deze ontwikkeling?

In zijn algemeenheid geldt m.i. dat rechtsbijstand niet meer verleend kan worden als in de vroegere algemene praktijk. Naar mijn idee is een advocaat die nog immer een veelheid van rechtsgebieden meent te kunnen beoefenen, niet meer geloofwaardig; een individuele uitzondering begenadigd met een extreem hoge intelligentie en veelheid aan interesses daargelaten.

Specialisme is dan ook geïndiceerd. Ik mag hopen dat elk verantwoordelijk opererend advocaat op zijn werkterrein zoveel punten jaarlijks haalt dat hij/zij lid kan worden van de daartoe in het leven geroepen specialisatievereniging. Als hij/zij zich niet voldoende specialiseert, dan verliest de advocaat zijn praktijk.

De inleidende opmerkingen in de notitie, en dan met name de tweede alinea, zijn niet echt goed te begrijpen. Een verschil tussen de -100 %-toegevoegde en de -100 %- commerciële advocaat wordt als stelling geponeerd, maar niet uitgewerkt. Of het moet de opmerking zijn dat de toegevoegde cliënt correspondeert met een 'kwetsbare' partij; in de toelichting wordt deze situatie dan verder toegespitst in de relatie tot de overheid. Ook ondernemingen kunnen 'kwetsbaar' zijn wanneer een omgevingsvergunning niet wordt verleend. Het hier genoemde voorbeeld zou dan zijn weerslag moeten hebben in een eventuele vervolgpprocedure die voornamelijk wordt beheerst door het bestuursrecht, een rechtsgebied – inmiddels kennelijk ook 'domein' genoemd- dat in de notitie niet naar voren komt. Of het moet in de bijlage aan de orde komen, maar deze is niet te openen helaas.

Het onderscheid doet denken aan het zwarte Ars Aequi-nummer uit juni 1970, waarin de vraag werd opgeworpen of de advocatuur nog wel past in de tijdgeest. Rechtshulp aan de sociaal zwakkeren werd niet of nauwelijks verleend. Vervolgens ontstonden er advocatencollectieven en werd vanuit de overheid het bureau voor rechtshulp (destijds uiteraard "advokatenkollektieven en 'buro' voor rechtshulp) in het leven geroepen waar het ging om de rechtshulp aan de minder bedeelden in de samenleving.

Opnieuw ligt bijna 50 jaar later de sociale rechtshulp onder vuur; kantoren sluiten de deuren, de rechtzoekende staat in de kou. De bezuinigingen op het departement zijn daar debet aan. De landelijke orde protesteert terecht. Andermaal zullen de activiteiten van staatssecretaris Teeven onderzocht moeten worden.

Anno 2017 gaat het dan om de bevordering van de kwaliteit. Het uitgangspunt onderschrijf ik. Het zou per definitie al de verantwoordelijkheid van de individuele advocaat moeten zijn.

Het verplicht stellen van opleidingspunten op de respectieve rechtsgebieden is tamelijk arbitrair en het puntenaantal voor de respectieve specialismen mag overigens aan de lage kant genoemd worden. Het gaat om het uitoefenen van de gespecialiseerde praktijk; na zoveel jaren advocatuur in combinatie met opleidingspunten kan er sprake zijn van een specialisme en na verloop van tijd zal ook intervisie een ondersteunend element kunnen zijn.

Met vriendelijke groet,
Richard A.C.G. Martens

Nannet Heilhof
woensdag 31 mei 2017

Geachte mevrouw/meneer,

Allereerst mijn excuses dat ik een dag te laat ben met mijn reactie. Ik meende dat er voor 1 juni 2017 gereageerd diende te worden maar zag zojuist dat de sluitingsdatum 30 mei 2017 is. Ik hoop dat het standpunt van de BOPZ-advocaten Maastricht nog kan worden meegenomen.

Indien dit niet geval is, verzoek ik u mij dat mee te delen dan breng ik het in via het College van Afgevaardigden in.

De werkgroep BOPZ-advocaten Maastricht heeft altijd bestaan uit 26 leden die halfjaarlijks een week BOPZ-piketdienst hebben. Sinds afgelopen jaar is dat 27 advocaten. Er zijn nu gemiddeld circa 20 tot 25 BOPZ-zaken per advocaat per jaar.

De werkgroep is van mening dat 10 opleidingspunten onnodig veel is. Bovendien zou in dat geval ook aantal zaken per jaar opgeschroefd moeten naar minimaal 50 per jaar omdat anders de kosten niet in verhouding staan tot de baten. De werpgroep is tegenstander van het opschroeven van het aantal zaken per jaar naar 50 om de navolgende redenen.

- Invoering van een minimum aantal van 50 zaken per jaar houdt geen rekening met de grote verschillen in het aantal BOPZ-zaken per jaar in de diverse arrondissementen.
- Invoering van een minimum aantal zaken van 50 zou bij een gelijkblijvend aantal zaken uiteindelijk leiden tot een daling van het aantal advocaten van 27 naar 14 advocaten. Wie bepaalt op grond waarvan welke advocaten BOPZ-zaken mogen blijven behandelen? Die vraag speelt hier, omdat er in dit arrondissement doorgaans onvoldoende zaken zijn om 27 advocaten van 50 zaken te voorzien en op dit moment dus geen van de advocaten aan die 50-zaken-eis zou voldoen. De opgebouwde expertise van 13 advocaten zou verloren gaan. Er zou dan circa 10-15 jaar geen instroom van nieuwe advocaten op BOPZ-gebied kunnen plaatsvinden.
- De werkgroep is het unaniem eens dat het huidige aantal BOPZ-zaken voldoende is. De doelgroep waaraan rechtsbijstand wordt verleend is speciaal, maar dit brengt niet met zich dat voor het onderhouden van deskundigheid en vaardigheden veel meer dan 25 zaken per jaar zouden moeten worden gedaan, ook gelet op het feit dat BOPZ-advocaten vele jaren achtereen deze bijzondere rechtsbijstand verlenen.
- De werkgroep leden hebben naast hun BOPZ-zaken ook een andere praktijk en willen die praktijk in de huidige omvang voortzetten. Juist het werkzaam op andere rechtsterreinen vergroot de kwaliteit van de dienstverlening. Kennis van de verzoekschriftprocedure, schadevergoeding, huurrecht, arbeidsrecht etc. is van belang.

Om bovengenoemde redenen vindt de werkgroep 10 opleidingspunten niet in verhouding staan tot de BOPZ-praktijk. Er moet gewaakt worden voor een overkill aan regels en eisen. Deze overkill leidt niet alleen tot een te grote belasting van de in toenemende mate belaste sociale advocatuur (zie ook rapport Ipsos 2013 in opdracht van de NOvA), maar overkill aan regels schiet ook zijn doel voorbij.

Met vriendelijke groet,
mr. Nannet Heilhof, voorzitter Werkgroep BOPZ Advocaten Maastricht

J.C. Binnerts
woensdag 31 mei 2017

Geachte dames, heren,

Het bestuur van de Vereniging van Onteigenings-Advocaten ("VOA") heeft met belangstelling kennis genomen van de Consultatie Kwaliteitsversterkende maatregelen NOVA d.d . 4 april 2017.

De VOA kan zich op zichzelf vinden in de voorgestelde maatregelen. Op het gebied van het onteigeningsrecht is per definitie sprake van een onderhandelings situatie of procedure tussen enerzijds een overheid, en anderzijds de onteigende particulier of onderneming. Adequate juridische bijstand op het zeer gespecialiseerde rechtsgebied van het onteigeningsrecht is dan ook een noodzaak, teneinde te kunnen blijven voldoen aan het beginsel van 'equality of arms'. De VOA borgt - dit door opleidingseisen te stellen bij toelating als gewoon lid van de VOA (CPO Leergang Onteigeningsrecht), en door het organiseren van periodieke kennisbijeenkomsten in verenigingsverband. De leden van de VOA borgen dit zelf door het bijhouden van de voor hen relevante literatuur en jurisprudentie.

Het verbeteren van de wegwijzerfunctie van de NOVA, teneinde rechtzoekenden naar de werkelijk gespecialiseerde rechtshulpverleners te leiden, is toe te juichen. De door de NOVA voorgestelde keuze om te starten vanuit de rechtsgebieden die het dichtst bij de 'kwetsbare cliënt' liggen, kan de VOA zich goed voorstellen. Bij het introduceren van het vereiste van een minimum van 10 opleidingspunten voor profilering als specialist op geselecteerde specialistische rechtsgebieden, moet worden bedacht dat er dan ook voldoende aanbod dient te zijn van puntwaardige cursussen en opleidingen op het betreffende rechtsgebied. Bij het zeer specialistische (en in omvang beperkte) rechtsgebied van het onteigeningsrecht, ligt die beschikbaarheid op dit moment niet voor de hand. Het is van belang dat dit aspect bij de verdere uitwerking van de voorgestelde maatregelen in het oog wordt gehouden.

Met vorenstaande reactie vertrouwen wij u van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,
J.F. de Groot, voorzitter

LANGZS
woensdag 31 mei 2017

Geachte heer, mevrouw,

Met referte aan uw mail d.d. 18 april 2017 met betrekking tot consultatie kwaliteitsversterkende maatregelen NOvA, reageren wij namens LANGZS op de in de consultatie gestelde vragen.

1. Is het nuttig en noodzakelijk verplichte opleidingspunten gecategoriseerd naar rechtsgebied in de regeling op te nemen?

Ja dat is nuttig en noodzakelijk. Aansluiten bij de thans geldende onderverdeling in specialisaties volgens de inschrijvingsvoorwaarden van de Raad voor Rechtsbijstand (RvR) is wenselijk.

Wij merken ten aanzien daarvan op dat in het, op pagina 3 van de consultatie gecategoriseerde overzicht bij slachtofferzaken cursief is gedrukt "Valt onder strafrecht". Dit is niet juist. Slachtofferzaken vallen zowel onder civiel recht als onder strafrecht. . Denk aan de formulering en onderbouwing van de schade, het aanbrengen van de zaak in een civiele zaak, alsmede de procedures bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Niet voor niets is het voor inschrijven als slachtofferadvocaat bij de RvR een voorwaarde om een goedgekeurde basisopleiding te hebben gevolgd waar zowel civielrechtelijke als strafrechtelijke aspecten aan bod dienen te komen¹. Ook de specialisatieopleiding 'Bijstand aan EGZ-slachtoffers' van het Willem Pompe Instituut voor Strafrechtswetenschappen van de Universiteit Utrecht en de Erasmus Universiteit Rotterdam, tot stand gekomen op initiatief van Stichting LANGZS met goedkeuring van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, besteedt aandacht aan zowel civiel recht als strafrecht.

Wat betreft de verplichte opleidingspunten is het bestuur van LANGZS van mening dat het onwenselijk is om verschillende regimes te hanteren en raadt de NOvA dan ook aan om aan te sluiten bij de voorwaarde van de RvR van 5 PO per jaar.

2. Zijn er andere mogelijkheden (dan hierboven genoemd) vanuit de advocatuur om rechtzoekenden van goed gekwalificeerde rechtshulp te voorzien op een wijze die de advocatuur positief onderscheid van andere rechtshulpverleners.

Ja, websitevermelding van LANGZS in de brochure voor slachtoffers, lezingen door slachtofferadvocaten bij instellingen die zich bezig houden met slachtofferhulp.

3. Biedt het huidige rechtsgebiedenregister voldoende informatie voor de rechtzoekenden om terecht te komen bij een gespecialiseerde advocaat?

Nee, het rechtsgebiedenregister is wat doorverwijzing betreft niet overzichtelijk. Zo is voor zover bij LANGZS bekend slachtofferadvocatuur bij de NOvA geen apart specialisme. Dit zou het wel moeten zijn. Het bestuur raadt de NOvA ook op dit punt aan om in de pas te lopen met de RvR. In vertrouwen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend, namens het bestuur van LANGZS,
Liesbeth Diesfeldt algemeen bestuurslid,
Marianne Kubatsch secretaris

¹ <http://www.rvr.org/binaries/content/assets/rvrorg/advocaten/over-aanvragen/inschrijven/inschrijvingsvoorwaarden/inschrijvingsvoorwaarden-rvr-advocatuur-2017-versie-1.0.pdf>

Floor Engelbertink
woensdag 31 mei 2017

Geachte heer, mevrouw,

Graag zou ik nog even willen reageren op de voorstellen om de opleidingspunten te gaan wijzigen. Ik ben werkzaam op het gebied van asiel en regulier vreemdelingenrecht alsmede op het familierecht. Op korte termijn zal ik ook zaken op het gebied van vreemdelingenbewaring doen omdat ik ingeschreven ben op AC Schiphol en er daar van belang is dat de advocaten die daar werkzaam zijn ook dit type zaken kunnen doen (binnenkomst via vlucht, detentie & asiel).

Op dit moment wordt de kwaliteit van asielrecht advocaten gewaarborgd door meelopen met iemand die jarenlange ervaring heeft (in het begin), 6 punten per jaar en meedoen met commissie intercollegiale toetsing (CIT). Bij de CIT worden dossiers of zittingen door collega's uit het gebied getoetst op de kwaliteit. In de 2 jaar dat ik nu asielrecht zaken doe ben ik inmiddels al 3 keer getoetst (2x bij een zitting en 1x volledig dossier). Naast het CIT is de RvR ook gestart met het toetsen van de inschrijvingsvoorwaarden van asiel- en regulier vreemdelingenrecht. (<http://www.rvr.org/nieuws/advocaten/2017/februari/toetsing-deskundigheidseisen-vluchtelingenrecht-vreemdelingenrecht-vreemdelingenpiket-en-psychiatrisch-patientenrecht.html>). In dit opzicht wordt asiel/vreemdelingenrecht/bewaring al flink getoetst – anders dan welke andere rechtsgebieden dan ook! – en is het in mijn optiek niet noodzakelijk en ook niet gewenst om bovenop deze maatregelen nog eens de punten te gaan verhogen.

Mijns inziens is een kwaliteitstoets van andere collega's veel effectiever dan aanvullende cursussen en punten. Iemand krijgt volledig inzicht in een dossier en werkwijze en kan daar commentaar opleveren of suggesties bij doen. Advocaten die er de kantjes vanaf zouden lopen (als die er zijn) gaan door aanvullende punten niet betere kwaliteit leveren. Eerder minder, omdat er meer tijd en meer geld gestoken moet worden in het halen van punten. Daarnaast zegt de presentie bij een cursus niets over de geleverde kwaliteit in zaken. Er wordt bij cursussen niet gekeken naar de participatie, alleen naar de aanwezigheid. Waarom niet een CIT invoeren bij verschillende rechtsgebieden?

In de (nog maar) drie jaren dat ik advocaat ben geweest valt het mij op dat enerzijds de “regels” constant worden verscherpt, advocaten moeten aan steeds meer eisen (verplicht) voldoen terwijl anderzijds het inkomen (in de sociale advocatuur) steeds verder terugloopt. Mijns inziens wordt er onvoldoende nagedacht over gevolgen voor kleine sociale kantoren en eenmanszaken die cliënten breed bedienen. De sociale advocatuur vergrijsst er worden amper nog mensen in loondienst aangenomen en veel kleine kantoren zijn opgedoekt of dreigen het kantoor op te doeken als de nieuwe bezuinigingen door gaan (dit laatste bleek ook uit een rondgang van de VSAN bij sociale kantoren n.a.v. de geplande bezuinigingen). Deze ontwikkelingen moeten ook worden meegenomen bij dergelijke nieuwe plannen.

Mij is onduidelijk wat de aanleiding van deze verhoging is. Zijn er aanwijzingen dat de kwaliteit tanende is? Is het zelfreinigende vermogen van de advocatuur, ondanks alle verscherpingen de afgelopen jaren niet voldoende? Is het een reactie op “het geluid” uit de maatschappij? De gevolgen van dergelijke maatregelen moeten worden afgezet tegen het gewenste doel. Ik zie niet in dat het gewenste doel – als dat kwaliteitsverbetering is – hiermee direct wordt bereikt.

Met vriendelijke groet,
F. (Floor) Engelbertink

P.J. de Bruin
woensdag 1 juni 2017

Geachte heer, mevrouw,

Ik stuur u nog een nabrander inzake het voornemen tot uitbreiding van de verplichting tot het volgen van PO-cursussen.

De gesubsidieerde rechtshulp staat sterk onder druk. Dat is u bekend. Extra financiële lasten vormen daarbij een extra aanslag op de advocaten die actief zijn op het gebied van de gesubsidieerde rechtshulp. Veel advocaten van kleine kantoren en eenpitters zijn actief op verschillende rechtsgebieden en moeten dat ook wel om een beetje omzet te halen. Verhoging van de cursusdruk levert een probleem op zowel wat tijd als wat financiën betreft. Daar komt bij dat het voornemen een vorm van symptoombestrijding is. Ik bedoel daarmee het volgende .

Neem het voorbeeld van de letselschade. Dat is door toedoen van de verzekeringsmaatschappijen- ik kan u zo een aantal noemen dat zich daarin negatief onderscheidt- een uiterst ingewikkelde materie geworden die niets meer van doen heeft met de belangen van verzekerden en slachtoffers en tot vele jaren durende processen leidt.

Door uw beleid stimuleert u als het ware deze -maatschappelijk gezien schadelijke- gang van zaken. Daar hoort de Orde niet aan mee te werken. Dit probleem vergt een andere aanpak dan het verhogen van het aantal cursussen voor advocaten die op dit gebied actief (willen) zijn.

Voor veel van de door u genoemde rechtsgebieden geldt hetzelfde.

Hoogachtend,
mr P.J. de Bruin

Inge Hidding
dinsdag 6 juni 2017

Geachte heer, mevrouw,

Hoewel wij strikt genomen te laat zijn met onze reactie op bovengenoemd voorstel hopen wij toch dat u er kennis van wilt nemen en dat u onze reactie bij de besluitvorming betreft.

Wij hebben kennis genomen van de reactie van de fractie Noord-Nederland van de AR op het voorstel, en willen u hierbij laten weten dat wij voor 100 % achter deze reactie staan.

Al jaren wordt er alleen maar bezuinigd op de sociale advocatuur maar worden er anderzijds steeds meer eisen aan ons gesteld.

Wij houden ons vooral bezig met asiel- en vreemdelingenrecht, personen- en familierecht en psychiatrisch patiëntenrecht, een en ander voor 90 % op toevoegingsbasis. We doen ons uiterste best om aan alle eisen te voldoen, en dat zijn er nogal wat:

- We hebben een high trust overeenkomst met de RvR: iedere 3 maanden controle;
- Steekproefcontroles door Commissie Intercollegiale Toetsing Ter Apel (dus wb asiel is er al een extra kwaliteitsborging);
- We volgens alle verplichte opleidingen;
- We doen er alles aan om een vechtscheiding te voorkomen door de kinderen centraal te stellen en te trachten een vechtscheiding waar mogelijk te voorkomen; dit kost ons veel meer tijd dan domweg procederen maar we krijgen er geen cent extra voor;
- Ondergetekende is lid van Vfas, dames Hidding, Breuls en Meijering zij lid van Vajn en Svma, Hidding en Breuls zijn gecertificeerd mediator Mfn, Alle ondergetekenden zijn lid van de Vereniging Psychiatrisch Patiëntenrecht. We halen buiten de door de orde verplicht gestelde punten ook de benodigde punten om van deze verenigingen lid te kunnen blijven.
Met al deze inspanningen verdienen wij geen cent extra. Intussen worden de controles en voorwaarden steeds maar strenger. Om de haverklap moeten we weer cijfers (Orde), certificaten (vfas), enquêtes etc. etc. downloaden/opsturen/invullen terwijl we daar geen tijd voor hebben anders verdienen we helemaal niets meer.

Kortom, wij vinden dat de Orde nou eens echt voor ons zou moeten opkomen en niet ons opnieuw aanpakken terwijl van advocaten die zich bezig houden met andere rechtsgebieden zoals verbintenissenrecht, ondernemingsrecht, pensioenrecht, verzekeringsrecht etc., niet wordt geëist dat ze meer punten halen. Wij zijn van mening dat advocaten in beginsel elkaar zouden moeten vertrouwen. Op dit moment is er eerder sprake van wantrouwen. Ten onrechte: Wij leveren goede kwaliteit rechtshulp.

Met vriendelijke groet,
Sabine Breuls, Henriëtte Meijerink, Inge Hidding
Mede namens Advocatenkantoor Brouwer Porte:
Karen Brouwer

Mr. S.C.H. Poelman
15 juni 2017

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij wens ik alsnog te reageren op de baliebrede consultatie kwaliteitsbeleid.

Ik ben absolute tegen een wijziging.

Dit heeft weinig meer te maken met het bijhouden en bijspijkeren van kennis, maar veel meer met advocaten op hoge kosten jagen. Vooral als je, hetgeen financieel gezien, maar ook om de markt te kunnen bedienen, ook noodzakelijk is, bezig bent op meerdere rechtsgebieden.

Ik houd mij bezig op het gebied van personen- en familierecht, jeugdrecht, strafrecht en sociaal zekerheidsrecht.

Met de huidige wijzigingen loont het niet meer om al deze rechtsgebieden te blijven doen, terwijl de maatschappij en de regio waar ik werkzaam ben (Parkstad) juist grotendeels afhankelijk is van sociale advocatuur en deze cliënten dus dadelijk geen advocaat meer in de buurt hebben. Dit druist in tegen het idee van ons rechtssysteem dat het recht voor een ieder toegankelijk moet blijven.

Dat er sprake moet zijn van onderhoud is logisch, maar daarvoor is het huidige systeem ruim voldoende. Er is geen enkele aanleiding om nog meer punten te behalen op het familierecht en daarbij ook nog eens erfrecht te moeten meenemen. Dit gaat het principe van onderhoud en bijspijkeren ruimschoots voorbij. Voor sociaal zekerheidsrecht moet bovendien al helemaal geen puntenvereiste worden opgelegd. Iedereen mag immers optreden als gemachtigde, maar een advocaat zou dan daar wel extra punten voor moeten halen. Dat is toch op geen enkele wijze te begrijpen.

Met vriendelijke groet,
mr. S.C.H. Poelman,
advocaat

C.E. Dingemans
13 juni 2017

Geachte heer, mevrouw,
Vereniging Arbeidsrecht Advocaten Nederland (VAAN) heeft van u een uitnodiging ontvangen om te reageren op de notitie "Consultatie Kwaliteitsversterkende maatregelen NOvA" (hierna: de Notitie) van 4 april 2017. VAAN gaat graag op deze uitnodiging in.

Inleiding

VAAN is een specialisatievereniging van arbeidsrechtadvocaten. VAAN kent circa 1050 leden. Om lid te kunnen worden van VAAN dient de advocaat aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- met goed gevolg een juridische postacademische specialisatieleergang arbeidsrecht hebben voltooid van een omvang en een niveau vergelijkbaar met een PALA of Grotius specialisatieopleiding arbeidsrecht;
- tenminste vijf jaar direct en aaneengesloten voorafgaand aan de datum van aanmelding als advocaat zijn ingeschreven overeenkomstig het bepaalde in de advocatenwet en in die periode als zodanig hebben gewerkt;
- een praktijk voeren die de laatste vijf jaar voor tenminste 50% uit arbeidsrecht bestaat.

Specialisatieopleiding

Het met goed gevolg hebben afgerond van een specialisatieopleiding vormt één van de toelatingsvoorwaarden. Met ingang van 1 januari 2018 geldt dat voor toelating als lid is vereist dat de specialisatieopleiding binnen een tijdvak van vijf jaar direct voorafgaand aan de datum van aanmelding met succes moet zijn afgerond. VAAN stelt als eis dat de specialisatieopleiding de belangrijke onderwerpen van het arbeidsrecht extensief dient te behandelen op kwalitatief hoog niveau. De opleiding dient afgesloten te worden met een examen of een paper. De opleiding dient tenminste 50 PO-punten op te leveren. VAAN is voornemens de eisen, die zij stelt aan specialisatieopleidingen, nader te formuleren en periodiek te toetsen of de opleidingen aan de gewenste kwaliteit (blijven) voldoen.

Behoud lidmaatschap

Om lid te kunnen blijven van VAAN dient de advocaat op jaarbasis tenminste 16 PO-punten op het gebied van het arbeidsrecht te behalen. VAAN staat toe dat vier van de punten vaardigheidspunten betreffen die in het kader van intervisie kunnen worden behaald. Verder geldt dat per jaar minimaal 500 uur dient te worden besteed aan het arbeidsrecht (een eis die voortvloeit uit het Reglement keurmerk specialisatieverenigingen). Anders dan geldt voor de NOvA kunnen in beginsel geen opleidingspunten uit een voorgaand jaar worden meegenomen. Slechts in bijzondere omstandigheden - waartoe niet worden gerekend zwangerschap, kantoorverhuizing - wordt (gedeeltelijke) vrijstelling verleend. In de meeste gevallen wordt aan (gedeeltelijke) vrijstelling een inhaalverplichting gekoppeld.

Afnemen toets

VAAN organiseert jaarlijks "Onder Professoren". Onder Professoren bestaat uit vijf onderwerpen die door vijf hoogleraren worden behandeld. Deelname aan Onder Professoren levert 6 PO-punten op. VAAN is voornemens de eis te stellen aan haar leden dat de leden één keer per drie jaar Onder Professoren moeten volgen onder de verplichting om deel te nemen aan een toets die met goed gevolg dient te worden afgelegd. Voor de leden die publiceren of doceren wordt een alternatief geboden. Waar het VAAN om gaat is dat de leden van tijd tot tijd actief laten zien dat zij beschikken over voldoende arbeidsrechtelijke kennis om het arbeidsrecht op hoog niveau uit te oefenen.

Intervisie

VAAN onderkent het belang van gestructureerde feedback. In verband daarmee heeft VAAN inmiddels circa 50 leden opgeleid tot intervisiegesprek-leider. Deelnemers aan intervisie ontvangen vaardigheidspunten. Van het verplicht te behalen aantal PO-punten mogen vier punten bestaan uit vaardigheidspunten die behaald kunnen worden met het deelnemen aan intervisie.

Website

De leden van de VAAN kunnen gevonden worden op de website www.vaan-arbeidsrecht.nl.

In de Notitie wordt de vraag gesteld of het nuttig en noodzakelijk wordt geacht verplichte opleidingspunten, gecategoriseerd naar rechtsgebied in de regelgeving op te nemen. VAAN is daar voorstander van. VAAN stelt -zie vorenstaande- dat de opleidingspunten dienen te bestaan uit zowel juridische opleidingspunten (tenminste 12 op jaarbasis) als uit vaardigheidspunten (4 op jaarbasis). VAAN tekent hierbij aan dat op dit moment het behalen van vaardigheidspunten nog niet verplicht is gesteld. In de notitie wordt voorgesteld 10 PO-punten verplicht te stellen. VAAN stelt dat een hoger aantal punten (16 punten) dient te worden vereist, waarbij een deel van de punten uit vaardigheidspunten mag bestaan. VAAN tekent hierbij aan dat zij van oordeel is dat het begrip "specialist" in zich draagt dat een substantieel deel van de praktijk uit arbeidsrecht dient te bestaan en dat derhalve ook verwacht mag worden dat het leeuwendeel van de te behalen PO-punten betrekking moet hebben op het arbeidsrecht.

In de Notitie wordt voorts de vraag gesteld of er andere mogelijkheden vanuit de advocatuur zijn om rechtszoekenden van goede kwalitatieve rechtshulp te voorzien. VAAN stelt als eis dat een lid slechts lid kan worden indien met goed gevolg een specialisatieopleiding is gevolgd en het lid verklaart tenminste 50% van zijn praktijk uit arbeidsrecht bestaat.

Tot slot wordt in de Notitie de vraag gesteld of het huidige rechtsgebiedenregister voldoende informatie voor rechtszoekenden bevat om bij een gespecialiseerde advocaat terecht te komen. VAAN heeft hier geen opvatting over. Het valt op dat het rechtsgebiedenregister op dit moment slechts door een beperkt aantal advocaten wordt ingevuld.

Resumerend stelt VAAN dat om aangemerkt te worden als specialist niet volstaan kan worden met het introduceren van een minimum aan 10 opleidingspunten (PO-punten).

VAAN stelt dat een specialist tenminste een specialisatieopleiding moet hebben gevolgd, alsmede dat een substantieel deel (ten minste 50% en 500 uur) van de praktijk dient te bestaan uit het werk behorend bij het specialisme.

Tot zover de input van VAAN. Mocht u naar aanleiding van vorenstaande behoefte hebben aan een nadere toelichting, dan ben ik daarvoor graag beschikbaar.

Het bestuur van VAAN wenst de algemene raad veel wijsheid toe.

Charlotte E. Dingemans
voorzitter VAAN